

MÅL & BUDGET 2017–2019

Det här är Mål och budget

Mål och budget beskriver hur skattemedlen ska användas, vilka ambitioner kommunen har och vad Nackaborna kan förvänta sig framöver. Budgeten är kommunens huvudsakliga verktyg för planering och styrning. Här bestäms kommunens mål, skattesats, nivåer på checkar, taxor och avgifter samt hur kommunens resurser ska fördelas. Mål och budget innehåller både driftsbudget och beslut om investeringar.

Under året har nämnderna gjort prognoser för verksamheten de kommande åren. Det är exempelvis antalet invånare, barn i förskola och skola och äldre personer som behöver stöd. Prognoserna används för att beräkna kommunens intäkter och kostnader

Kommunstyrelsen beslutade i juni 2016 om nämndernas ekonomiska ramar för 2017-2019. Med utgångspunkt i prognoserna och de ekonomiska ramarna, har nämnderna kommit med förslag på resursfördelning, eventuella satsningar och fokusområden. Alliansen i Nacka har med nämndernas förslag till mål och budget som grund ett förslag till mål och budget för 2017-2019 för hela kommunen

Innehållsförteckning

Det här är Mål och budget	2
Särskilda beslut.....	3
Alliansmajoritetens inledning.....	9
Så styrs Nacka	12
Förutsättningar och utgångsläge.....	17
Befolkningsutveckling.....	18
Förslag till budget	21
Nämndernas mål och budget.....	31
Kommunstyrelsen.....	31
Arbets- och företagsnämnden	36
Fritidsnämnden	39
Kulturnämnden.....	42
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.....	45
Natur- och trafiknämnden.....	48
Utbildningsnämnden.....	55
Äldrenämnden.....	58
Överförmyndarnämnden.....	61
BILAGOR.....	63
Bilaga 1. Nämndernas resultatindikatorer	64
Bilaga 2. Check- och ersättningsbelopp samt avgifter.....	72
Bilaga 3. Taxor	78
Bilaga 4. Investeringar.....	80
Bilaga 5a. Stöd till de politiska partiernas arbete arvoden mm 2015-2018.....	81
Bilaga 5b. Förtroendemannaarvoden.....	83
Bilaga 6. Motioner	84
Bilaga 7. Majoritetsprogrammet 2014-2018.....	90

Särskilda beslut

Övergripande

- 1) Skattesatsen för år 2017 fastställs till 18:53, en sänkning med 10 öre.
- 2) Kommunfullmäktige noterar Majoritetsprogram för 2014-2018 enligt bilaga 7.
- 3) Partierna i fullmäktige erhåller grundstöd för kanslistöd och politiska sekreterare, enligt bilaga 5a och månadsarvode till kommunal- och oppositionsråd fastställs enligt bilaga 5a.
- 4) Arvoden till förtroendevalda, såväl sammanträdesarvoden som fasta årsarvoden och ersättning för barn tillsyn, fastställs enligt bilaga 5b.
- 5) Kommunfullmäktige fastställer följande finansiella mål, resultatandelen ska uppgå till minst 2 procent i ordinarie verksamheten, investeringar inom stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod, övriga investeringar ska årligen självfinansieras till 50 procent samt soliditeten ska stärkas under perioden.
- 6) Kommunfullmäktige fastställer internräntan till 2,5 procent.
- 7) Kommunfullmäktige fastställer personalomkostnadspålägg till 42,08 procent, för personal upp till 65 års ålder. För personal över 65 år fastställs det till 22,00 procent.
- 8) Kommunfullmäktige fastställer den genomsnittliga hyreshöjningen till 0,5 procent för 2017.
- 9) Kommunfullmäktige fastställer kravet på utdelning till 26,8 miljoner kronor och ränta på lån till 3,2 miljoner kronor för Nacka Energi AB. Nacka stadshus AB ska utbetala dessa till kommunen.
- 10) Kommunfullmäktige fastställer kravet på utdelning till 0 kronor och ränta på lån till 1,8 miljoner för Nacka Vatten AB. Nacka stadshus AB ska utbetala dessa till kommunen.
- 11) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 55 miljoner kronor som Nacka energi AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 12) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 55 miljoner kronor som Nacka Vatten AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 13) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 15 miljoner kronor som Nysätra Fastighets AB lånar av kommunen, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 14) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital upp till och med 70 miljoner kronor, som Nacka stadshus AB lånar av kommunen via checkkredit, till motsvarande vad kommunen betalar i ränta på checkkrediten.
- 15) Kommunfullmäktige fastställer den rörliga kostnadsräntan på det kapital från 71 miljoner kronor upp till 163 miljoner kronor, varav 90 miljoner kronor är räntebärande, som Nacka stadshus AB lånar av kommunen, till marknadsmässig ränta.
- 16) Kommunfullmäktige beslutar om oförändrad VA-taxa för 2017 enligt förslag från Nacka vatten AB.
- 17) Kommunfullmäktige beslutar om oförändrad avfallstaxa 2017 enligt förslag från Nacka vatten AB.

- 18) Kommunfullmäktige fastställer ett lånetak på 900 miljoner kronor år 2017 (utöver checkkredit).
- 19) Kommunfullmäktige beslutar inrätta en kommitté för hälsa och livskvalitet och följande tillägg till § 16 i kommunstyrelsens reglemente: Inom kommunstyrelsens ansvarsområde ska det finnas mångfaldskommitté, miljömålskommitté och kommitté för hälsa och livskvalitet samt att § 19 införs: Kommittén för hälsa och livskvalitet ska utifrån ett kommunövergripande perspektiv utveckla och synliggöra insatserna för att främja hälsa och livskvalitet bland Nackaborna och kommunens anställda.
- 20) Kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen med rätt att delegera till resultatenhetschef, att fastställa avgifter för egen fritidsklubsverksamhet för elever skolår 4-6.
- 21) Följande punkt läggs till sist i § 1 i reglementet med gemensamma bestämmelser för den politiska organisationen: Stadsdirektören har, med undantag för ärenden som omfattas av sekretess, rätt att närvara vid samtliga nämnders sammanträden.
- 22) Som en följd av bildandet av Nacka Vatten AB utgår följande ur § 2 punkten J2: "...och va-anläggningar"
- 23) Kommunfullmäktige beslutar införa en administrationsavgift i samband med bokning av vigslar på 500 kronor för par där båda personerna är folkbokförda utanför kommunen, enligt bilaga 2, tabell 26.
- 25) Kommunfullmäktige beslutar att kommunstyrelsen ska återlämna investeringsmedel för totalt 34 miljoner kronor för 2017, Makaronifabriken 14 miljoner kronor och Älta Sporthall 20 miljoner kronor. Pengarna utgår då kommunen avyttrat fastigheterna.
- 26) Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i särskilt uppdrag att under 2017:
- samordna arbetet för att underlätta och stimulera byggandet av fler Attefallhus som kan användas för nyanlända.
  - samordna arbetet så att gestaltungs- och utvecklingsmässig variation i nya byggnader åstadkoms, med allt från historisk inspirerade och klassiska kvarter till djärv och nyskapande arkitektur genom att se till att detta säkras i markanvisningar, exploateringsavtal och detaljplaner.
  - genomföra markanvisning med inriktning på kvarter med klassisk gestaltning under 2017 eller 2018.
  - samordna arbetet för att få fram nya lokaler till Handikappforum.
  - följa upp implementeringen av strategin mot våldsbejakande extremism och extremt våld, genom Brottsförebyggande rådet.
  - arbeta med att få fram lägenheter med lägre hyror.
  - verkställa att nämnderna gör en besparing avseende myndighets-, huvudmanna- och stödenheter på totalt 3 miljoner kronor
- 27) Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen "Kollektivtrafik på Saltsjöbanan". Kommunstyrelsen beslutade 13 januari 2014 § 10, att planeringen av Västra Sicklaön ska utgå ifrån att Saltsjöbanan ska fortsätta i sin nuvarande sträckning till Slussen och inte konverteras till tvärbana. Detta beslut har varit styrande i den fortsatta planeringen och bland annat innebär lett till planläggning för upphöjning av Saltsjöbanan vid Planiavägen.

Kommunstyrelsen

- 24) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget, investeringar och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, kommunstyrelsen, samt resultatindikatorer för kommunstyrelsen enligt bilaga 1.

Motionen ”Kollektivtrafik på Saltsjöbanan” är därmed färdigbehandlad.

- 28) Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen ”Kommunalt bostadsbolag i Nacka”. Kommunen möjliggör bostadsbyggande av hyresrätter på annat sätt än genom att själv eller genom ett kommunalt bostadsbolag förvalta, bygga och förvärva hyresrätter. Motionen ”Kommunalt bostadsbolag i Nacka” är därmed färdigbehandlad.
- 29) Kommunfullmäktige noterar kommunstyrelsens redogörelse om att det redan pågår ett arbete för att hitta arbetstillfällen hos Nacka kommun som arbetsgivare genom kommunens jobbpeng och via Arbetsförmedlingens insatser. Kommunfullmäktige noterar även att kommunen har initierat ett arbete för att utveckla en än mer proaktiv rekryteringsstrategi genom praktikplatser för nyanlända. Med dessa noteringar förklaras motionen, ”100 klubb för nyanlända invandrare”, färdigbehandlad.

Arbets- och företagsnämnden

- 30) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, arbets- och företagsnämnden, samt resultatindikatorer för arbets- och företagsnämnden enligt bilaga 1.
- 31) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 2, tabell 22-24.
- 32) Kommunfullmäktige beslutar att punkten E i arbets- och företagsnämndens reglemente ska ha följande lydelse: Arbets- och företagsnämnden ansvarar för ekonomiskt bistånd enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen.
- 33) Kommunfullmäktige ger arbets- och företagsnämnden i särskilt uppdrag att:
- a. utreda eventuellt införande av sommarjobscheck.

- b. till kommunstyrelsen redovisa hur arbetet med att anpassa mottagandet av ensamkommande flyktingbarn till de nya statliga bidragen går.
- c. noga följa kostnaderna för ekonomiskt bistånd och återkomma med förslag på hur fler Nackabor ska kunna klara sin egen försörjning och att behovet av ekonomiskt bistånd därmed dämpas. I uppdraget ingår att göra en fördjupad jämförelse med kommuner som genomfört ett framgångsrikt arbete på området.
- d. aktivt arbeta med arbetsmarknadsinsatser särskilt riktade till kvinnor som står långt från arbetsmarknaden.

34) Kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen ”Rätt till kontaktfamilj och kontaktperson även för nyanlända barn och ensamkommande barn”. Enligt socialtjänstlagen har alla barn och ungdomar bosatta i kommunen rätt till biståndsinsatser utifrån individuella behov, däribland insatsen kontaktfamilj och kontaktperson. Motionen är med detta färdigbehandlad.

35) Kommunfullmäktige noterar att det genom arbets- och företagsnämndens bidrag till föreningslivet för inkludering och informations- och marknadsföringsarbete riktat till föreningslivet redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen om ”Stöd till föreningar med verksamhet för nyanlända”. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Fritidsnämnden

36) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, fritidsnämnden, samt resultatindikatorer för fritidsnämnden enligt bilaga 1.

- 37) Kommunfullmäktige fastställer avgifter enligt bilaga 2, tabell 25.
- 38) Kommunfullmäktige bemyndigar fritidsnämnden att fastställa avgifter för nyttjande av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar.
- 39) Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden i särskilt uppdrag att:
- a. planera för nya idrottsanläggningar så att bygget av nya Näckenbadet ska kunna påbörjas senast 2018, ny multihall i Fisksätra senast 2019, Myrsjö simhall senast 2019 och ny sporthall i Älta senast 2020 (i samarbete med Hemsö Cullberg Holding AB). Fritidsnämnden ska även verka för att ett nytt ridhus byggs i Velamsund, där ambitionen är att bygget ska kunna komma igång senast 2018. För att utveckla ridverksamheten på längre sikt ska ytterligare insatser övervägas, såsom ett nytt ridhus i Källtorp.
- 40) Kommunfullmäktige noterar att det redan genomförts flera utredningar om utveckling av ridsporten som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen ” Utvecklingsplan för ridsporten”. Motionen är med detta färdigbehandlad.
- 44) Kommunfullmäktige bemyndigar kulturnämnden att fastställa övriga avgifter för nyttjande av verksamheter inom nämndens ansvarsområde.
- 45) Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i särskilt uppdrag att:
- a. ta fram ”upplevelsepaket” med olika besöksmål för nya och gamla Nackabor, gärna i samverkan med Visit Stockholm.
  - b. återkomma med förslag om att utveckla musikskolechecken till en kulturskolecheck med inriktning på införande 2018.
  - c. planera för ett bibliotek på Kvarnholmen.
- 46) Kommunfullmäktige noterar kulturnämndens redovisning och förklarar med den noteringen motionen om ”Kulturkurser en väg in i samhället för nyanlända i Nacka” färdigbehandlad.
- 47) Kommunfullmäktige noterar att det genom kulturnämndens utredning om utökad kundval kulturskola redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen om ”Musikskola för alla”. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Kulturnämnden

- 41) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget, investeringar och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, kulturnämnden, samt resultatindikatorer för kulturnämnden enligt bilaga 1.
- 42) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 5.
- 43) Kommunfullmäktige fastställer kulturpeng för 2017 till 283 kronor per år.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

- 49) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, miljö- och stadsbyggnadsnämnden, samt resultatindikatorer för miljö- och stadsbyggnadsnämnden enligt bilaga 1.

- 50) Kommunfullmäktige fastställer taxor och avgifter enligt miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag, bilaga 3.
- 51) Kommunfullmäktige ger miljö- och stadsbyggnadsnämnden i särskilt uppdrag att:
- i samarbete med intresserade markägare, påbörja detaljplanearbete för att utveckla området runt Björknäs Centrum.
  - genomföra en kartläggning av hur grönområden och parker nyttjas av förskolor, skolor och verksamheter med pedagogisk omsorg. Denna kartläggning ska vara en del av underlaget i kommunens planprocess.

Natur- och trafiknämnden

- 52) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget, investeringar och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, natur- och trafiknämnden, samt resultatindikatorer för natur- och trafiknämnden enligt bilaga 1.
- 53) Kommunfullmäktige beslutar att natur- och trafiknämnden ska återlämna totalt 6,3 miljoner kronor, avseende maskiner och fordon 1 miljon kronor 2017, reinvesteringar av vägnät 2 miljoner kronor 2017, trafiksäkerhet 1 miljon kronor vardera 2017 och 2018 samt förstudie park och natur 1,3 miljoner kronor 2017. Objekt motsvarande 15 miljoner flyttas från 2017 till 2018.
- 54) Kommunfullmäktige ger natur- och trafiknämnden i särskilt uppdrag att:
- tillsammans med Stockholms läns landsting, arbeta för utökad båttrafik till och från Nacka. Utgångspunkten är att kommunen är beredd att genomföra vissa investeringar i bryggor och kajer för att snabba och moderna kollektivtrafikbåtar ska kunna trafikera kommunens kuster och också påbörja

ett projekteringsarbete med detta syfte, men inte stå för driften av trafiken.

- i samverkan med externa intressenter verka för att det installeras laddstolpar för elbilar vid lämpliga platser, exempelvis vid välfärdsfastigheter (såsom idrottsanläggningar och skolor), köpcentrum, infartsparkeringsplatser och andra publika anläggningar.
- 55) Kommunfullmäktige beslutar i motionen, ”Handlingsplan för att öka cyklandet”, att bifalla förslaget att Nacka deltar i Cykelfrämjandets Kommunvelometer. Kommunfullmäktiga noterar att Natur- och trafiknämnden redan har en planering gjord för hur cykelfrågorna ska kommuniceras. Motionen anses därmed färdigbehandlad.
- 56) Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen ”Kretsloppspark eller återbrukspark på Västra Sicklaön”. Kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen beträffande etablering av en Kretsloppspark, alternativt en återbrukspark, på Västra Sicklaön, eftersom de stora ytor som krävs för sådana verksamheter är prioriterade för andra byggnationer. Den trafik som uppkommer, från besökare och de tunga fordon som hämtar och lämnar föremål inte är lämplig att införa i en stadsbild. Motionen anses därmed färdigbehandlad.
- 57) Kommunfullmäktige beslutar i motionen, ”Klotterskydd vid Henriksdalsberget”, att förslaget blir en del i projektet Konsten att bygga stad med motiveringen att investeringen är av tillfällig karaktär, dryga 5 år och synergier eventuellt är möjliga.

Socialnämnden

- 58) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, socialnämnden,

samt resultatindikatorer för socialnämnden enligt bilaga 1.

- 59) Kommunfullmäktige fastställer check- och ersättningsbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 8-21.
- 60) Kommunfullmäktige beslutar om taxa enligt alkohol-, tobaks- och lagen om receptfria läkemedel enligt socialnämndens förslag.
- 61) Kommunfullmäktige ger socialnämnden i särskilt uppdrag att:
- a. verka för bredd, mångfald och hög kvalitet i utbudet av daglig verksamhet.
  - b. arbeta med tidigare upptäckt av personer som drabbas av våld i nära relationer och erbjuda ett snabbt och samordnat mottagande av dessa personer.
  - c. redovisa planering och tidsplan för att klara behovet av LSS-bostäder.

Utbildningsnämnden

- 62) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, utbildningsnämnden, samt resultatindikatorer för utbildningsnämnden enligt bilaga 1.
- 63) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp och avgifter enligt bilaga 2, tabell 1-4.
- 64) Kommunfullmäktige fastställer taxan för förskolan, fritidshem och pedagogisk omsorg enligt utbildningsnämndens förslag, bilaga 3.
- 65) Kommunfullmäktige ger, via kommunstyrelsen, utbildningsnämnden i särskilt uppdrag att:
- a. se över checkerna för förskoleklass, grundskola och fritidshem när det gäller antal nivåer och relationen mellan dem, detta i syfte att säker-

ställa att checkerna är optimalt utformade när det gäller ändamålsenlighet och effektivitet.

- b. utvärdera samarbetet med Specialpedagogiska skolmyndigheten. Målet med fortsatt samarbete är att öka kompetensen bland lärare och annan skolpersonal vad gäller barn med behov av särskilt stöd.

Äldrenämnden

- 66) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, äldrenämnden, samt resultatindikatorer för äldrenämnden enligt bilaga 1.
- 67) Kommunfullmäktige beslutar att äldrenämndens reglemente § 2 punkt B ska ha följande lydelse: Äldrenämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten exklusive ekonomiskt bistånd, kommunal vård och omsorg och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd/kommunal nämnd, avseende personer över 65 år. I detta ingår att nämnden är vårdgivare enligt 22 § hälso- och sjukvårdslagen.
- 68) Kommunfullmäktige fastställer checkbelopp enligt bilaga 2, tabell 6-10.
- 69) Kommunfullmäktige fastställer oförändrade ersättningsnivåer för dagverksamheter.
- 70) Kommunfullmäktige ger äldrenämnden i särskilt uppdrag att:
- a. stimulera och verka för ett blandat utbud av boenden för äldre med seniorbostäder, 55+-lägenheter, trygghetsboenden och särskilda boenden (vårdboende). Det är önskvärt att få fram projekt där äldre kan bo sida vid sida med studenter, nyanlända, förskola etc.
  - b. göra en översyn av dagverksamhet för äldre med avsikt att säkra hög

kvalitet och brett utbud. Översynen avser både verksamhetens innehåll, regelverk, ersättningsmodell och ersättningsnivåer.

- 71) Kommunfullmäktige noterar att i Mål och budget 2016-2018 finns beslut om att äldre-nämnden ska ta fram en strategi för utvecklande och byggande av trygghetsboende under 2016. Kommunfullmäktige noterar även att möjligheten till att bevilja plats på särskilda boenden till personer över 80 år utan behovsbedömning inte går att genomföra enligt lagstiftning, (4 § 1 kap. socialtjänstlagen). Plats på särskilda boenden beviljas endast efter individuell biståndsbedömning, enbart ålder är inget skäl. Motionen ”Rättighet för äldre att flytta till vård- och omsorgsboende” är med detta färdigbehandlad.

Överförmyndarnämnden

- 72) Kommunfullmäktige fastställer driftbudget och nämndens fokus för 2017 enligt avsnittet Nämndernas mål och budget, överförmyndarnämnden, samt resultatindikatorer för överförmyndarnämnden enligt bilaga 1.

Alliansmajoritetens inledning – Tillväxt för alla

Nacka på rätt väg

Det går bra för Nacka, tillväxten är bland de högsta i hela Sverige.

Intresset är mycket stort från byggherrar och investerare att vara med och utveckla kommunen med nya bostäder, arbetsplatser och skapa nya attraktiva livsmiljöer och mötesplatser. Priserna överträffar förväntningarna när kommunen säljer mark och enligt Nai Svefas fastighetsindex ligger Nacka på plats 4, före till exempel Göteborg, Malmö och Uppsala, när det gäller ”het” fastighetsmarknad. Företagsklimatet rankas som nummer 3 i landet av Svenskt Näringsliv, likaså placerade sig Nackaeleverna på plats 3 när det gäller skolresultat våren 2016. Inflyttningen är hög, vi beräknas bli 100 000 invånare i början av 2017.

Vi vill möta exemplen på framgång ödmjukt och fortsätta anstränga oss för att Nacka ska bli en ännu bättre plats att bo och verka på. Tillväxten och framtidstron ska komma alla Nackabor till del.

Fördelarna med Alliansens politik för stark och balanserad tillväxt syns allt tydligare, både ekonomiskt och på andra sätt. Fler Nackabor innebär fler skattebetalare och därmed fler som kan dela på gemensamma kostnader. Skatteintäkterna ökar och vi kan i budgeten för 2017 öka resurserna till både skolan och äldreomsorgen, sänka skatten och redovisa 2 procents överskott. Alla ska få del av tillväxten, såväl de mest utsatta personerna som skattebetalarna.

Att det går bra för Nacka och Nackaborna innebär också att omställningen till ett mer miljövänligt liv underlättas, vi behöver ekonomisk tillväxt för att klara klimatutmaningen och kunna genomföra vårt nya ambitiösa miljöprogram. Tillväxten ska vara uthållig och i balans med ekonomi, miljö och sociala hänsyn. Vi kan också bygga bort barriärer och miljöstörningar, till exempel med överdäckningen av en del av Värmdöleden.

Politiken ligger fast

Den tidigare fastslagna politiska inriktningen med ökat tempo i stadsbyggandet, bättre framkomlighet, satsning på nya jobb och integration samt ekonomisk prioritering av skolan, äldreomsorgen och miljön ligger fast. Frågorna är om möjligt ännu mer angelägna nu, i och med att Sveriges stora flyktingmottagande 2015 påverkar kommunerna och att ombyggnaden av Slussen påbörjades i somras.

Intensivt stadsbyggande

Stadsbyggandet går in i en ännu mer intensiv fas. Under 2017 förväntar vi oss att detaljplaner med cirka 4 000 lägenheter ska antas och att nya markanvisningar sker. Nybyggnationen ska ske klimatsmart och nya miljöer ska bli både trygga och tillgängliga och ligga nära parker och grönområden. ”Stadskänslan” med slutna kvarter, liv mellan husen och butiker och restauranger i bottenvåningen är nödvändig för att skapa en attraktiv stad på västra Sicklaön.

Varierad arkitektur

Alliansen vill lyfta gestaltungsfrågorna i stadsbyggandet. Vi vill se en variation i nybyggnationen med allt från historiskt och klassiskt inspirerade kvarter till djärv och nyskapande arkitektur. Kommande år ska markanvisning göras för kvarter med klassisk inriktning.

Levande innehåll

Stadsbyggandet ska inte bara fokusera på det yttre, utan också stimulera en bredd av verksamheter. Planerna på etablering av ny scen för Operan och Dramaten pågår, liksom arbetet för att få en högskola till Nacka. Det är också angeläget att skapa förutsättningar för mer sjukvård i Nacka när kommunen växer, bland annat en ny BB-mottagning.

Bättre framkomlighet

Tvärbanans utbyggnad till Sickla kommer att avslutas och öppna för trafik hösten 2017, vilket underlättar framkomligheten. Det är angeläget att, i enlighet med den nya strategin för ökad framkomlighet, kontinuerligt följa hur lång tid det tar för nackaborna att ta sig till sina jobb och föreslå åtgärder där vi ser att förutsättningarna försämras, inte minst när det gäller att utöka båttrafiken och fortsätta påtryckningarna för att

få fram en östlig förbindelse. Planeringen för tunnelbanan går snart över från planering till genomförande 2018.

Välkommande flyktingmottagande

Flyktingmottagandet ställer hela samhället inför stora utmaningar. De flyktingar som kom till Sverige hösten 2015 börjar nu få beslut om uppehållstillstånd och många ska flytta ut till kommunerna. Bostadsbristen gör mottagandet i hela Stockholmsregionen mycket svår, men Nacka ska anstränga sig till det yttersta för att klara målet. Vi vill att hela Nackasamhället involveras för att mottagandet ska bli framgångsrikt och välkommande. 100 miljoner kronor anslås för att få fram fler bostäder. Samtidigt är det viktigt att understryka att kommunen inte kan lösa hela uppdraget själv, samarbetet med privata aktörer som kan erbjuda och bygga permanenta eller tillfälliga boenden måste öka. Vi ser också gärna att de nya tillfälliga bostäder som byggs blir småskaliga, spridda i hela kommunen och erbjuds både flyktingar och andra grupper (till exempel studenter och ungdomar), för att främja en god integration.

Smart kommun

Vi lever i digitaliseringstid, och i likhet med företag och organisationer har vi ett uppdrag och ansvar att digitalisera kommunen. Digitaliseringen är inget självändamål i sig, utan hjälper oss att nå kommunens mål och erbjuda nackabor och företag en modern och effektiv verksamhet där administrationen kan minska. Analoga och pappersbaserade processer ska fasas ut till förmån för mer smarta processer.

Nacka driver ett framgångsrikt jämställdhetsarbete, vilket bland annat visas av att kommunen placerade sig på plats fyra i SKL:s stora jämställdhetsranking 2016. Kommunens nämnder ska uppmärksamma jämställdhetsperspektivet ytterligare, till exempel i form av mer könsuppdelad statistik, som ger ett bredare underlag för uppföljning och utvärdering till grund för ytterligare initiativ för att förbättra jämställdheten.

Budgeten för 2017

Alliansens budget innebär att Nacka har en fortsatt stark ekonomi. Det är ett budgeterat överskott i den

underliggande ekonomin på 102 miljoner kronor, ännu mer om man ser till det formella balanskravsresultatet. Det innebär att vi når de finansiella målen. Resultatutjämningsreserven kommer att fyllas till taket, tack vare det stora överskottet 2016 och vi ökar kommunstyrelsens reserv för oförutsedda kostnader med 2 miljoner kronor (till 12 miljoner kronor).

Genom försäljningen av vissa välfärdsfastigheter till Hemsö för 612 miljoner kronor kan lån betalas av och räntekostnaderna minskas med 15 miljoner kronor. Efter försäljningen äger kommunen drygt hälften av de lokaler man driver verksamhet i.

Skatten sänks 2017 med 10 öre. Det innebär att Nackaborna får behålla ytterligare 28 miljoner kronor av de pengar de arbetat in. Trots detta ökar skatteintäkterna med 216 miljoner kronor.

Alliansen föreslår att budgeten för nämnderna ökar med 235 miljoner kronor jämfört med ramärendet, enligt följande:

- utbildningsnämnden: 126 miljoner kronor (4,9 procent)
- äldrenämnden: 58 miljoner kronor (8,0 procent)
- socialnämnden: 33 miljoner kronor (4,9 procent)
- natur- och trafiknämnden: 11 miljoner kronor (4,8 procent)
- kulturnämnden: 6,2 miljoner kronor (4,8 procent)
- fritidsnämnden: 3,5 miljoner kronor (2,5 procent)
- miljö- och stadsbyggnadsnämnden: 0,4 miljoner kronor (1,3 procent)
- arbets- och företagsnämnden: -3,5 miljoner kronor (-2,5 procent)

Skolpengen för grundskolan och checken för särskilt boende höjs med 2,5 procent. Checken för hemtjänst höjs med 2,2 procent och för LSS-boende med 2 procent. Förskolechecken och musikskolechecken höjs med 1 procent, övriga verksamhetscheckar höjs med 0,5 procent.

Alliansen gör särskilda satsningar på följande områden:

- 100 miljoner kronor för fler sociala bostäder, bland annat till nyanlända flyktingar.

- fler sommarjobb för ungdomar och utredning om sommarjobbscheck
- förstärkning av den sociala barn- och ungdomsvården med 1,8 miljoner kronor (Polarna, föräldrastöd, ANDT-arbete, ny mottagning för unga med psykisk ohälsa, med mera)
- satsning på hälsa och livskvalitet med 1,5 miljoner kronor, bland annat ny politisk kommitté som ska följa arbetet samt ökade hälsofrämjande aktiviteter bland äldre (exempelvis mer 90-plus-gympa och motverka psykisk ohälsa)
- förnyelse av skolgårdar för att de ska inspirera till lek och rörelse, 12 miljoner kronor över 3 år, samt därutöver 2 miljoner kronor inom projektet ”giftfri förskola” för att åtgärda förskolegårdar.

Ett särskilt besparingsbeting på 3 miljoner kronor på administration/kontorsorganisationen genomförs 2017. Det bör underlättas tack vare det digitaliseringsarbete som pågår.

Så styrs Nacka

Nackas styrmodell består av vår vision och värdering, vår ambition, våra fyra övergripande mål och våra styrprinciper. Här beskrivs hur styrmodellen kommer att påverka kommunens inriktning under budgetperioden.

Figuren visar kommunens styrmodell

Nackas vision och värdering

Kommunens vision – öppenhet och mångfald – bygger på att öppenhet är ett förhållningssätt. Mångfald kan avspeglade sig i hur vi driver verksamheter, olika lösningar, flera sätt att bygga stad och vilka som bor i Nacka kommun.

Den grundläggande värderingen är förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar. Värderingen speglar kommunens tro att människor kan och vill själva, att de fattar rationella beslut utifrån en kunskap om sin situation och sina behov. Värderingen är en viktig byggsten i hur kommunen bygger samhället och ser sin roll i det.

Ambition - vi ska vara bäst på att vara kommun

I mål och budget för 2016-2018 fastställde kommunfullmäktige också ambitionen ”vi ska vara bäst på att vara kommun”. Ambitionen förtydligar dels att kommunen ska ägna sig åt sina kärnuppdrag, dels att det kommunen gör ska hålla en hög kvalitet. Ambitionen tydliggör också vikten av att resultat mäts och jämförs med andra kommuner och en öppenhet att inspireras och lära av andra framgångsrika kommuner och organisationer. Nacka ska vara en smart, enkel och öppen kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära

samspel med dem vi är till för och andra aktörer i kommunen.

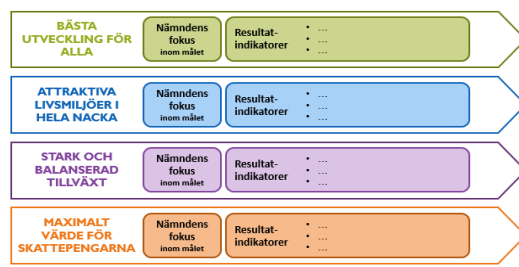
Övergripande mål

Utifrån de övergripande målen ska kommunfullmäktige fastställa vad som ska vara nämndernas fokus under budgetperioden för att de övergripande målen nås.

De fyra övergripande målen är: **Bästa utveckling för alla**, **Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka**, **Stark och balanserad tillväxt** och **Maximal nytta för skattepengarna**.

För varje nämnd fastställer kommunfullmäktige fokus och resultatindikatorer. Uppföljning av målen och nämndernas fokus och resultatindikatorer sker löpande under året i månads- och tertialbokslut.

Figuren visar kommunens fyra övergripande mål och modellen för hur de ska följas upp.

Nya mål för ett växande Nacka

Sedan 2015 har det pågått ett arbete med att utveckla kommunens mål- och resultatstyrning, i syfte att ytterligare förbättra kommunens resultat under en period med stark tillväxt. Kommunfullmäktige beslutade om fyra nya övergripande mål i Mål och budget för 2016-2018. Här beskrivs vad målen innebär. Den kursiva texten är kommunfullmäktiges precisering av målen och det följande exempel på vad målen innebär för Nackaborna inom olika områden. I avsnittet nämndernas mål och budget finns en beskrivning av vad målen innebär i olika verksamheter.

Bästa utveckling för alla

Alla som bor och verkar i Nacka får bästa möjliga förutsättningar för sin utveckling och för att kunna förverkliga sina egna drömmar och idéer. Kommunen möter varje Nackabo

och aktörs behov och ambition med flexibilitet, enkelhet, snabbhet och öppenhet.

Stor valfrihet och inflytande på riktigt kännetecknar Nacka. Nyfikenhet, lärande och entreprenörskap präglar verksamheterna liksom lusten att vara kreativ, skapa och uppleva. Alla verksamheter har hög kvalitet och bidrar till en god hälsa.

För att uppnå målet ska barn och elever utvecklas maximalt och även stimuleras till nyfikenhet och lust att lära i Nackas förskolor och skolor. Vuxna Nackabor med behov ska genom jobbpeng ges stöd till egen försörjning. En utvecklad jobbpeng, där svenskundervisning kombineras med en arbetsförlagd språkträning som infördes under 2016, förväntas påskynda språkinläring för nyanlända Nackabor och effektivisera etableringen genom att samordna insatserna för den enskilde.

Personer med funktionsnedsättning ska ha inflytande och vara med och påverka sin vardag och fritid. De Nackaseniorer som har behov av stöd ska ha ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utförs. Det finns ett rikt utbud av målgruppsanpassade aktiviteter såsom IT-kurser, Qigong och balansskola.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka är en välkommande, tolerant och nyskapande plats att bo, besöka och arbeta i. Här finns spännande miljöer och levande mötesplatser som är trygga och tillgängliga. Det unika i kommundelarna bevaras och utvecklas. Framkomligheten är god, bebyggelsen tät och varierad och naturen är nära i hela Nacka.

Kultur- och idrottslivet är rikt och aktivt. Rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner. Kommunen arbetar för en låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

I en attraktiv livsmiljö finns det förskolor och skolor som håller en hög kvalitet. Minst 80 procent av föräldrarna och eleverna ska vara nöjda med den förskola barnet går i eller skolan eleven går i. Enheter som understiger målvärdet följs upp särskilt.

För personer med behov av stöd ska det finnas anpassade boendeformer integrerade i alla kommunedelar och likaså ska nyanlända Nackabors första bostad finnas i alla kommunedelar.

Framkomligheten i Nacka ska vara säker och trygg och kommunen prioriterar de som går, cyklar och åker kollektivt. Flera aktiviteter pågår och planeras för att uppmuntra användandet av cykel och kollektivtrafik i det dagliga resandet. Nära och tillgängliga parker och naturmiljöer ska starkt bidra till Nackas attraktivitet i regionen och till en god folkhälsa. Likaså ska idrotts- och fritidsutbudet i Nacka bidra till attraktiva miljöer där människor vill bo, vistas och verka. Fritidsanläggningarna ska vara tillgängliga och välskötta och det ska finnas många platser för spontanidrott.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka växer för fler. Fram till 2030 ska minst 20 000 nya bostäder byggas och 15 000 nya arbetsplatser skapas. Nacka ska ha ett företagsklimat i toppklass. Tillväxten sker med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet på kort och lång sikt.

Nacka utvecklas i nära samspel med Nackabor, civilsamhälle och näringsliv genom att tänka nytt, långsiktigt och innovativt. Genom tillväxten bidrar Nacka aktivt till utvecklingen i Stockholmsregionen.

För att kommunens mål när det gäller nya bostäder och arbetsplatser ska kunna nås krävs ett mycket högt tempo i planering och bostadsbyggande. All teknisk infrastruktur som växer fram ska konstrueras så att

funktion maximeras och kostnader minimeras över tid.

En balanserad tillväxt innebär också att kommunens välfärdstjänster byggs ut i den takt som befolkningstillväxten kräver. Föräldrar och elever ska ha fortsatt stora valmöjligheter när det ska väljas förskola och skola. Kommunen ska fortsätta att locka anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling.

Kommunens individ- och familjeomsorg ska ge förutsättningar för bästa möjliga uppväxt och vuxenliv, bland annat genom arbete för att unga personer inte ska dricka alkohol och testa narkotika. Det finns en oroande utveckling när det gäller ungas intag av alkohol, tobak och narkotika och kommunens målsättning är att fler behöver nås av insatser och uppmärksammas av såväl skolan som socialtjänsten, så att de får rätt hjälp.

Maximalt värde för skattepengarna

Nacka erbjuder hög kvalitet och effektiv service till alla Nackabor. Rätt saker görs i rätt tid och på rätt sätt, så att kostnaderna blir låga. Kommunen har lägsta möjliga skatt och påverkbara avgifter.

Genom öppenhet, inflytande, dialog och stora möjligheter till egna val medverkar Nackaborna till att få maximalt värde för skattepengarna. Nackas ambition att vara bäst på att vara kommun bidrar till prioritering av vad en kommun ska göra och ständig utveckling på alla områden.

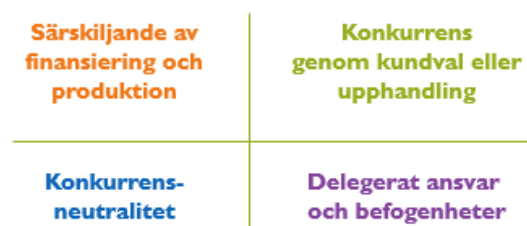
Resultaten i Nackas verksamheter ska ligga bland de 10 procent bästa bland landets kommuner. Resultaten för eleverna i Nackas skolor ska ligga bland de tio bästa kommunerna i landet. Kommunens målsättning är också att nöjdheten bland äldre som har hemtjänst och som bor i särskilda boenden ska ligga högt i jämförelse med andra kommuner.

Genom att ge stöd till egen försörjning ska behovet av ekonomiskt bistånd minska. Den genomsnittliga insatstiden till egen försörjning ska vara kort.

Styrprinciper

Utgångspunkten för den politiska styrningen är kommunens fyra styrprinciper, vilka på ett tydligt och klargörande sätt ska vägleda verksamheten så att målen uppnås och att god ekonomisk hushållning säkras.

Figuren visar de fyra styrprinciperna

Den första styrprincipen är att särskilja finansiering och produktion. Kommunfullmäktige och nämnder har ansvaret för finansieringen av verksamheterna. Den kommunala produktionen är organiserad i en egen del av verksamheten. Produktionen av verksamhet kan vara privat eller kommunal. Vem som producerar avgörs genom kundernas val eller upphandling.

En annan princip är konkurrensneutralitet, vilket innebär att kommunala och privata anordnare ska ha samma villkor. Det kan till exempel avse hyresvillkor och mervärdesskatt.

Ytterligare en princip är konkurrens genom kundval eller upphandling. Det innebär att vem som ska utföra tjänster och service som Nacka kommun erbjuder bestäms genom kundval eller upphandling. Kundval används för individuellt riktade tjänster som till exempel förskola, skola, hemtjänst och äldreboende. Tjänster som riktar sig till alla medborgare som till exempel snöröjning och parkunderhåll upphandlas.

Den fjärde styrprincipen är delegerat ansvar och befogenheter. De kommunala verksamheterna har stort utrymme att själva besluta hur verksamheten ska utformas. Ansvaret för verksamhetens mål, organisat-

ion, ekonomi, resultat, personal, arbetsmiljö och utveckling ska ligga på lägsta effektiva nivå. Principen är viktig för att verksamheterna på bästa sätt ska kunna möta konkurrensen inom sitt område.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige fastställa riktlinjer för god ekonomisk hushållning. För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomi ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Riktlinjerna ska ha en långsiktig och strategisk inriktning medan målen ska precisera inriktningen för den kommande budgetperioden. I Nacka kommun innebär god ekonomisk hushållning att:

- Uppfyllelsegraden av de övergripande målen är god.
- Kommunens resultatöverskott och soliditet ska ligga på en långsiktigt hållbar nivå.
- Kommunen ska sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar.

Målen för verksamheten preciseras i avsnittet nämndernas mål och budget, i form av nämndernas fokus och målsatta resultatindikatorer. De finansiella målen för budgetperioden, av betydelse för god ekonomisk hushållning, är¹:

Finansiella resultatindikatorer

Resultatindikatorer
Resultatöverskott (>2 %)
Soliditeten ska öka över tid (>38%)
Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod
Övriga investeringar ska självfinansieras till 50 procent

Det är viktigt att kommunen har en långsiktigt hållbar resultatnivå och för perioden 2017-2019 är målet att kommunens resultat ska uppgå till minst 2% av skatter och bidrag. Soliditeten visar hur stor andel av

kommunens tillgångar som är finansierade med eget kapital, målet är att den ska öka under perioden. Självfinansieringsgraden visar i vilken mån kommunen lyckas finansiera sina investeringar med eget kapital. Det är av stor vikt att följa måttet i Nacka då kommunen står inför en period av stark tillväxt. Två mått följer självfinansieringsgraden: stadsutvecklingsekonomi ska vara självfinansierad över en femårsperiod och övriga investeringar ska vara självfinansierade till 50 procent.

¹ I avsnittet Finansiell analys definieras de finansiella målen närmare.

Budgeten i korthet

Kommunen når samtliga övergripande mål och bedöms ha en god ekonomisk hushållning, vilket ger ett bra ingångsläge inför budgetperioden. Ökningen av skatteintäkterna 2017 går främst till volym- och kostnadsökningar och utrymmet för satsningar är därför litet. Budgeten innehåller:

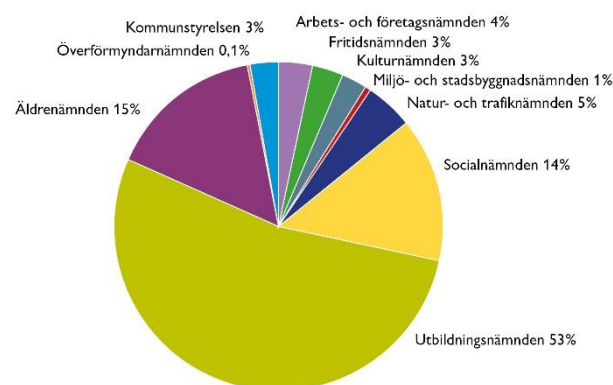
- Skattesats på 18:53 – en sänkning med 10 öre
- Årets resultat 2017 budgeteras till 166 miljoner kronor.
- Kommunens finansiella mål med ett resultatkrav på minst 2 procent av skatter och bidrag nås med ett budgeterat resultat exklusive exploateringsreavinsten på 102 miljoner kronor.
- Generell kompensation för ökat personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) 2017 på 0,5 procent, cirka 23 miljoner kronor.
- Checkhöjningar 2017 (inklusive kompensation för PO-pålägg) inom vissa verksamheter till exempel
  - förskola 1 procent,
  - grundskolan 2,5 procent,
  - gymnasiet 1,8 procent,
  - musikskolan 1 procent,
  - särskilt boende äldre 2,5 procent,
  - hemtjänst, ledsagning och avlösning både äldre och yngre 2,2 procent,
  - LSS² gruppboende och serviceboende 2 procent,
  - Södertörns brandförsvärsförbund 2,2 procent
- Generell pris och lönekomensation för 2017 0 procent, 2018 och 2019 med 1 procent.
- Volymförändring 2017 blir 3,6 procent, vilket motsvarar 181 miljoner kronor.
- Skatteintäkterna ökar med 194 miljoner kronor 2017.

- Kommunens låneskuld får 2017 högst uppgå till 0,9 miljarder kronor.
- Nettoinvesteringarna 2017 uppgår till knappt 1 miljard kronor.

Hyreshöjningar på 0,5 procent i kommunens lokaler under 2017.

I cirkeldiagrammet visas hur resurserna fördelas mellan nämnderna. Som framgår av bilden går den största delen av kommunens resurser till välfärdstjänster; mer än hälften av kommunens budget går till förskola och skola och ungefär en tredjedel till stöd och omsorg.

Diagrammet visar procentuell fördelning av kommunens medel

² Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade

Förutsättningar och utgångsläge

Nacka kommuns budget påverkas av många faktorer i omvärlden. Här beskrivs några faktorer som har en stark påverkan på kommunens förslag till mål och budget och verksamheten de närmsta åren.

Skatteunderlagets utveckling och kommunernas utmaningar

Den svenska ekonomin befinner sig i en högkonjunktur som fortsätter att stärkas in i 2017 då konjunkturtoppen nås. BNP ökar med 2,6 procent under 2017, enligt senaste prognos från SKL. Det är 0,7 procentenheter lägre än 2016 (3,2 procent). Den fortsatt svaga utvecklingen internationellt innebär att det inte blir någon större fart på svensk export. Exporten beräknas år 2016 öka med 3,2 procent och 2017 med 3,5 procent, vilket är historiskt låga nivåer. I stället är det en stark inhemsk efterfråga som driver på tillväxten i Sverige, vilket till stor del hänger ihop med snabbt växande investeringar. Skatteunderlagstillväxten kulminerar 2016 framförallt beroende av den pågående konjunkturuppgången. Det innebär ett stramare arbetsläge, som leder till lugnare utveckling av antalet arbetade timmar. Åren efter 2017 förväntas tillväxttakten i skatteunderlaget dämpas och den svenska ekonomin förutsätts återgå till konjunkturrell balans 2019.

Tabellen visar nyckeltal för den svenska ekonomin (procentuell förändring)

	2015	2016	2017	2018	2019
BNP*)	3,9	3,2	2,6	2,1	1,8
Konsumentprisindex, KPI *)	0,0	1,0	1,8	3,0	2,6
Relativ arbetslöshet, nivå	7,4	6,8	6,7	6,6	6,6
Realt skatteunderlag	1,8	2,3	1,9	1,1	0,8
Timlöner, konjunkturlönestatistik	2,5	2,6	2,8	3,1	3,4

Källa: SKL cirkulär 16:51

*årlig förändring

Högt kostnadstryck i kommunerna

SKL konstaterar att kommunsektorn står inför en period med ett mycket högt kostnadstryck. Det beror på att såväl antalet skolbarn som äldre väntas stiga mycket kraftigt framöver, samtidigt som kommunerna ska ta ansvar för det mycket stora antalet asylsökande som kom till Sverige under 2015. SKL:s bedömning är att många kommuner kommer att klara

situationen ekonomiskt 2016 och 2017, men åren där efter, när skatteunderlagstillväxten börjar återgå till mer normala nivåer, blir tuffa.

Regeringens budgetproposition för 2017

Regeringen lade i september fram sin budgetproposition för 2017. Där föreslås en satsning på 10 miljarder kronor till kommuner och landsting från 2017 för en förstärkning av välfärden. Av välfärdsmiljarderna kommer 7,7 miljarder att gå till kommunerna. Pengarna kommer att fördelas dels i kronor per invånare, dels utifrån en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. Från 2021 är tanken att hela tillskottet ska ligga i anslaget för den kommunalekonomiska utjämningen, som ett generellt statsbidrag. Några satsningar som föreslås i budgetpropositionen är:

- Lovskola från och med 2017, kommunerna tillförs 30 miljoner kronor och 50 miljoner kronor år 2018 (generella statsbidrag).
- ”Läsa-räkna-skriva-garanti” under 2018, kommunerna tillförs 130 miljoner kronor per år (generella statsbidrag).
- Rätt till behörighetsgivande utbildningar inom Komvux, kommunerna tillförs 534 miljoner kronor (generella statsbidrag).
- Bekämpa mäns våld mot kvinnor, 900 miljoner kronor 2017-2019 (riktade statsbidrag)
- Kompetensutveckling för tidsbegränsat anställda inom äldreomsorg och hälso- och sjukvård, 50 miljoner kronor 2017 och 200 miljoner kronor vardera 2018 och 2019 (riktade statsbidrag).

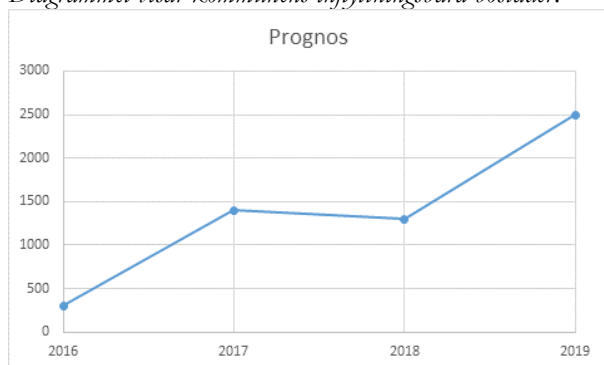
Regeringen har sedan tidigare aviserat ändring av systemet med kommunersättning för mottagandet av ensamkommande barn från halvårsskiftet 2017. Det nya ersättningssystemet ska innehålla ett större inslag av schabloner samt styra mot mer kostnadseffektiva placeringlösningar och kortare placeringstider. I budgetpropositionen framgår inga ytterligare detaljer, och kommunerna måste invänta förordningsändringarna innan dessa blir kända. Regeringen tillskjuter 40 miljoner under 2017 och 2018 för att kompensera kommunerna för eventuella extraordinära utgifter till följd av det nya ersättningssystemet. Det är ännu inte klart hur dessa medel ska fördelas.

Befolkningsutveckling

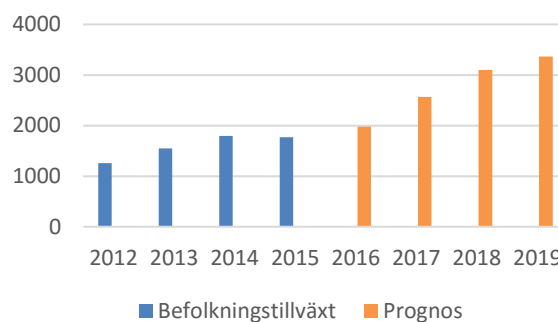
Befolkningsutvecklingen är en mycket viktig byggsten i kommunens budgetarbete. Hur många som kommer att bo i kommunen och åldersammansättningen framöver har en direkt påverkan på skatteintäkter och på kommunens kostnader för förskola, skola, äldreomsorg och annat stöd och service till medborgarna. Här beskrivs prognosen som ligger till grund för budgetförslaget för 2017-2019.

Fler och fler människor bor i Nacka. Under 2015 intog kommunen plats 17 i landet när det gäller folkmängd, då den ökade till 98 000 invånare och passerade Sundsvall. Prognosen visar att Nacka i början av 2017 kommer att få sin 100 000:e invånare. Under budgetperioden kommer befolkningstillväxten, enligt prognos, att tillta och ligga på en hög nivå. Tillväxten är en följd av ett högt planerat byggande av bostäder. Det planerade byggandet 2017-2019 uppgår till 1 000, 1 900 respektive 2 400 bostäder. I befolkningsprognosen görs en viss justering och framflyttning av beräknade inflyttningsklara bostäder. Områden med stor inflyttning under 2017 är Kvarnholmen, Nacka strand och Järla sjö.

Diagrammet visar kommunens inflyttningsbara bostäder.

Diagrammet visar befolkningsökning i antal invånare.

Antalet barn i förskola och grundskola förväntas öka kraftigt, med undantag från yngre grundskolebarn där antalet personer kommer att minska ett par år framöver. Efter några år med minskande kullar i gymnasieåldern ökar nu denna åldersgrupp relativt kraftigt. Antalet personer över 80 år beräknas öka med i snitt 150 personer årligen under perioden 2017-2019.

Prognosen är mest osäker när det gäller utvecklingen av antalet förskolebarn, eftersom en del av dem som kommer att börja i förskola under budgetperioden ännu inte är födda eller har flyttat till Nacka. Här handlar prognosuppfyllelsen främst om att rätt nivåer på bostadsbyggandet och därmed inflyttningen till kommunen har gjorts.

Nettoinflyttning och födelsenetto

Befolkningstillväxten i Nacka drivs först och främst av att det är fler som flyttar till kommunen än som flyttar från kommunen, ett positivt flyttnetto. Det beror till stor del på att det byggs nya bostäder. Den senaste femårsperioden har ungefär två tredjedelar av befolkningstillväxten berott på ett positivt flyttnetto. Det föds också många barn i Nacka, vilket dels beror på att det bor många personer i barnafödande ålder i kommunen, dels på att det föds relativt många barn per kvinna i Nacka.

Diagrammet visar antalet invånare per ålder i Nacka

	Utfall					Förändring 2017		Förändring 2017-2019	
	Prognos -->					Antal personer	Procent	Antal	
	2015	2016	2017	2018	2019			personer	Procent
1-5 år	7 011	7 060	7 250	7 530	7 820	190	3%	760	11%
6-9 år	6 159	6 240	6 230	6 190	6 270	-10	0%	30	0%
10-12 år	4 302	4 440	4 570	4 740	4 870	130	3%	430	10%
13-15 år	3 709	3 940	4 270	4 410	4 560	330	8%	620	16%
Summa 6-15 år	14 170	14 620	15 070	15 340	15 700	450	3%	1 080	7%
16-18 år	3 397	3 420	3 510	3 780	4 020	90	3%	600	18%
19-24 år	6 482	6 510	6 580	6 750	6 980	70	1%	470	7%
25-64 år	50 214	51 190	52 540	54 180	55 940	1 350	3%	4 750	9%
65-79 år	11 879	12 200	12 440	12 680	12 960	240	2%	760	6%
80-w år	3 589	3 670	3 800	3 950	4 120	130	4%	450	12%
Folkmängd totalt	96 742	98 670	101 190	104 220	107 530	2 520	3%	8 860	9%

Kommunens utgångsläge

Här sammanfattas läget för kommunen vid ingången av budgetperioden 2017-2019. Kommunens ekonomi har under de senaste åren stärkts. Ett stort fokus har legat vid att komma tillrätta med större underskott som funnits i några nämnder och verksamheter. En positiv utveckling har skett när det gäller verksamheternas kostnadskontroll och budgetföljsamhet.

Vid tertialbokslut 2 är det endast två nämnder som prognostiserar mindre underskott för 2016. Finansiella nyckeltal såsom soliditet och resultatets andel av skatteintäkter och utjämning har stärkts. Kommunens låneskuld sänktes kraftigt 2014 och har sedan dess ytterligare sjunkit. Under 2016 har skulden kunnat amorteras ner ytterligare till en historiskt låg nivå, 550 miljoner kronor.

Kommunal ekonomi i balans under 2016

Uppföljningen i samband med bokslutet för tertial 2 2016 visade att den kommunala ekonomin är i balans. Utvecklingen av skatteintäkterna var sämre än prognostiserat, med en negativ avvikelse jämfört med budget. Trots detta prognostiserades årets resultat till 152 miljoner kronor, vilket var 52 miljoner kronor bättre än budget. Den positiva avvikelsen berodde främst på relativt stora prognostiserade överskott för en del nämnder. Natur- och trafiknämnden hade ett större överskott beroende på lägre kostnader för

vinterunderhåll än prognostiserat samt en lägre investeringstakt, vilket lett till lägre kapitalkostnader än beräknat. Socialnämnden prognostiserade ett överskott som bland annat beror på försenad inflyttning i en gruppbofastad för personer med funktionsnedsättning.

Kommunens låneskuld var ytterligare lägre i slutet av tertial 2 2016 jämfört med årsskiftet 2015/2016 – 550 miljoner kronor, en sänkning med 150 miljoner kronor. Den fortsatt låga nivån på låneskulden beror delvis på att investeringstakten inte varit så hög som planerat. Under ett flertal år har investeringstakten legat betydligt lägre än den planerade och beslutade investeringsnivån och fokus framöver bör vara att minska gapet mellan planerad och faktisk investeringstakt.

Många bra verksamhetsresultat

Kommunens ambition är att Nacka ska vara bäst på att vara kommun. I flera kommunjämförelser finns Nacka med bland de allra bästa. Inom skolområdet visade Sveriges Kommuner och Landsting "Öppna jämförelser" 2016 att Nacka var den tredje bästa skolkommunen i den sammanvägda kommunrakningen. Nöjdheten bland föräldrar och elever med kommunens förskolor och grundskolor är hög i jämförelse med kommuner som genomför samma kundundersökning. Även inom vuxenutbildningen är nöjdheten hög. Länets kundundersökning 2016 visade att i Nacka finns tre av länets fem skolor som får högst omdömen av eleverna inom vuxenutbildningen.

I Svenskt Näringslivs ranking av kommunernas företagsklimat hamnade Nacka på tredje plats 2016, vilket är positivt med tanke på att kommunen har som mål att det skapas 15 000 nya arbetsplatser i Nacka till år 2030.

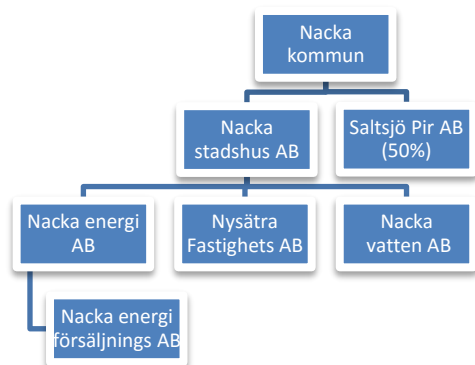
Resultaten i den medborgarundersökning som Nacka genomför årligen står sig mycket väl i jämförelse med övriga medverkande kommuner. Inom de allra flesta områden är medborgarnas betyg på kommunen betydligt över medel och inom flera områden bland de absolut bästa.

Inom vissa områden når kommunen inte målet att ”vara bäst på att vara kommun”. Exempelvis är nöjdheten med att kunna påverka kommunens verksamheter och beslut högre i många andra kommuner. De äldres nöjdhet med särskilt boende och hemtjänst ligger över snittet i riket men många kommuner har en betydligt högre nöjdhet. När det gäller särskilt boende är dock nöjdheten bland de högsta i länet. Ett annat område som behöver förbättras är Nackabornas nöjdhet med bygglov.

Kommunens bolag

Nacka kommun har ett fåtal helägda aktiebolag. Nacka stadshus AB är moderbolag i stadshuskoncernen. Nacka stadshus AB bedriver ingen egen verksamhet, utan är ett konsoliderande bolag.

Organisationsbild Nacka kommuns bolag

Kommunfullmäktige beslutade i början av 2016 att kommunens vatten- och avfallsverksamhet ska bolagiseras. Verksamheterna fördes den 1 september över till det helägda dotterbolaget Nacka Vatten AB. Kommunfullmäktige har under året beslutat att Nacka kommun ska förvärva fastigheten Sicklaön 269:1 från Nysätra Fastighets AB. Bolaget kan därmed avvecklas. Nacka kommun är sedan 2011 delägare i Saltsjö Pir AB. Under hösten 2016 pågår ett arbete med att, i enlighet med ägaravtalet, sälja större delen av innehavet.

Budget och prognos för kommunens helägda bolag, tusentals kronor

	Budget 2017	Prognos 2016	Budget 2016	Bokslut 2015
Nacka energi AB	56 400	41 700	26 900	35 669
Nacka energi försäljnings AB	2 700	3 100	3 700	2 821
Nacka vatten AB	0	24 700	-	15 753
Nysätra fastighets AB	-	1 500	1 500	1 110

Förslag till budget

I budgeten prioriteras satsningar på främst skola, äldreomsorg, miljö och att sänka kommunalskatten med 10 öre. Resultatet för år 2017 är budgeterat till 102 miljoner kronor, exklusive exploateringsreavinst, vilket är i nivå med kommunens finansiella mål. Kommunens resultat de kommande åren blir högre.

Balanskravsresultatet

Enligt kommunallagen ska kommunens intäkter vara större än kostnaderna, det uttrycks i det så kallade balanskravet. Med balanskravsresultat avses årets resultat rensat från intäkter och kostnader som inte hör till den löpande verksamheten. Det innebär exempelvis att reavinst från försäljning av anläggningstillgångar ska dras av från årets resultat.

För 2017 uppgår detta till 165 miljoner kronor vilket är högre än 2016. Åren 2018 och 2019 ökar balanskravsresultaten. Dessa år kommer försäljning av mark för bostadsbyggande att generera realisationsvinster, vilket gör att de budgeterade resultaten blir väsentligt högre.

Kommunallagen kräver också att kommunen har en god ekonomiska hushållning.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning krävs en viss resultatmarginal dels för att hantera oförutsedda händelser och svängningar i ekonomin, dels för att klara av att finansiera nödvändiga investeringar. Kommunens finansiella mål är ett resultat på minst 2 procent av skatter och bidrag, vilket 2017 motsvarar ett underliggande resultat på 102 miljoner kronor när exploateringsreavinst räknas bort.

De ökade skatteintäkterna räcker till att kompensera för volymer och för att ge viss kompensation för löner och priser men det är inte tillräckligt utan för att nå resultatmålen kommer det att krävas effektiviseringar och omprioriteringar. Digitalisering och smarta processer kan vara ett sätt att effektivisera. Sveriges kommuner står inför stora befolkningsförändringar som kommer öka kostnadstrycket på kommunerna ytterligare. Fler äldre driver kostnader i äldreomsorgen och fler barn driver upp kostnaderna i skolan.

Tabellen visar resultaträkning i miljoner kronor

Resultaträkning	2015 Bokslut	2016 Budget	2016 Prognos	2017 Budget	2018 Plan	2019 Plan
Verksamhetens nettokostnader före avskrivningar, jämförelsestörande poster och realisationsvinster	-4 309	-4 535	-4 492	-4 690	-4 615	-4 813
Realisationsvinster försäljning tomträtter		0	0	0	0	0
Övriga realisationsvinster		1	1	1	1	1
Avskrivningar	-222	-224	-215	-225	-230	-245
Verksamhetens nettokostnader	-4 531	-4 758	-4 706	-4 914	-4 844	-5 057
Skattenetto	4 625	4 884	4 874	5 079	5 326	5 572
Finansnetto	-3	-25	-17	1	-32	-67
Resultat före extraordinära poster	91	100	152	166	449	448
Extraordinära poster		0	0	0	0	0
Årets resultat	91	100	152	166	449	448
varav exploateringsreavinst	12	10	36	64	351	361
Balanskravsresultat	91	99	151	165	448	447

Verksamhetens nettokostnader

Nämndernas nettokostnader budgeteras för 2017 till 5,1 miljarder kronor. Den finansiella verksamheten budgeteras till ett positivt netto på 383 miljoner kronor för 2017. Jämfört med prognos 2016 har nämndernas nettokostnader ökat med 270 miljoner kronor. Nettokostnadsökningen består främst av

- volymökningar, cirka 181 miljoner kronor,
- kompensation av ökat personalomkostnadspålägg för att arbetsgivaravgifterna för unga höjs cirka 23 miljoner kronor.
- checkökningar, cirka 55 miljoner kronor.

Av volymökningarna går den största kompensationen till utbildningsnämnden 100 miljoner kronor, äldre nämnden 45 miljoner kronor och socialnämnden 28 miljoner kronor.

Återställande av tidigare års underskott

För att återställa de tidigare upparbetade underskotten i verksamheten finns ett budgeterat överskott för produktionsverksamheterna på cirka 0,5 procent av omslutningen. Detta är en central del av styrningen i Nacka kommun i syfte att skapa långsiktiga planeringsmöjligheter och ansvarstagande.

Vid ingången av 2016 hade de kommunala produktionsområden Valfärd skola och Valfärd samhällsservice ackumulerade underskott på 28,2 respektive 6,5 miljoner kronor. I syfte att återställa de tidigare upparbetade underskotten i verksamheten ska Valfärd skola årligen lämna ett överskott motsvarande 0,5 procent av omsättningen, vilket innebär 9,2 miljoner kronor. Valfärd samhällsservice ska, med start 2017, lämna ett årligt överskott motsvarande 0,5 procent av omsättningen, vilket för 2017 innebär 2,7 miljoner kronor.

Fastighetsverksamheten ska under perioden 2017-2019 lämna ett överskott på 41, 36 och 39 miljoner

Tabell verksamhetens nettokostnader i miljoner kronor

Verksamhetens nettokostnader	2015	2016	2016	2017	2018	2019
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Kommunstyrelsen	-124,9	-151,3	-140,5	-136,3	-158,2	-147,7
Kommunfullmäktige	-5,4	-5,5	-5,5	-5,7	-5,8	-5,8
varav revision	-2,0	-2,1	-2,2	-2,3	-2,3	-2,4
Kommunstyrelsen	-54,1	-54,4	-45,1	-54,7	-71,0	-61,9
varav Kommunstyrelsen	-44,0	-31,5	-31,5	-32,2	-37,5	-32,9
varav tunnelbana (KS)	0,0	-12,8	-3,5	-10,5	-21,5	-17,0
varav KS oförutsett	-10,1	-10,1	-10,1	-12,0	-12,0	-12,0
Stadsledning & stödenheter	-87,7	-91,2	-91,2	-90,6	-90,4	-91,3
Enheten för fastigh.utveckling	6,2	5,0	-6,0	2,9	2,9	2,9
Lokalenheten	40,1	23,0	36,0	38,0	33,0	36,0
Brandförsvaret	-37,5	-37,4	-37,4	-38,2	-38,9	-39,6
Myndighet- och huvudmannaheter	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Produktion:	9,9	9,2	8,7	11,9	11,9	11,9
Valfärd Skola	5,5	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2
Valfärd Samhällsservice	4,3	0,0	-0,5	2,7	2,7	2,7
Arbets- och företagsnämnden	-164,0	-178,6	-181,1	-177,8	-174,7	-178,0
Fritidsnämnden	-143,6	-142,7	-139,2	-146,2	-150,8	-153,4
Kulturnämnden	-130,8	-128,9	-131,1	-135,1	-136,9	-140,1
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	-29,9	-31,5	-31,5	-31,9	-31,9	-32,3
Natur- och trafiknämnden	-180,8	-224,4	-206,4	-235,1	-248,3	-266,9
Gata, väg, park, trafik, natur	-196,6	-224,4	-206,4	-235,1	-248,3	-266,9
VA-verket	13,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avfallsverket	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	-667,0	-685,9	-667,3	-717,8	-740,5	-760,8
Utbildningsnämnden	-2 484,9	-2 584,9	-2 582,9	-2 710,7	-2 819,6	-2 937,8
Äldrenämnden	-678,6	-717,7	-715,7	-775,1	-805,6	-844,0
Överförmyndarnämnden	-7,4	-7,5	-7,5	-7,6	-7,7	-7,7
Summa nämnder	-4 612,0	-4 853,3	-4 803,2	-5 073,6	-5 274,2	-5 468,7
Finansiell verksamhet	302,5	318,1	311,7	383,3	658,8	656,0
Totalt	-4 309,5	-4 535,2	-4 491,6	-4 690,3	-4 615,4	-4 812,8

kronor, vilket till stor del förklaras av att underhållskostnaderna numera redovisas i balansräkningen (komponentavskrivning) samt att internhyran höjs med 0,5 procent.

Pris- och lönekomensation

Trots en fortsatt relativt snabb tillväxt i svensk ekonomi beräknas inte inflationen under de närmaste 12 månaderna öka mer än marginellt. Det beror delvis på starkare krona och fortsatt relativt begränsade löneökningar. Prisökningstakten är under 2017 relativt låg, den procentuella förändringen av KPI 2017 beräknas till 1,8 procent, men fortsätter att stiga framöver till följd av efterhand allt högre räntor. Lönekostnaderna (inklusive sociala avgifter) förväntas enligt Sveriges kommuner och landsting att öka med 2,8 procent under 2017.

I budgeten ges en generell komensation för höjt personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) med 0,5 procent för 2017. I övrigt ingen generell uppräknig för 2017. För åren 2018 och 2019 finns en generell uppräknig med 1 procent. I och med att löneavtalen med stor sannolikhet kommer att hamna över den föreslagna komensationen för pris och lön måste effektiviseringar eller produktivitetsökningar till för att de ekonomiska ramarna ska hålla.

För 2017 finns riktade satsningar inom vissa verksamheter där höjs checkarna totalt med:

- checkarna för grundskola, grundsärskola och förskoleklass räknas upp med 2,5 procent,
- checkar för förskola och pedagogisk omsorg räknas upp med 1 procent,
- gymnasieskolan räknas upp med 1,8 procent
- musikskolans check ökar med 1 procent,
- för äldre med särskilt boende höjs checken med 2,5 procent,
- för äldre och yngre med hemtjänst, ledsagning och avlösning ökar checken med 2,2 procent,
- checkarna för insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) avseende gruppboende och serviceboende höjs med 2,0 procent,

- avgiften till Södertörnsbrandförsvaret räknas upp med sammanlagt 2,2 procent.

Personalomkostnadspålägg (PO-pålägg)

Från och med 2017 gäller ett enhetligt PO-pålägg för anställda upp till 65 år. Nedsättningen av arbetsgivaravgifter för unga upphör under 2016. Ökade pensionskostnader bidrar till att PO-pålägget höjs med 1,58 procent, från 40,5 procent till 42,08 procent. För att vara konkurrensneutral ska PO-pålägget täcka arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspensioner. Jämfört med de föreslagna referensvärden som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ger ut för hela landet behöver Nacka kommun ligga högre eftersom löneläget i Stockholmsregionen är högre än stora delar av övriga landet.

Internräntan

Med anledning av ett lägre ränteläge sänks internräntan från 2,8 procent till 2,5 procent. Den tidigare högre internräntan för affärsverksamheten tas bort i och med att va- och avfallsverksamheterna bolagiserats. Internräntan ska spegla en långsiktig finansieringsnivå.

Internhyror

Hyran för verksamhetslokaler höjs med 0,5 procent 2017. Vid omförhandling av hyror för bostäder ska de ligga i nivå med rådande hyresnivåer i Nacka. Hyresintäkter från stadshuset debiteras per medarbetare.

Övergripande verksamhetskostnader

Inom finansiell verksamhet finns vissa övergripande verksamhetskostnader budgeterade, såsom pensioner, välfärds miljarden flykting, vissa statsbidrag och realisationsvinster. För 2017 finns 383 miljoner kronor budgeterat för övergripande verksamhetskostnader, vilket är högre än prognos 2016.

Pensioner, förutom det som påförts nämnderna via PO-pålägget, beräknas uppgå till 85 miljoner kronor 2017. Pensionskostnaderna täcks i huvudsak av PO-pålägget, förutom främst kostnader som är hänförlig

Tabell finansiell verksamhet miljoner kronor

Finansiell verksamhet	2015	2016	2016	2017	2018	2019
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Pensioner (utöver det som påförs nämnderna)	-111	-94	-94	-85	-90	-117
Statsbidrag (del av välfärdsmiljard flykting, bostadsbidrag, maxtaxa, del av flykting mm)	46	71	61	93	77	70
Avvecklingskostnader	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Återbetalning AFA	22					
Internränta anläggningstillgångar	97	112	98	91	96	102
Avskrivningar	222	224	215	225	230	245
Exploatering, realisationsvinster	12	10	36	64	351	361
Upplösning garantireserv Rikshem 2015	19					
Summa	303	318	312	383	659	656

till pensioner intjänade före 1998, vilka kostnadsförts vid utbetalningstillfället. Åren 2018 och 2019 väntas kostnaderna att öka. Dessutom ser det ut som om förändringen i beräkningsmetod av inkomstindex 2017 leder till att fler inkomsttagare får löner över taket på 7,5 inkomstbasbelopp och därmed får förmånsbestämd pension.

Statsbidrag uppgår till 93 miljoner kronor, där statsbidrag för bostadsbyggande utgör den största delen med 25 miljoner kronor och välfärdsmiljard flykting med 17 miljoner kronor. Välfärdsmiljard flykting avser den del av välfärdsmiljarden (se Regeringens budgetproposition för 2017) som fördelades utifrån en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. Den andra delen som fördelas via kronor per invånare ingår i generella statsbidrag. Övriga poster är statsbidrag för maxtaxan för förskolan, för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt för flyktingmottagande.

Tabellen visar kommunens skattenetto i miljoner kronor

Skattenetto	2015	2016	2016	2017	2018	2019
	Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Skatteintäkter (inkl avräkning)	4 692	4 990	4 976	5 184	5 435	5 654
Allmän kommunalskatt	4 695	4 998	5 013	5 214	5 435	5 654
Avräkning	-3	-8	-36	-30	0	0
Generella statsbidrag och utjämning	-66	-106	-102	-105	-110	-81
Inkomstutjämning	-371	-506	-505	-515	-529	-471
Kostnadsutjämning	257	301	291	314	370	364
Införandebidrag	17	64	64	36	10	0
Regleringsavgift/bidrag	-4	-3	-3	1	-16	-28
LSS	-111	-104	-105	-84	-87	-89
Fastighetsavgift	138	143	143	143	143	143
Ersättning för Arbetsgivaravgifter	7					
Flyktingersättning		0	14	0	0	0
Summa skattenetto	4 625	4 884	4 874	5 079	5 326	5 572

Inom övergripande poster redovisas även realisationsvinster inom exploateringsverksamheten, vilka beräknas uppgå till 64 miljoner kronor år 2017, för att öka kraftigt till 351 miljoner kronor år 2018 samt 361 miljoner kronor år 2019. Huvuddelen av reavinsterna kommer från försäljning av mark för bostadsbyggande.

Skattenetto

Kommunsektorn finansierar sin verksamhet i huvudsak med hjälp av skatteintäkter, vilket påverkas dels av antalet arbetade timmar i Sverige, dels av timlöneutvecklingen. För att garantera alla kommuner likvärdiga ekonomiska förutsättningar, som befolkningens sammansättning och möjlighet att ge välfärd till invånarna, finns det kommunala utjämningsystemet. Sammantaget ger Nacka kommun bidrag till utjämningsystemet.

Skattenettet (skatteintäkter inklusive utjämning och generella statsbidrag) beräknas under kommande år öka, från 4,9 miljarder kronor 2016 till 5,6 miljarder kronor 2019. Den procentuella årliga ökningen är

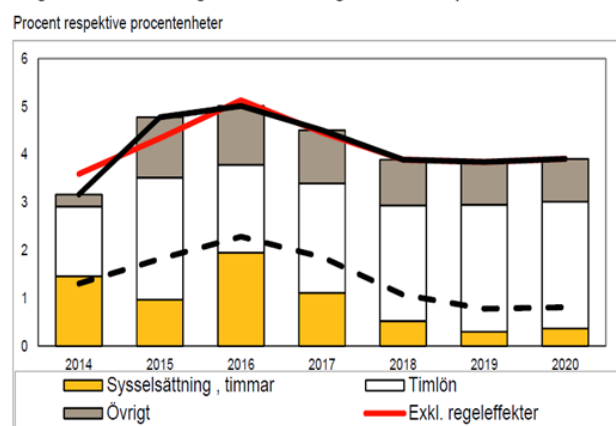
som störst 2016 för att sedan falla de kommande åren. Invånarantalet fortsätter att öka, även procentuellt sett under 2017-2019, och förväntas leda till ett ökat behov av kommunal service. Det är viktigt att vid en jämförelse av skatteunderlagets ökning för olika år att också beakta de behov som kommunen möter, inte bara för att antalet personer ökar utan också för sammansättningen av befolkningen förändras.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna beräknas uppgå till 5,2 miljarder kronor 2017, en ökning med 194 miljoner kronor från budget 2016. De kommunala skatteintäkterna är dels beroende av hur skatteunderlaget utvecklas, dels av kommunens folkmängd. Kommunens skatteprognos utgår från en skattesats på 18:53, vilket är den nionde lägsta i landet 2016 (snitt 20:75).

Skatteunderlagets utveckling består i huvudsak av två komponenter; antalet arbetade timmar och timlönen. Skatteunderlaget beräknas på riksnivå. Skatteunderlagets utveckling för perioden framgår av nedanstående diagram.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

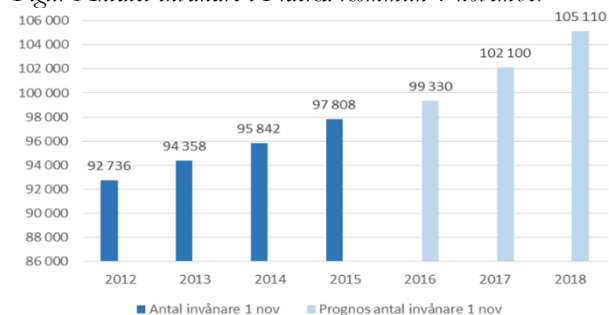

Skatteunderlagstillväxten i Sverige kulminerar under 2016, vilket främst beror på att den pågående konjunkturuppgången har medfört stark ökning av antalet arbetade timmar. Skatteunderlaget förstärks av att inkomstknutna pensionsinkomster ökar. Trots att konjunkturen förväntas förstärkas ytterligare 2017 och då nå sin topp faller skatteunderlaget de kommande åren. Antalet arbetade timmar sjunker och

kompenstras något av att löneökningstakten beräknas tillta.

Skatteprognosen för år 2017 beräknas utifrån befolkningsprognosen 1 november 2016. Folkmängden i Nacka kommun prognosticeras då till 99 330 invånare, vilket är 1 522 fler än motsvarande tidpunkt 2015 och har en tillväxttakt på 1,6 procent. Nacka kommun beräknas under den kommande tre års period växa med 7,4 procent.

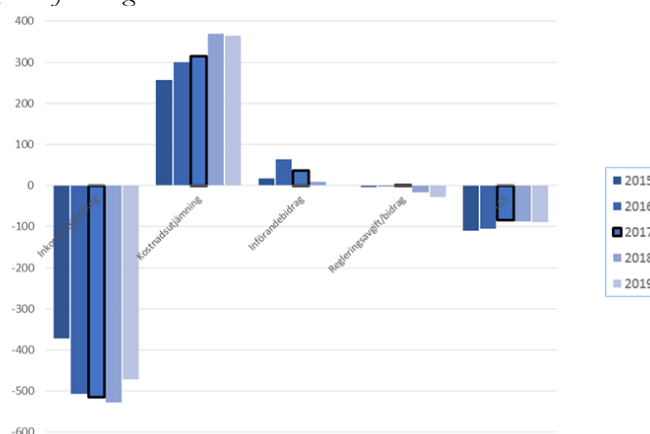
Figur Antalet invånare i Nacka kommun 1 november

Utjämning och generella statsbidrag

Sammantaget ger Nacka kommun bidrag till utjämningsystemet. Kommunen betalar en avgift i inkomstutjämningsystemet (inklusive införandebidrag) och LSS-utjämningsystemet, men erhåller en kompensation i kostnadsutjämningsystemet.

Figur Utjämning

Inkomstutjämningsavgift och införandebidrag

Nacka kommuns medelskattekraft är högre än i riket, vilket medför en avgift i inkomstutjämningsystemet. Inkomstutjämningsavgiften påverkas av hur inkomsterna ser ut i hela landet.

För 2017 prognosticeras en avgift på 515 miljoner kronor. Varje invånare i Nacka kommun bidrar med knappt 5 200 kronor. År 2016 förändrades beräkningen av inkomstutjämningsavgifter. Det innebar en höjning av inkomstutjämningsavgiften med 27 procent. Från och med 2016 förändrades beräkningen av inkomstutjämningsavgiften där Nacka beräknas få en ökad inkomstutjämningsavgift på 77 miljoner kronor. För att klara av omställningen fick de kommuner med höjda avgifter ett införandebidrag, som successivt trappas ner för att upphöra 2019. Införandebidraget uppgår 2017 till 36 miljoner kronor.

Kostnadsutjämnings och LSS-utjämnings

Kostnadsutjämnings innebär att kommuner som har en gynnsam struktur får skjuta till medel till kommuner som har en mindre gynnsam struktur. Systemet ska inte utjämna för de kostnadsskillnader som beror på varierande: ambitionsnivå, effektivitet och avgifter. Det är ett inomkommunalt system det vill säga utan statlig finansiering.

För kostnadsutjämnings prognosticeras Nacka kommun för 2017 erhålla 314 miljoner kronor och i LSS-utjämnings betala en avgift på 84 miljoner kronor. Beräkningen av kostnadsutjämnings görs inom tio olika delområden, där åldersstrukturen är en av många variabler. Inför 2017 har beräkningen för delmodellen barn och unga med utländsk bakgrund ändrats. Det innebär en ökad kostnad med cirka 4 miljoner kronor.

Regleringsavgiften

Regleringsposten i utjämningsystemet fungerar så att om summan av samtliga bidrag minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp staten beslutat tillföra kommunerna, får alla kommuner ett regleringsbidrag, i annat fall en regleringsavgift. Konstruktionen är till för att statens kostnader inte ska påverkas av den fastställda nivån i inkomstutjämnings.

Regleringsposten för Nacka kommun beräknas år 2017 uppgå till ett bidrag om 0,8 miljoner kronor (+9 kronor per invånare) för att därefter övergå till en avgift som 2019 beräknas uppgå till 27,9 miljoner kronor (-265 kronor per invånare).

Regeringen har i budgetpropositionen anvisat 10 miljarder till kommuner och landsting för mer resurser i välfärden. Välfärdsmedlen kommer att fördelas dels efter invånarantal, dels efter antalet asylsökande och nyanlända med start 2017. Medlen som fördelas efter invånarantal, ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämnings och förbättrar således regleringsposten. De första åren har antalet asylsökande och nyanlända en större del av medlen för att sedan trappas ner och slutligen år 2021 helt fördelas efter invånarantal. För 2017 tillförs genom välfärdsmedlen 2,1 miljarder kronor (211 kronor per invånare), 2018 2,1 miljarder kronor (207 kronor per invånare) och 2019 3,5 miljarder kronor (342 kronor per invånare).

Riktade statsbidrag 2017

Regeringens budgetproposition för 2017 innehåller en mängd riktade statsbidrag. I stort sett alla är sådana som pågått eller aviserats sedan tidigare, ett fåtal är nya. Här lyfts statsbidrag som aviserats inom olika områden fram. Det finns fortfarande många oklarheter kring vad de kommer att innebära, vad gäller till exempel fördelningsprinciper och vad det blir för faktiska belopp för Nacka. Kommunstyrelsen kommer att återkomma till kommunfullmäktige med en närmare specifikation i samband med tertialbokslut 1 2017, inom ramen för uppdraget att bevaka statsbidragen.

Inom utbildningsområdet handlar de största beloppen om asylsökande samt satsningar på lärarlöner. Inom natur- och trafiknämndens område finns möjlighet att söka statsbidrag i form av statlig medfinansiering från Trafikverket för investeringsprojekt. Nedan visas vilka ansökningar om bidrag som gjorts avseende 2016 och 2017. Kommunen har inte fått besked om bidragen, men den högsta summan som kan bli aktuell är 50 procent av ansökt belopp.

Inom arbets- och företagsnämndens område avser de huvudsakliga statsbidragen ensamkommande barn och nyanlända flyktingar. För äldre och sociala områden så går huvuddelen av de riktade statsbidragen till bemanning inom äldreomsorgen.

I tabellen visas en uppskattning av vilka riktade statsbidrag som kan sökas inom respektive område. Tabellen visar också vilka kostnader som är förknippade med insatserna.

Riktade statsbidrag, miljoner kronor

Statlig ersättning	Bidrag	Kostnad	Netto
Utbildningsnämnden			
Asylsökande Gymnasieskola	11,2	-14,0	-2,8
Asylsökande övriga skolformer	9,4	-15,6	-6,2
Omsorg på obekvämtid	0,6	-3,5	-2,9
Tillståndslösa	0,2	-0,4	-0,2
Samordnare för nyanlända elever	0,2	-0,2	0,0
Summa	21,6	-34,0	-12,4
Välfärd skola			
Lägstadiesatsningen	20,0	-20,0	0,0
Fritidshemssatsningen	5,0	-5,0	0,0
Skapande skola	1,1	-1,1	0,0
Karriärtjänster förstelärare	12,0	-12,0	0,0
Lärarlönelyft	27,2	-27,2	0,0
Lovskolor	0,2	-0,2	0,0
Entreprenöriellt lärande	0,3	-0,3	0,0
Utökad undervisningstid för nyanlända	0,7	-0,7	0,0
Mindre barngrupper i förskolan	3,2	-3,2	0,0
Statsbidrag för handledare inom läslifytet	0,3	-0,3	0,0
Summa	70,0	-70,0	0,0
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden			
Bostadsbyggande	25,0	-25,0	0,0
Summa	25,0	-25,0	0,0
Natur- och trafikinämnden			
Värmdövägen, Östra Sicklaön	6,1	-13,0	-6,9
Värmdövägen, Boo	5,3	-10,0	-4,7
Skyttevägen, Stockholmsvägen - Hastighetsdämp. åtg	0,2	-0,3	-0,1
Talluddsvägen gångbana	0,2	-0,4	-0,2
Talluddsvägen Bhpl	0,2	-0,4	-0,2
Busshållplatser Hasseluddsvägen	0,3	-0,9	-0,6
Igelboda infartsparkering	0,3	-0,5	-0,2
Summa	12,6	-25,6	-13,0
Arbets- och företagsnämnden			
Ensamkommande barn	207,9	-223,5	-15,5
Etableringsersättning nyanlända	36,5	-36,5	0,0
Yrkesvux & Lärling	6,0	-6,0	0,0
Ekonomiskt bistånd flyktning	4,8	-4,8	0,0
Summa	255,2	-270,8	-15,5
Socialnämnden och äldreomsorgen			
Bemanning 2017 Äldreomsorg	14,3	-14,3	0,0
Stärkt Bemanning 2017 inom barn och ungdomsvården	0,8	-0,8	0,0
IFO Ungdomsmottagning	0,6	-0,6	0,0
IFO Handlingsplan	2,0	-2,0	0,0
Kunskapsutvärdering baspersonal äldre och funktionshinder	1,2	-1,2	0,0
Summa	19,0	-19,0	0,0
Välfärd samhällsservice			
Berondeverksamheten (utb Neuropsykiatrisk funktion)	0,8	-0,8	0,0
Personliga Ombud	1,2	-1,2	0,0
Stimulansbidrag Nacka Seniorcenter	4,7	-4,7	0,0
Anordnarbidrag inom jobb- och utv.garantin FAS 3	0,8	-0,8	0,0
Summa	7,6	-7,6	0,0
Total summa:	410,9	-451,8	-41,0

Finansnetto

Nacka kommuns finansnetto, det vill säga skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader, beräknas ge ett positivt netto med drygt en miljon kronor 2017. De finansiella intäkterna ökar, vilket bidrar till minskat finansnetto. Kommunen låneskuld är vid ingången av 2017 historiskt låg låneskuld och ger en låg finansiell kostnad. Åren 2018-2019 ökar det sedan till följd av en ökad investeringstakt och därmed ökar

upplåningsbehovet. Räntenivåerna förväntas därefter stiga.

Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna ökar 2017 med 8 miljoner kronor. Utdelning och ränta från kommunens bolag utgör den största intäktsposten och uppgår 2017 till 32 miljoner kronor och ligger på en något högre nivå än 2016. Räntor på lån till koncernens bolag uppgår till 5 miljoner kronor, vilket är något högre än tidigare år. Det beror främst på att Nacka Vatten AB tillkommit.

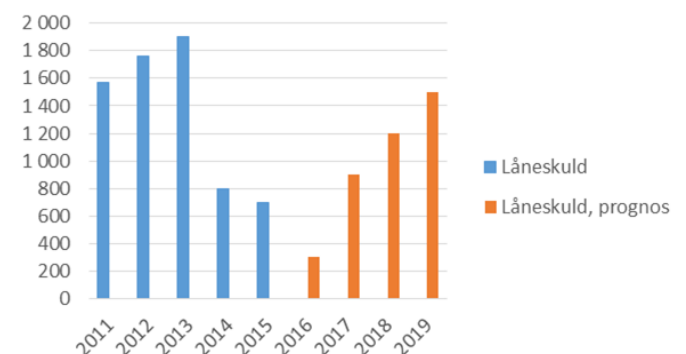
Finansiella kostnader

Nacka kommun har en låg låneskuld, vilken är den lägsta på länge. Vid utgången av 2016 kommer den att ligga kring 300 miljoner kronor. En stärkt ekonomistyrning med positiva resultat tillsammans med försäljningar har bidragit till den låga låneskulden.

I december 2016 kommer kommunen att genomföra en större fastighetsförsäljning vilket möjliggör en kraftig sänkning av låneskulden. En viss del av medlen kommer att användas till att finansiera investeringar och placeras kortsiktigt.

Låneskulden beräknas vid ingången 2017 uppgå till 300 miljoner kronor och är 400 miljoner kronor lägre än vid ingången 2016.

Kommunens låneskuld, miljoner kronor

Den låga låneskulden är en god plattform inför framtiden, då lånebehovet återigen förväntas öka till följd av stora investeringsbehov i samband med

Tabell finansnetto, miljoner kronor

Finansnetto	Mnkr	2015	2016	2016	2017	2018	2019
		Bokslut	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Finansiella intäkter		16	25	20	32	32	32
Ränta på lån till koncernen		3	3	2	5	5	5
Utdelning från Nacka Energi AB		11	21	18	27	27	27
Ränta på utlämnade lån		1	1	1	1	1	1
Övriga finansiella intäkter		1	0	0	0	0	0
Finansiella kostnader		-19	-50	-37	-31	-64	-99
Ränta lån		-15	-39	-32	-16	-47	-70
Finansiell pensionskostnad		-3	-6	-3	-9	-12	-24
Övriga finansiella kostnader		-1	-5	-3	-6	-6	-6
Totalt		-3	-25	-17	1	-32	-67

kommunens ökade befolkningstillväxt. Låneskulden beräknas uppgå till 900 miljoner kronor per den sista december 2017.

De finansiella kostnaderna kommer att öka de kommande åren till följd av ökad upplåning för planerade investeringar. Kommunen lånar medel via MTN-program (obligation – lång löptid) och via företagscertifikat (kort löptid). Kommunen har också en checkkredit på 1 miljard kronor. Den största kostnadsposten är ränta på lån, som beräknas uppgå till 16 miljoner kronor 2017, vilket är 23 miljoner lägre än plan i Mål och budget 2016-2019. Under 2016 har certifikaten hittills lånats till en negativ ränta, men ränteswappar på motsvarande volym gör att räntekostnaden hamnar på en högre nivå. I takt med att låneskulden sänkts under året har motsvarande volym swappar stängts.

En mer aktiv finansförvaltning och det för närvarande låga ränteläget gynnar kommunen. Enligt Riksbankens direktion senaste prognos (mötet från i början av september) bedöms reporäntan höjas under andra halvåret 2017.

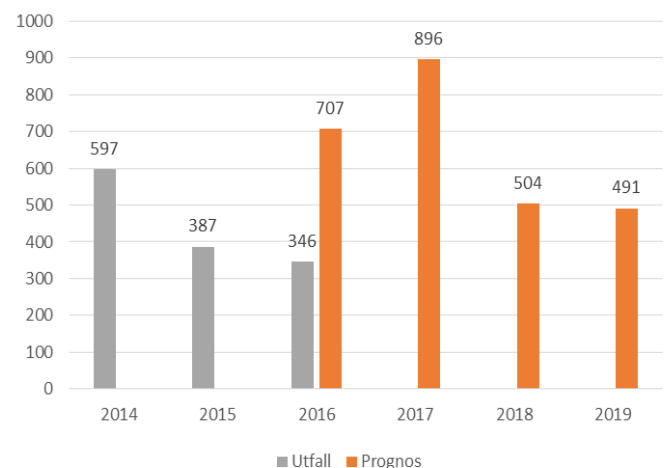
Investeringar

I ett växande Nacka är det viktigt att kommunen investerar för nuvarande och nya invånare. Investeringstakten behöver väsentligt öka under perioden 2017-2019. De största investeringarna sker inom fastighetsområdet, exploatering och gator och vägar.

Kommunen beräknas investera 2,6 miljarder kronor under åren 2016-2019.

Figuren visar hur investeringsprognoserna ser ut för perioden 2014 -2019. Utfallet för 2016 avser perioden januari-augusti.

Figur Investeringsprognoser, miljoner kronor

Nya investeringsmedel

Investeringsbudgeten innehåller tillkommande medel med 690 miljoner kronor för åren 2016-2019. De tillkommande investeringarna beräknas generera årliga kapitaltjänst- och driftkostnader med sammanlagt cirka 21 miljoner kronor.

Tabell Nya och tillkommande investeringsmedel, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare	Förslag	Ny	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos	Årlig	Årlig
	beslutad	nytt beslut	projektram	2016	2017	2018	2019	2020	2020 och senare	kapital-	drift-
	projektram	netto	netto							kostnad	kostnad
Enheten för fastighetsutveckling och lokalenheten	-45,0	-194,0	-239,0	0,0	-136,0	-34,0	-24,0	0,0		-11,9	0,0
Exploateringsenheten (KS)	-59,9	-348,6	-408,5	-31,0	-165,6	-171,3	-83,7	103,0			
Produktionseenheter (KS)	0,0	-36,5	-36,5	0,0	0,0	0,0	-36,5	0,0		-0,9	0,0
Kulturnämnden	0,0	-3,0	-3,0	-1,0	-1,0	-1,0	0,0	0,0		-0,4	0,0
Natur och trafikinämnden	-9,0	-107,9	-116,9	-0,6	-18,3	-11,9	-77,1	0,0		-7,6	-0,3
Totalt tillkommande investeringsmedel	-113,9	-690,0	-803,9	-32,6	-320,9	-218,2	-221,3	103,0		-20,7	-0,3

De största investeringsutgifterna avser utökad ram för överdäckning väg 222 och bussterminal 180 miljoner kronor, förstudier för exploatering 50 miljoner kronor årligen, bostäder för sociala behov 100 miljoner kronor och fritidsanläggningar 50 miljoner kronor.

Tillkommande medel prognosticeras till 33 miljoner kronor år 2016, 321 miljoner kronor år 2017, 218 miljoner kronor år 2018 samt 221 miljoner kronor för år 2019. Störst tillkommande medel finns inom kommunstyrelsen och natur- och trafikinämnden.

För natur och trafikinämnden återlämnas 6,3 miljoner kronor 2017-2018 och kommunstyrelsen fastighet återlämnar 34 miljoner kronor.

Samtliga tillkommande investeringar redovisas i bilaga 4. I avsnittet Nämndernas mål och budget beskrivs respektive nämnds investeringar kortfattat.

Total investeringsprognos 2016-2019

Den totala investeringsprognosen för 2016 uppgår till 707 miljoner kronor vilket är 254 miljoner kronor lägre än vid tertialbokslut 1. Det beror på att det finns förskjutningar av vissa projekt från 2016 till kommande år. Eftersom kommunen avyttrat Makaronifabriken och Älta Sporthall utgår två investeringsprojekt på 34 miljoner kronor i årsprognosen för 2017. Inköp av fordon och maskiner för vatten- och avfallsverksamheten på totalt två miljoner kronor är borttagna ur prognosen med en miljon per år 2017 och 2018, eftersom verksamheten sedan 1 september 2016 bedrivs av Nacka vatten AB. Kommunens totala

prognos för 2017 uppgår till 896 miljoner kronor för att sedan sjunka 2018 -2019 till 500 miljoner kronor.

Tabell, Nettoinvesteringar per nämnd 2016-2020, miljoner kronor

Investeringar per nämnd	Inkomster	Utgifter	Utfall T2	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos	Total
	2016	2016	2016	2017	2018	2019	2020	2014-	
	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	Netto	2020	
Kommunstyrelsen (KS)	63	-350	-287	-585	-710	-370	-401	57	-2 007
Stadsledningskontoret och stödenheter (KS)	0	-2	-2	-6	-12	-12	0	0	-30
Enheten för fastighetsutveckling och lokalenheten (KS)	0	-123	-123	-352	-255	-55	-47	-148	-857
Exploateringsenheten (KS)	63	-208	-145	-200	-411	-266	-317	205	-989
Lantmäterienheten (KS)	0	0	0	-1	0	0	0	0	-1
Välfråd skola (KS)	0	-17	-17	-25	-30	-35	-35	0	-125
Välfråd samhällservice (KS)	0	0	0	-1	-2	-2	-2	0	-6
Fritidsnämnden	0	-1	-1	-3	-3	-3	0	0	-9
Kulturnämnden	0	0	0	0	-1	-1	-1	0	-3
Natur- och trafikinämnden	5	-61	-56	-117	-182	-130	-90	0	-519
Gata, trafik, park och natur	0	-36	-36	-96	-182	-130	-90	0	-498
Avfallsverket	0	-3	-3	-3	0	0	0	0	-3
VA-verket	5	-23	-18	-18	0	0	0	0	-18
Socialnämnden	0	-2	-2	-2	0	0	0	0	-2
Summa	68	-414	-346	-707	-896	-504	-491	57	-2 540

Finansiell analys

I den finansiella analysen beskrivs de ekonomiska konsekvenserna av budgetförslaget samt hur det kommer att påverka kommunens ekonomiska ställning. Analysen utgår från de ekonomiska mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Med förslaget till mål och budget för 2017-2019 har kommunen en ekonomi i balans. Årets resultat för 2017 budgeteras till 102 miljoner kronor exklusive reavinster och balanskravsresultatet till 165 miljoner kronor.

Resultatöverskott på en långsiktigt hållbar nivå

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska kommunens resultatöverskott ligga på en långsiktigt hållbar nivå. Resultatandelen är årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämning. Vad som är en långsiktigt hållbar nivå beror på flera faktorer, såsom kommunens ekonomi i utgångsläget, kommunens framtida planer vad gäller tillväxt och investeringar med mera. En tillräckligt hög resultatnivå i budget behövs för att ha marginaler i ekonomin så att kommunen med säkerhet når lagens krav på en ekonomi i balans i årsbokslutet. Resultatet behövs också för att kunna finansiera investeringar. Målnivån på resultatandelen är en avvägning – kommunens konsumtion i dagsläget ska inte belasta framtida generationer, och samtidigt ska inte heller investeringar

som görs för framtida medborgare i alltför stor omfattning belasta nuvarande medborgare.

Målet för 2017-2019 är att resultatandelen ska uppgå till minst 2 procent i ordinarie verksamheten det vill säga exklusive exploateringsreavinster. I budgeten uppnås målet för samtliga år.

En hög självfinansieringsgrad av investeringar

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning ska kommunen sträva efter en hög självfinansieringsgrad av investeringar, både inom ramen för stadsutveckling och för övriga investeringar. Självfinansieringsgraden visar i vilken mån kommunen lyckas finansiera sina investeringar med egna medel, det vill säga med sitt resultat eller med hjälp av försäljningar. Det är av stor vikt att följa måttet i Nacka, som står inför en period av stark tillväxt och ett mycket högt investeringstryck. Målen för 2017-2019 när det gäller självfinansieringsgrad har delats in i två delar:

Stadsutvecklingen ska vara självfinansierad över en femårsperiod.

Självfinansiering innebär att inkomster är minst lika stora som utgifter. Uppföljningen ska ske över hela stadsutvecklingsportföljen, inte enskilda projekt. Det ekonomiska resultatet i den samlade projektportföljen för stadsutvecklingsekonomin ska vara i ekonomisk balans för perioden 2016-2020. I resultatet får reavinster från exempelvis försäljning av mark medräknas. Med över tid menas en femårsperiod.

En prognos baserad på samtliga pågående och planerade projekt visar i nuläget på en stadsutvecklingsekonomi i balans för hela perioden 2016-2030. Prognoser har även gjorts för tre femårsperioder. Den första femårsperioden (2016-2020) visar i nuläget på ett underskott medan de två sista genererar ett överskott. I beräkningarna för den första period ingår delar av flera stora infrastrukturprojekt så som överdäckning av väg 222 och en upphöjning av Saltsjöbanan. Även fortsatt arbete med kommunens förnyelseområden ingår i den första perioden. Dessa projekt har en be-

tydande ekonomisk påverkan på prognosen för perioden. För att uppnå målet om en stadsutvecklingsekonomi i balans, så kommer det under 2017 göras en genomgång av möjligheterna att minska utgifterna samt att öka inkomster för den aktuella perioden.

Övriga investeringar ska självfinansieras till 50 procent.

Med övriga investeringar menas alla investeringar kommunen genomför med undantag för stadsutvecklingsverksamheten. I övriga investeringar ingår till exempel välfärdsinvesteringar när kommunen själv investerar (exempelvis bygger en skola som inte ligger inom exploateringsområde). Med egna medel menas att pengarna kommer från ett positivt resultat, avskrivning eller från försäljning. Målet om självfinansiering av övriga investeringar uppnås i budgeten.

Soliditet på en långsiktigt hållbar nivå

I kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning anges att kommunens soliditet ska vara på en långsiktig hållbar nivå. Soliditeten visar hur stor andel av kommunens tillgångar som har finansierats av eget kapital och utvecklingen av nyckeltalet har således en stark koppling till resultatandelen och självfinansieringsgraden av investeringar. Målet för soliditeten 2017-2019 är att den ska stärkas under perioden. Förslaget till budget innebär att soliditeten 2017 beräknas uppgå till 36 procent och räknas ansvarsförbindelsen för pensioner med uppgår soliditeten till 18 procent.

Nämndernas mål och budget

I detta avsnitt presenteras hur varje nämnd ska bidra till de övergripande målen Bästa utveckling för alla, Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka, Stark och balanserad tillväxt och Maximal nytta för skattepengarna. Nämnderna beskriver vad de ska fokusera utifrån sitt uppdrag. För respektive nämnd finns nämndens fokus, framåtblick 2030 samt resursfördelning.

Kommunstyrelsen

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen bereder ärenden och verkställer beslut åt kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att leda, samordna och ha uppsikt över kommunens samlade verksamhet. Kommunstyrelsen har också ett ansvar som egen nämnd för arbetsgivarfrågor, näringslivspolitik, fastighetsfrågor och markpolitik, exploateringsverksamhet, god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling och frågor som rör trygghet och säkerhet. Kommunstyrelsens fokus och indikatorer redovisas uppdelat, utifrån dessa olika roller.

Nämndens fokus 2017-2019 – i rollen att leda och samordna

Bästa utveckling för alla

I kommunstyrelsens roll att leda och samordna ingår att arbeta för att kommunens vision, grundläggande värdering och ambition att vara bäst på att vara kommun ständigt präglar alla verksamheter och beslut som fattas.

Nämndens fokus

Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och attraktiva för anordnarna. Kvaliteten i alla verksamheter håller en hög nivå och förbättras över tid. Reellt inflytande och påverkan i alla verksamheter ökar.

Arbete för att nå målen

Arbetet med att utveckla kommunens mål- och resultatstyrning fortsätter. Nya mål för kommunen och ambitionen att vara bäst på att vara kommun har beslutats och nämnderna har under 2016 arbetat med att anpassa sin styrning till de nya målen och ambitionen.

Ett första steg är taget och nu återstår arbete inom många av kommunens verksamheter med att implementera den nya styrningen och ytterligare utveckla metoder för att bättre kunna mäta, följa upp och förbättra resultat. Kommunstyrelsen mäter nöjdhet och kvalitet ur ett övergripande medborgarperspektiv och följer de nationella mätningar som finns, vilket möjliggör jämförelser med andra kommuner.

Kundvalssystemet i Nacka måste ständigt vårdas och utvecklas för att attrahera anordnare som ligger i framkant när det gäller att erbjuda tjänster av hög kvalitet till kunderna.

Mångfaldskommittén inom kommunstyrelsen har i uppdrag att samordna, utveckla och följa upp och synliggöra kommunens arbete med jämställdhet, HBTQ, mångfald och barnperspektivet. Kommunen arbetar för jämställdhet, värdesätter mångfald och vill vara en förebild i arbetet med integration. Kommunen fokuserar på barnperspektivet och bästa utveckling i attraktiva livsmiljöer för alla människor, med särskilt fokus för dem med funktionsnedsättning. Kommuns arbete för jämställdhet ska bidra till måluppfyllelse av de nationella målen för jämställdhetspolitiken. Det innebär exempelvis att kommunens resurser ska fördelas jämställt inom alla verksamheter och att Nacka ska vara lika tryggt och tillgängligt för både män och kvinnor.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka har gått in i en period då tillväxttakten i kommunen kommer att mer än fördubblas. Det innebär många möjligheter att öka attraktiviteten, men det finns också utmaningar.

Nämndens fokus

Säkerställa en aktiv strategisk planering för mark, bostäder, lokaler och anläggningar. Säkerställa blandad bebyggelse med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Säkerställa att minst halva Nacka är grönt och att invånare har nära till olika grönområden och vatten.

Arbete för att nå målen

Kommunstyrelsen samordnar stadsbyggnadsprocessen så att gestaltningsmässig variation i nya byggnader kan bli verklighet. Variationen säkras i markanvisningar, exploateringsavtal, detaljplaner och så vidare. Senast 2018 ska markanvisning med inriktning på kvarter med klassisk gestaltning göras. Kommunstyrelsen ska också underlätta och stimulera byggande av fler Attefallhus, som kan användas för mottagande av nyanlända. Kommunens arbete med att få fram lägenheter med lägre hyror fortsätter under 2017.

För att säkerställa en blandning av bostäder och arbetsplatser finns exempelvis lokaler för verksamheter finns med i markanvisningar. För att göra arbetsplatserna attraktiva kommer många ligga nära väg 222 och nära tunnelbaneuppgångar. Under 2016 och 2017 pågår bland annat planläggning för verksamhetsområde Orminge trafikplats, Dalkarlsängen och Kils verksamhetsområde

Miljömålsprogrammet som beslutades ger en god grund för att förverkliga Nackas miljöambitioner. Ansvar att nå miljömålen ligger på alla kommunens verksamheter och kommunstyrelsen följer arbetet i sin roll att leda och styra. Miljömålskommittén inom kommunstyrelsen har i uppdrag att utveckla, följa upp och synliggöra arbetet med miljömålen och klimatprogrammet.

Stark och balanserad tillväxt

Tillväxten i Nacka ska vara stark och balanserad. Det innebär bland annat att den ska ske med ekologisk, social och ekonomisk tillväxt.

Nämndens fokus

Resultatöverskott ska ligga på långsiktigt hållbar nivå. Soliditeten ska öka över tid. Nya bostäder och nya arbetsplatser färdigställs enligt målen och är attraktiva över tid.

Arbete för att nå målen

Att ha ett tillräckligt högt resultatöverskott är viktigt för alla kommuner och särskilt viktigt i starkt växande kommuner, då resultaten behövs för att finansiera nödvändiga investeringar. På så sätt kan låneskuldens ökning begränsas och kommunens soliditet stärkas

över tid. För att kunna skapa ett tillräckligt stort resultatöverskott krävs en god kostnadskontroll, en ständig utveckling av kommunens effektivitet och en god planering.

Att rätt stadsutvecklingsprojekt startas upp i rätt tid, med rätt förutsättningar och med rätt samordning är viktigt för att kommunen ska kunna nå målen om antal nya bostäder och arbetsplatser. Initieringen innebär bland annat att projektdirektiv utarbetas som ger medarbetare tydliga ramar vad gäller ekonomi och tid att utgå ifrån när projekt startas upp och drivs. En regelbunden och samlad rapportering av läget i stadsbyggnads- och exploateringsprojekten behövs för att säkra att byggandet följer uppsatta mål.

Maximalt värde för skattepengarna

Kommunstyrelsen ska verka för att Nacka kommun är en smart, enkel och öppen kommun som ständigt utvecklar verksamheten i nära samspel med dem kommunen är till för.

Nämndens fokus

Kostnadseffektivitet - låg kostnad per invånare jämfört med andra kommuner på alla områden. Digitalisering som gör att kommunen är smart, enkel, öppen och tillgänglig för medborgarna. Öppen och proaktiv kommunikation och dialog på alla områden.

Arbete för att nå målen

Arbetet med att ta fram sätt att mäta, följa och utveckla kommunens kvalitet och effektivitet behöver utvecklas. Kommunen lever i en digitaliseringstid, och i likhet med företag och organisationer har vi ett uppdrag och ansvar att digitalisera verksamheten. Digitaliseringen är inget självändamål i sig, utan hjälper oss att nå kommunens mål och erbjuda nackabor och företag en modern och effektiv verksamhet. Till år 2020 har Nacka förenklat nackabornas och företagarnas vardag och bidragit till att de kan förverkliga sina drömmar.

Digitaliseringen möjliggör att Nacka växer för fler med mindre organisation. Kommunen har smarta processer rakt igenom där medarbetare möter många medborgare i myndighetsutövning. Pappersbaserade

processer fasas ut till förmån för smarta processer som nyttjar digitaliseringens potential fullt ut. Kommunen nyttjar de möjligheter som finns i information och data för att driva utveckling. Vi ska vara bäst på det som en kommun ska göra och låta andra vara med att utveckla tjänster och möjliggöra för nackabor att delta och nätverka. Takten i hur kommunen utvecklas med stöd av digitaliseringen ska öka, och kommer att följas upp via medborgarundersökningen och medarbetarenkäten. Därtill kommer ett digitaliseringsindex att tas fram i samverkan med andra kommuner i regionen.

Nämndens fokus 2017-2019 – kommunstyrelsen i rollen som egen nämnd

Bästa utveckling för alla

Nacka kommun ska ha en konkurrenskraftig egen produktion av välfärdstjänster. En av kommunens största utmaningar framöver handlar om att attrahera kompetenta medarbetare. Utmaningen finns inom många områden, bland annat när det gäller medarbetare inom omsorgen, förskola och skola och medarbetare inom stadsutvecklingen.

Nämndens fokus

Kommunens verksamhet ska drivas med hög kvalitet, ständiga förbättringar och ligga i framkant inom sitt område. Attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta, friska och motiverade medarbetare. Utveckla dynamiskt företagsklimat i toppklass som främjar innovation och entreprenörskap.

Arbete för att nå målen

Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare med chefer som rekryterar för mångfald, inklusive jämställdhet och som arbetar aktivt med integration som resurs och strategi i kompetensförsörjningen - ”från praktikant/lärling till medarbetare/chef”. Chefer och medarbetare driver ett aktivt värdegrundsarbete och motverkar förhållanden i arbetsmiljön som kan ge upphov till kränkande särbehandling och diskriminering. Ingen nedsättande behandling accepteras i Nacka kommun. Genom effektivt samspel ska attraktiva arbetsplatser utvecklas, med smarta arbetssätt. Vi uppnår bra arbetsmiljö och hållbart medarbetarengagemang samt inspirerar varandra till hälsosmarta val

på arbetet och fritiden vilket främjar hälsa och låga sjuktal.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nämndens fokus

Skapa goda urbana lokaliseringförutsättningar för verksamheter och arbetsplatser inom olika branscher i kommersiellt attraktiva lägen. Utveckla infrastruktur som bidrar till stadsutveckling och ökad framkomlighet i nära samspel med regionala och nationella aktörer. Tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler, bostäder och anläggningar med högt nyttjande, låg energiförbrukning i giftfria och trygga miljöer.

Arbete för att nå målen

Kommunen ska bedriva en aktiv näringslivspolitik för att möjliggöra etablering av nya företag i Nacka. Kommunens nyproduktion av fastigheter sker med ambitionen att vara miljöcertifierade.

Stark och balanserad tillväxt

Nämndens fokus

God tillgång till arbetskraft med relevant kompetens för strategiskt viktiga branscher. Stadsutvecklingsekonomi ska vara självfinansierad över tid. Övriga investeringar ska ha en hög självfinansieringsgrad. Kommunens eget markinnehav ska utvecklas så att det bidrar till minst 40 procent av bostäder och arbetsplatser av det samlade målet till 2030.

Arbete för att nå målen

Kommunens självfinansiering ska vara hög, vilket bidrar till god ekonomisk hushållning. Självfinansiering är av stor vikt för Nacka, som står i en period av stark tillväxt och stora investeringar.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens fokus

Aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets förutsättningar och en väl fungerande process för att etablera nya företag. Säkerställa att kommunens markinnehav används på ett affärsmässigt sätt. Överskottsmål i kommunal produktion. Kostnadseffektivitet i alla verksamheter.

Arbete för att nå målen

Att ha ett överskott i den kommunala produktionen är viktigt för att hantera tidigare års underskott. Under 2017 sker inga uppräknningar av pris- och lönekompensation för kommunens verksamheter, vilket betyder att verksamheterna måste leverera sina tjänster på ett effektivare sätt. En god kostnadskontroll, en ständig utveckling av kommunens effektivitet och en god planering är förutsättningar för alla kommunala verksamheter för att nå ambitionen att vara bäst på att vara kommun. Nacka ska genomföra strategiska markförvärv under kommande år och ha en beredskap för inlösen av mark för att möjliggöra kommande detaljplaner.

Framåtblick 2030

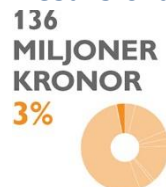
Nacka kommun står inför en stor tillväxt; 2030 beräknas Nacka vara drygt 140 000 invånare, vilket är ungefär 45 procent fler invånare än dagens cirka 99 000 invånare. En utmaning i denna utveckling är att säkra en hållbar ekonomi med en långsiktigt hållbar resultatnivå, där låneskulden hålls på en rimlig nivå. Att redan nu ha en låg skuldsättning är en förutsättning för att klara den kommande tillväxten. Stadsledningskontoret kommer under hösten presentera en uppdaterad långtidsprognos. Där presenteras konsekvenser av olika scenarios, exempelvis nivån på pris- och lönekompensation och nivån på fastighetsinvesteringar.

En stor utmaning är att säkerställa tillgång till bostäder, lokaler och mark för välfärdsverksamhet. Kommunen ska tillhandahålla ändamålsenliga lokaler, men behöver inte äga desamma.

Många verksamheter inom Nacka kommun nämner brist på rätt kompetens som en stor utmaning framöver. Att vara en attraktiv arbetsgivare är en förutsättning för att kunna rekrytera rätt kompetens. Kommunen är en attraktiv arbetsgivare med chefer som rekryterar för mångfald, inklusive jämställdhet, och som arbetar aktivt med integration som resurs och strategi i kompetensförsörjningen - ”från praktikant/lärning till medarbetare/chef”. Chefer och medarbetare driver ett aktivt värdegrundarbete och motverkar förhållanden i arbetsmiljön som kan ge upphov till krän-

kande särbehandling och diskriminering. Ingen nedläggande behandling accepteras i Nacka kommun. Genom effektivt samspel utvecklar vi attraktiva arbetsplatser med smarta arbetssätt. Vi uppnår bra arbetsmiljö och hållbart medarbetarengagemang samt inspirerar varandra till hälsosmarta val på arbetet och fritiden vilket främjar hälsa och låga sjuktal.

Resursfördelning

Kommunstyrelsen tilldelas 136,3 miljoner kronor för 2017, vilket är en minskning med 14,9 miljoner kronor, eller 9,8 procent, jämfört med budgeten för 2016.

Tabell driftsbudget tusentals kronor kommunstyrelsen

Verksamhet	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016 T2	Förändring		Budget 2017	Skillnad budget	
				Volym	Satsning		tkr	%
Kommunfullmäktige	-5 391	-5 500	-5 500	-28	-200	-5 728	-228	4,1
- varav revision	-1 958	-2 150	-2 100	-11	-50	-2 211	-61	2,8
Kommunstyrelsen	-54 061	-41 598	-45 096	-157	-2 600	-44 355	-2 757	6,6
- varav tunnelbanan	-11 000	-12 800	-3 500			-12 800		
- varav oförutsett	-10 100	-10 100	-10 100		-1 900	-12 000	-1 900	18,8
Stadsledningskontoret och stödenheter	-87 736	-91 160	-91 214	647	3 000	-87 513	3 647	-4,0
Myndighet och huvudmänna	3 542							-
Enheten för fastighetsutveckling	6 237	5 000	-6 000	-1 985		3 015	-1 985	-39,7
Lokalenheten	40 116	23 000	36 000	15 000		38 000	15 000	65,2
Brandförsvaret	-37 457	-37 427	-37 427	-733		-38 160	-733	2,0
Produktionsenheter:	9 851	9 200	8 700	2 700		11 900	2 700	29,3
Välfärd Skola	5 533	9 200	9 200			9 200		
Välfärd Samhällsservice	4 318		-500	2 700		2 700	2 700	-
Summa	-124 899	-151 285	-140 537	14 744	200	-136 341	14 944	-9,9

Produktionsenheterna, välfärd skola och välfärd samhällsservice, ska för 2017 lämna ett överskott om 9,2 miljoner kronor respektive 2,7 miljoner kronor. Enhetens för fastighetsutveckling och lokalenheten ska för 2017 lämna ett överskott på sammanlagt 41 miljoner kronor.

Kommunstyrelsen tilldelas 0,2 miljoner kronor för kommunfullmäktige och revisionen, i enlighet med vad som begärts. En ny kommitté för hälsa och livskvalitet inrättas under kommunstyrelsen i syfte att stimulera en god livsmiljö för medborgarna. För detta ändamål tillförs 0,5 miljoner kronor. Resurserna för

miljömålskommittén förstärks med 0,1 miljoner kronor för ökade kommunikationsinsatser kring det nya miljöprogrammet.

Kommunfullmäktige antog en strategi mot våldsbejakande extremism och extremt våld i juni 2016. För att se till att strategin implementeras tillförs 0,1 miljoner kronor.

Kommunstyrelsens budget för oförutsedda kostnader förstärks med 2 miljoner kronor. Denna reserv kan exempelvis användas om kommunen inte klarar omställningen av mottagandet av ensamkommande flyktingungdomar inom planerad tid och med avsedd kvalitet, för arbete med etablering av Operan/Dramaten i Nacka och för utredning av kommunalisering av hemsjukvården om dessa projekt blir aktuella. Beslut om användning av dessa medel fattas av kommunstyrelsen.

Ett sparbetning på 3 miljoner kronor inom administration och kontorsorganisationen inom kommunen som helhet görs. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra effektiviseringarna inom myndighets- och huvudmannaenheterna och stödenheterna.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna stadsbyggnadsprocessen så att gestaltningsmässig variation i nya byggnader åstadkoms, med allt från historiskt inspirerade och klassiska kvarter till djärv och nyskapande arkitektur. Detta ska säkras i markanvisningar, exploateringsavtal, detaljplaner med mera. Under 2017 eller 2018 ska markanvisning med inriktning på kvarter med klassisk gestaltning göras.

Det är angeläget att underlätta och stimulera byggandet av fler Attefallhus, som kan användas för mottagande av nyanlända. Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna detta arbete då flera delar av kommunen då flera delar av kommunen är involverade bland annat arbets- och företagsnämnden Nacka Vatten AB, miljö- och stadsbyggnadsnämnden samt kommunstyrelsen som är fastighetsansvarig.

Detaljplanearbete med fokus på nya bostäder pågår för den fastighet där ”Handikappforum” ligger idag.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna arbetet för att se till att föreningarna som finns där idag, erbjuds nya lokaler.

Investeringar kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tilldelas 580 miljoner kronor i investeringsmedel, för perioden 2016-2019. Dessa fördelas med 194 miljoner till fastighetsområdet och 349 miljoner kronor, netto, till exploateringsverksamheten samt 37 miljoner kronor till välfärd skola och välfärd samhällsservice.

Inom fastighetsområdet tilldelas 100 miljoner kronor till sociala bostäder för 2017. För att stimulera utelek avsätts 12 miljoner kronor under perioden till skolgårdar. En satsning görs 2017 för giftfri utemiljö i förskolor 2 miljoner kronor. För att kunna lösa in mark avsätts årligen 10 miljoner kronor.

Tabell Tillkommande investeringsmedel fastighetsområdet, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projekt-ram	Förslag nytt beslut	Ny projekt-ram	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Årlig kapital-kostnad	Årlig drift-kostnad	Planerad ianspråktagande
Bostäder för sociala behov	0	-100	-100	0	-100	0	0	-3,3	0	2017-2019
Fritidsanläggningar	0	-50	-50	0	-20	-20	-10	-7,1	0	2017-2019
Markförvärv och inlösen	-45	-30	-75	0	-10	-10	-10	0,0	0	2016-2019
Skolgårdar för att stimulera utelek	0	-12	-12	0	-4	-4	-4	-1,2	0	2017-2019
Giftfria utemiljöer förskolor	0	-2	-2	0	-2	0	0	-0,2	0	2018
Summa	-45	-194	-239	0	-136	-34	-24	-11,9	0	

För att kunna göra förstudier med mera i initiala skeden av exploateringsprojekt tilldelas 50 miljoner kronor årligen.

Eftersom kommunen avyttrat Makaronifabriken 14 miljoner kronor och Älta Sporthall 20 miljoner kronor utgår dessa investeringsprojekt på 34 miljoner kronor i årsprognosen för 2017.

I tabellen beskrivs förändringar och nya projekt inom exploateringsverksamheten.

Tabell Tillkommande investeringsmedel exploateringsverksamheten, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut netto	Ny projektram netto	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Prognos 2020 och senare	Planerad lanspråktagande
Jarlberg Enspännarvägen	0,0	2,9	2,9	-1,0	0,0	-10,0	-1,1	15,0	2020
Dalkarlsängen	0,0	17,9	17,9	-2,0	-28,0	-35,0	-2,1	85,0	2024
Bergs gård	0,0	-11,6	-11,6	-3,0	-4,0	-4,0	-0,6	0,0	2029
Sydvästra Plania	0,0	-7,6	-7,6	-3,0	-4,0	-0,6	0,0	0,0	2025
Område A, Eols udde	0,0	-5,5	-5,5	-1,0	-1,0	-1,0	-5,5	3,0	2021
Björknäs Talluddsvägen	0,0	-1,4	-1,4	0,0	0,0	0,0	-1,4	0,0	2020
Solbrinken Grundet	0,0	-9,4	-9,4	-6,0	-1,7	-1,7	0,0	0,0	2024
Delplan 1, Älta C, etapp A och B	0,0	-5,9	-5,9	-1,0	-4,9	0,0	0,0	0,0	2022
Projektram 2017-2019	0,0	-150,0	-150,0	0,0	-50,0	-50,0	-50,0	0,0	2017-2019
Område Y och Z, Bo 1:51	-12,6	2,5	-10,1	-13,0	6,0	6,0	4,0	0,0	2018
Ny Skurubro	-24,4	11,0	-13,4	6,0	6,0	0,0	0,0	0,0	2023
Studentbostäder Ektoip	-8,1	-1,9	-10,0	-1,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	2018
Verksamhetsområde Semestervägen	3,2	-0,5	2,7	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	2018
Allmänna anläggningar Danviksstrand	-1,0	-9,1	-10,1	0,0	-2,0	0,0	-7,5	0,0	2018
Överdäckning 222 och bussterminal	-17,0	-180,0	-197,0	-6,0	-80,0	-75,0	-19,5	0,0	2025
Summa	-59,9	-348,6	-408,5	-31,0	-165,6	-171,3	-83,7	103,0	

Inga kapitalkostnader och driftkostnader redovisa på exploateringsprojekten. När exploateringsprojekt färdigställs övergår anläggningar till annan verksamhet som då får kapitalkostnader och driftkostnader.

Välfärd skola och välfärd samhällsservice får medel om 37 miljoner för inventarier år 2019

Tabell Tillkommande investeringsmedel kommunala produktionen, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut netto	Ny projektram netto	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostna	Planerad lanspråktagande
Inventarier Välfärd skola	0,0	-35,0	-35,0	0,0	0,0	0,0	-35,0	-5,0	0,0	2019
Inventarier Välfärd samhällsservice	0,0	-1,5	-1,5	0,0	0,0	0,0	-1,5	-0,9	0,0	2019
Summa	0,0	-36,5	-36,5	0,0	0,0	0,0	-36,5	-5,9	0,0	

Arbets- och företagsnämnden

Ansvar och uppgifter

Arbets- och företagsnämnden ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Nämnden har även det samlade ansvaret för flyktingmottagandet. För dessa verksamheter ansvarar nämnden för mål, finansiering och uppföljning.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Nackabor som saknar arbete, utbildning eller tillräcklig inkomst för att kunna försörja sig ska snabbt och enkelt hitta en väg till egen försörjning.

Nämndens fokus

Egen försörjning är en vinst för alla. Genom jobbpeng ges stöd till arbete, studier och eget företagande till de Nackabor som har behov.

Arbete för att nå målen

Nämnden har goda resultat inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, kring 90 procent når målnivån med lägst betyget godkänt. Resultaten inom svenska för invandrare har under flera år haft låg måluppfyllelse, i likhet med övriga riket. Svenska för invandrare och svenska som andraspråk som riktas till personer med bristande kunskaper i svenska förväntas nå en högre måluppfyllelse genom utvecklad jobbpeng där svenskundervisning kombineras med en arbetsplatsförlagd språkträning som infördes 1 april 2016. Syftet med utvecklad jobbpeng till språksvaga i svenska språket är dels att påskynda språkinläringen, dels effektivisera etableringen genom att samordna insatserna för den enskilde. Det kommer att vara en

utmaning att hålla en hög andel som får egen försörjning efter avslutad insats på grund av inflödet av nyanlända Nackabor.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nacka kommun arbetar för att det byggs en blandad stad där det både finns en variation av upplåtelseformer och prisnivåer och där det finns utrymme för olika sorters företag att etablera sig. Behov från fler nyanlända ställer krav som behöver tillgodoses i samarbete med fastighetsbolag, byggentreprenörer, näringsliv, ideell sektor och civilsamhälle. Insatser som stärker språk, kompetens och anställningsbarhet, samt integrering genom jobb, bostad och deltagande i fritidslivets olika utbud, är en gemensam fråga att hantera för aktörerna.

Nämndens fokus

Nackabors erfarenheter ska tas tillvara. Mötesplatser för innovation och entreprenörskap bidrar till ett välkommande, inkluderande och mångkulturellt samhälle. Nyanlända nackabor bostad finns i alla kommunalder. Kommunen skapar möjlighet till språkutveckling, ökad integration och jobb i samspel med civilsamhälle och näringsliv.

Arbete för att nå målen

Cirka 30 procent av de nyanlända som kommer till Nacka har tidigare erfarenhet av eget företagande eller entreprenörskap från hemlandet, som bör tas tillvara. Genom att stötta nya Nackabor till eget företagande lyckas vi ur flera perspektiv – självförsörjning, jobb åt fler och ökad tillväxt i Nacka. Via innovationsrådgivning och Nackas entreprenörshubb stöttas nyanlända och etablerade Nackabor att starta eget företag. Syftet är att öka anställningsbarheten för den enskilde samt egen försörjning som egen företagare eller genom anställning. Satsningen löper i första hand till maj 2017 med planerat 100 deltagande under perioden.

Att stötta vuxna att bli självförsörjande är viktigt inte minst ur ett barnperspektiv. Barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd löper extra stor risk att bli bidragsberoende som vuxna parallellt som barnen ofta blir socialt exkluderade. Krav ställs på samtliga

vuxna som uppbär ekonomiskt bistånd i Nacka att efter förmåga aktivt verka för att närma sig egen försörjning via studier, arbete eller eget företagande.

För bostadslösa personer där kommunen idag har stora kostnader för hotellboende och korttidskontrakt inom ekonomiskt bistånd planeras en utvecklad insats där personer i större utsträckning tar ansvar för att lösa sin boendesituation med peng från kommunen parallellt med ökat stöd att finna egna boendelösningar.

Stark och balanserad tillväxt

För att kommunen och även regionens företag och organisationer ska klara av den hårdare konkurrensen behöver matchning till jobb och utbildning motsvara arbetslivets behov på ett bättre sätt. Personer som står utanför arbetsmarknaden är en viktig resurs för kommunens och regionens kompetensförsörjning.

En annan viktig aspekt är kommunens roll som arbetsgivare. Nacka kommun behöver vara i framkant på arbetsmarknadsområdet och attrahera intressanta kompetenser nu och i framtiden för att spegla det samhälle vi verkar i.

Nämndens fokus

När Nacka växer ökar antalet arbetsgivare som har behov av arbetskraft. En viktig del är att ge arbetssökande Nackabor förutsättningar att stärka sina kunskaper och färdigheter så de matchar arbetsgivarnas och näringslivets behov kompetens.

Arbete för att nå målen

Nacka kommun har kundval som innebär att Nackabor själv väljer den anordnare av insatser som han eller hon behöver för att komma i egen försörjning. Med ett nära samarbete med aktörer på arbetsmarknaden kan efterfrågan på kompetens matchas bättre med de insatserna Nacka kommun finansierar. För att tillgodose krav på relevant kompetens och ett dynamiskt företagsklimat, behöver aktörerna tillsammans driva innovation och entreprenörskap, samtidigt som Nacka kommun svarar för en enkel, snabb, inkluderande och kundfokuserad myndighetsutövning.

Maximalt värde för skattepengarna

Egen försörjning är en vinst för alla. Genom individuellt anpassade insatser via jobbpeng ökar möjligheten att ta sig ur bidragsberoende och komma till egen försörjning.

Nämndens fokus

Jobbpeng bidrar till egen försörjning och minskat behov av bidrag. Individanpassade insatser och flexibel vuxenutbildning innebär en snabb och effektiv väg in på arbetsmarknaden

Arbete för att nå målen

Ungdomar stötts i att slutföra sin gymnasieutbildning i första hand. Kommunens vuxenutbildning är ett viktigt verktyg för att bryta utanförskap och rusta personer som behöver en utbildning att få jobb. Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, eller befinner sig i fel välfärdssystem, ska guidas till rätt insats och ersättning. Varje individ ska själv ansvara och kunna påverka sin väg till egen försörjning. Insatserna följs löpande upp i syfte att säkerställa att insatsen ger väntat resultat och förbättringar vidtas vid behov.

De höga kostnaderna för boende för bostadslösa i Nacka är en annan utmaning där kommunen placerar på hotell och kostnaderna belastar ekonomiskt bistånd. Då bostadsmarknaden är en trång sektor riskerar att många blir långvarigt boende i dessa tillfälliga boendeformer då de inte har några andra alternativ. Kommunen arbetar aktivt med att stötta dessa personer praktiskt att komma till egen bostad och egen försörjning och gör framsteg, en försvårande omständighet är att kunder även väntar på socialt hyreskontrakt och dessa är en bristvara i dagsläget. Kommunen sneglar också på andra kommuners modeller för tillfälliga boenden där större ansvar och delaktighet läggs på kunden med ekonomiskt stöd från kommunen.

Framåtblick 2030

Nämndens största utmaningar och möjligheter är alla kopplade till mottagande av nyanlända Nackabor. Utmaningen handlar främst om att ta tillvara den resurs som de nyanlända står för. För att lyckas med detta krävs en effektiv integration via bostad och egen försörjning.

Det finns en risk att vissa bostadslösningar inte kommer att vara varken kostnadseffektiva eller bra utifrån en integrationsaspekt. Genom ett antal pågående och planerade åtgärder ska de höga kostnaderna för boende minskas och målsättningen är att dessa kostnader redan nästa år ska reduceras med 30 procent. En stor utmaning är att de nyanlända Nackaborna ska få egen försörjning så att de kan bidra till företagens kompetensbehov och tillväxt. Nämnden kommer att behöva en fortsatt utveckling av arbetsmarknadsinsatserna för att effektivt stödja de arbetsökande till egen försörjning. Ett viktigt område för att åstadkomma detta är att förbättra kommunens samordning med Arbetsförmedlingen.

En möjlighet för en effektivare kommunal vuxenutbildning är att flera kommuner har visat intresse för Nacka kommuns modell för kundval inom verksamhetsområdet. Om en gemensam regional vuxenutbildning skulle komma till stånd så skulle det innebära möjligheter till en mer kostnadseffektiv och för eleven en bättre kvalitetsmässig kommunal vuxenutbildning.

Resursfördelning

Arbets- och företagsnämnden tilldelas 177,8 miljoner kronor för 2017, vilket är en minskning med 0,8 miljoner kronor, eller 0,5 procent, jämfört med budgeten för 2016.

Tabell driftsbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Satsning	2017	16 och ram 2017	%
Grundläggande vuxenutbildning, check	-5 039	-5 103	-3 403	-850		-5 953	-850	16,6
Gymnasial vuxenutbildning, check	-32 031	-32 125	-33 125	-1 952		-34 077	-1 952	6,1
Svenska för invandrare, SFI, check	-10 428	-10 568	-7 568	-2 429		-12 997	-2 429	23,0
Arbetsmarknadsinsatser check	-16 172	-16 254	-9 254	-9 672		-25 926	-9 672	59,5
Arbetsmarknadsinsatser övrigt	-18 166	-24 463	-21 472	-6 230	-500	-31 192	-6 730	27,5
Samhällsorientering, kundval	-566	-849	-249	-2 365		-3 214	-2 365	278,5
Ekonomiskt bistånd	-52 044	-51 459	-60 358	-9 298		-60 756	-9 298	18,1
Ensamkommande barn	4 265		-4 500	226		226	226	-
Nyanlända - flyktingar	3 628	-151	-2 551	36 682		36 531	36 682	-24 333,0
Nämnd och nämndstöd	-901	-754	-754	-4		-758	-4	0,5
Myndighet & Huvudmänna	-36 542	-36 852	-37 852	-2 797		-39 649	-2 797	7,6
Summa	-163 996	-178 577	-181 087	1 312	-500	-177 766	812	-0,5

Arbets- och företagsnämndens budget justeras för minskade volymer inom verksamheterna vuxenutbildning, svenska för invandrare, samhällsorientering och arbetsmarknadsinsatser. Det beror på att efterfrågan bedöms minska under året, jämfört med vad som tidigare antagits. Nämndens budget ökas med 1,4 miljoner kronor som överförs från socialnämnden för ekonomiskt bistånd.

Nämnden tilldelas 0,5 miljoner kronor för fler sommarjobb för ungdomar. Nämnden får även i uppdrag att utreda ett eventuellt införande av en sommarjobbscheck.

Ekonomiskt bistånd får ytterligare medel med 8,5 miljoner kronor. Under 2016 ökade kostnaderna för ekonomiskt bistånd, vilken befaras fortsätta under 2017. Det är en oroande utveckling att fler Nackafamiljer inte klarar sin egen försörjning. Därför ges också ett uppdrag att återkomma med förslag på hur kostnaderna ska kunna minskas. I uppdraget ingår att göra en fördjupad jämförelse med andra kommuner som genomfört framgångsrikt arbetet på området. Ett annat uppdrag är att aktivt arbeta med arbetsmarknadsinsatser särskilt riktade till kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden.

De statliga bidragen för mottagande av ensamkommande ungdomar sänks den 1 juli 2017. I nämndens budgetförslag finns begäran om 15,8 miljoner kronor som kompensation för detta. Utgångspunkten måste dock vara att ett kvalitativt mottagande ska klaras inom den ekonomiska ram som de statliga bidragen medger, varför nämndens begäran om medel inte tillstyrks. Flyktningmottagande är ett statligt ansvar och de kommunala skattepengarna ska gå till det som är kommunernas ansvar, bland annat skola och äldreomsorg. Om nämnden inte klarar omställningen av mottagandet inom planerad tid och med avsedd kvalitet kan nämnden återkomma till kommunstyrelsen, där det finns en förstärkt reserv för oförutsedda kostnader.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2017-2019.

Fritidsnämnden

Ansvar och uppgifter

Fritidsnämnden ansvarar för kommunens fritidsverksamhet. I uppdraget ingår att följa utvecklingen och verka för nya former och ny verksamhet inom fritidsområdet. Genom ett nära samarbete med föreningar och organisationer stimuleras fritidslivet i kommunen. Kontantstöd fördelas till föreningar som bedriver verksamheter för barn och ungdom och för personer med funktionsvariationer. Nämnden ansvarar för fritidsgårdar och bevakar behovet av anläggningar och byggnader för fritidsverksamhet samt fastställer principer för upplåtelse av anläggningar. Fritidsnämnden ansvarar även för folkhälsofrågor för personer under 65 år.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Idrotts- och fritidsutbudet ska erbjuda möjligheter för alla att utveckla sina intressen, med fokus på barn- och unga. Kommunen ska verka för ett brett deltagande, men ska också underlätta för föreningar som vill samverka kring elitsatsningar. Fritidsutbudet ska bidra till goda uppväxtvillkor för unga Nackabor genom möjlighet att delta i demokratiska processer och att möta människor med olika bakgrund. En meningsfull fritid och att stimulera fysisk aktivitet för alla främjar folkhälsan. För många innebär fritidsaktiviteter även ett informellt lärande. Därmed bidrar ett attraktivt idrotts- och fritidsutbud till såväl välbefinnande, folkhälsa som personlig utveckling. Fritidsutbudet utvecklas i dialog, utifrån Nackaborna och olika aktörers önskemål.

Nämndens fokus

Fritidsutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla. Fritidsutbudet stimulerar till fysisk aktivitet för alla. Fritidsutbudet utvecklas genom medborgarnas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och önsknings.

Arbete för att nå målen

Nämnden ska efterfråga och utreda barns och ungas önskemål och genom deras förslag utforma metoder och aktiviteter som attraherar de grupper som inte eller i liten omfattning tar del av fritidsutbudet. I dialog med föreningar och fritidsverksamheter ska nämnden stimulera initiativ som ökar jämställdheten och tillgängligheten för alla. En översyn av nämndens fördelningsprinciper ska göras och förbättringar ska föreslås för att öka möjligheten att delta och att öka utbudet av fritidsverksamhet så att fler barn får tillgång till ett fritidsutbud i hela kommunen. Under 2017 ska funktionsvarierade ungdomar, ”Funkispiloter”, projektanställas för att granska tillgängligheten i kommunalt finansierade verksamheter och komma med förslag på förbättringar.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Idrotts- och fritidsutbudet ska bidra till attraktiva miljöer där människor vill bo, vistas och verka. Fritidsverksamheter och anläggningar ska vara efterfrågade, välskötta och av hög kvalitet. Alla ska ha tillgång till en god livsmiljö och mötesplatser där de känner sig trygga och där folkhälsoperspektivet är centralt. Förutsättningar för fysiska aktiviteter och egenorganiserad idrott ska finnas bostadsnära och i den offentliga miljön.

Nämndens fokus

Det finns välskötta och lättillgängliga fritidsanläggningar. Det finns ett rikt utbud av platser för spontan fritidsverksamhet. Skötseln av fritidsanläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Arbete för att nå målen

Nämnden ska verka för att i ett tidigt skede i stadsplaneringsprocesser anlägga ett idrotts- och fritidsperspektiv, så att Nackabor och besökare upplever att det är nära till rekreation, idrott och andra fritidsaktiviteter när Nacka expanderar. En översyn ska göras med förslag på åtgärder av befintliga utomhusanläggningar för fritid för att öka attraktiviteten och nyttjandegraden. Nämnden ska verka för att införa pilotprojektet ”Opportunikey - möjligheternas nyckel”. Projektet syftar bland annat till att öka nackabors och i synnerhet ungdomars möjlighet att utöva fritidsverksamhet i kommunens anläggningar utifrån egna önskemål

och förutsättningar på tider då lokalerna står outnyttjade. Ett hållbarhetsarbete ska initieras i syfte att kartlägga fritidsverksamhetens påverkan på miljön och ta fram förslag på åtgärder för att skapa en giftfri miljö. En översyn av drift och underhåll av nämndens anläggningar med förslag på åtgärder för att öka tryggheten och attraktiviteten ska genomföras. Nämnden ska även ta fram förslag på hur kommunen kan stötta föreningar som bedriver verksamhet i egna anläggningar som inte är kommunalt finansierade och där behov finns att rusta lokalerna.

Stark och balanserad tillväxt

Idrotts- och fritidsutbudet fungerar som drivkraft för samhällsutvecklingen och ett hållbart Nacka. Utvecklingen av fritidsverksamheter gynnas av samverkan mellan lokala föreningar, näringsliv och forskning och genom att olika fritidsverksamheter samspelar med varandra på ett gränsöverskridande och normbrytande sätt. Samverkan behövs även med andra aktörer i regionen kring infrastruktur och utbud, och genom att stimulera förnyelse och innovation bidrar fritidslivet till Nackas tillväxt.

Nämndens fokus

Fritidsverksamheten är innovativ och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. Samverkan sker lokalt, regionalt och nationellt för utveckling av fritidsutbudet.

Arbete för att nå målen

Nämnden ska genomföra omvärldsbevakning och vara en aktiv aktör i regionala och nationella utvecklings- och forskningsprojekt för att utveckla fritidsverksamheten i kommunen. Bland annat ska nämnden samverka med Stockholms universitet i projektet ”Ung Livsstil” och vara en av pilotkommunerna i Sveriges Kommuner och Landstings utredning av ett nytt boknings- och bidragssystem med syfte att öka utbudet och tillgängligheten. Nämnden bidrar till regional samverkan i länet med fokus på anläggningar för mindre, smalare och ofta ytkrävande idrotter, satsningar på idrott för personer med funktionsvariationer samt publika arenor med specifika tävlingskrav. Nämnden ska skapa förutsättningar för medborgare och aktörer att vara delaktiga i utvecklingen av idrotts- och fritidsutbudet i Nacka.

Maximalt värde för skattepengarna

Maximalt värde för skattepengarna innebär att investeringar i nya och vidareutveckling av befintliga verksamheter och anläggningar sker på ett resurseffektivt sätt. Nämndens verksamheter håller hög kvalitet, vilket gynnar Nackas invånare. De lokaler och ytor som används för fritidsverksamhet ska nyttjas effektivt. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är anpassade taxor och avgifter viktiga för att alla barn och unga i kommunen ska ha möjlighet att ta del av fritidsutbudet.

Nämndens fokus

Fritidsutbudet har hög kvalitet och anläggningarna är välbesökta. Avgifter och utbud är anpassat utifrån barns och ungdomars olika förutsättningar. Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas.

Arbete för att nå målen

Nämnden ska stimulera kompetens- och kvalitetshöjande insatser för föreningslivet, bland annat genom att erbjuda utbildningar och utveckla arbetet med ”Utmärkt förening”. Vid ny- och ombyggnation av välfärdsfastigheter ska samverkan ske mellan olika kommunala verksamheter och externa aktörer för att skapa resurseffektivt lokalutnyttjande. Nämnden ska göra en översyn av taxor, avgifter och bidrag och ta fram förslag på avgifter för kommunalt finansierad fritidsverksamhet, som utgår från barn och ungdomars olika förutsättningar.

Framåtblick 2030

Nacka kommuns invånarantal kommer att öka och det ställer krav på att utveckla fritidsutbudet. Fritid och idrott ska ses som en drivkraft till en hållbar utveckling och en förbättrad folkhälsa. En av nycklarna för att skapa en attraktiv och sammanhållen stad är ett rikt idrotts- och fritidsutbud. Fritidsverksamhet är en grund för personlig utveckling och den ger människor möjlighet till upplevelser och god hälsa. Idrott och fritidsverksamhet är också en växande del av tjänstesektorn och av betydelse för Nackas ekonomiska och sociala utveckling. Den växande staden ger förutsättningar för ett starkt fritidsliv, som bidrar till att göra Nacka till en attraktiv plats att bo och verka i. I Nacka finns både bredd med många aktiva i olika åldrar samt elitidrottare inom ett flertal olika idrotter. I planering

av lokaliseringen av framtida anläggningar eftersträvas närhet och tillgänglighet för alla medborgare. Det är också viktigt att det i stadsutvecklingen skapas utrymme för idrotts- och fritidsutbud i stadsmiljön samt öka anläggningskapaciteten. En möjlighet är att öka samlokalisering och samutnyttjande mellan olika verksamheter. Det ger också möjlighet att skapa regional och nationell samverkan för att få ett större utbud och fler anläggningar av nationell och internationell kvalitet. En ytterligare möjlighet att samverka med näringsliv och föreningsliv skapar synergier som utvecklar fritidsutbudet och anläggningar för fritidsverksamhet.

Resursfördelning

Fritidsnämnden tilldelas 146,2 miljoner kronor för 2017, vilket är en ökning med 3,4 miljoner kronor eller 2,4 procent jämfört med 2016. Ökningen beror till största del på en volymjustering utifrån kommunens prognostiserade befolkningstillväxt.

Tabell driftsbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skilnad budget	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Satsning	2017	tkr	%
Konstantstöd	-9 204	-9 417	-9 417	-278		-9 695	-278	3,0
Fritidsanläggningar	-75 415	-72 437	-68 937	-459		-72 896	-459	0,6
Öppen fritid och lowerksamhet	-26 760	-27 084	-27 084	-427		-27 511	-427	1,6
Idrott- och fritidsnheten	-26 074	-27 406	-27 406	-640		-28 046	-640	2,3
Nämnd och nämndstöd	-996	-1 156	-1 156	-6		-1 162	-6	0,5
Myndighet & Huvudmänna	-5 200	-5 226	-5 226	-1 630		-6 856	-1 630	31,2
Summa	-143 649	-142 726	-139 226	-3 439		-146 165	-3 439	2,4

Inga förändringar görs från nämndens förslag. Nämnden får däremot i uppdrag att planera för nya idrottsanläggningar. Bygget av:

- nya Näckenbadet ska påbörjas senast 2018,
- en ny multihall i Fisksätra och Myrsjö simhall senast 2019 och
- Älta sporthall senast 2019 (i samarbete med Hemsö Cullberg Holding AB).

Fritidsnämnden ska även verka för att ett nytt ridhus byggs i Velamsund. Ambitionen är att bygget ska kunna starta senast 2018. För att utveckla ridverksamheten på längre sikt ska ytterligare insatser övervägas, ett nytt ridhus i Källtorp.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2017-2019.

Kulturnämnden

Ansvar och uppgifter

Kulturnämnden ska stödja utveckling av kulturlivet med valfrihet och mångfald för Nackaborna. Det sker genom kulturbidrag till det fria kulturlivet, finansiering av centralt placerade bibliotek, kulturkurser och musikskola för barn och unga, ett tillgängligt och rikt utbud av konst och kultur samt stöd till utveckling av kulturarvet och traditioner. Prioriterat är att alla barn och unga ska ges möjlighet att ta del av kultur, eget skapande och professionellt utbud genom kulturpeng och kundval. Kulturnämnden ansvarar för finansiering, målformulering och uppföljning av kulturverksamheter.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Kultur har stor betydelse för allas personliga utveckling, och därför prioriteras stöd som stimulerar kreativitet och en mångfald av kulturyttringar. Till exempel är tillgång till språk en hörnsten för demokratin. Läs-kunnighet och läsförståelse är en grundläggande förutsättning för en individs möjlighet att kunna påverka sin livssituation och vara fullt delaktig i samhällslivet. Kulturen för barn och unga prioriteras, som en investering i livskvalitet för kommande generationer och som en grund för ett meningsfullt liv. Speciellt är stödet till tonåringars olika kulturyttringar viktigt och att det ges friare former och anpassas till en föränderlig omvärld.

Nämndens fokus

Kulturutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla. Kulturutbudet utvecklas genom Nackabornas delaktighet och utifrån deras förutsättningar och intressen. Biblioteken stimulerar och bidrar till läslust.

Arbete för att nå målen

I dialog med kulturverksamheter och Nackabor ska nya metoder utformas och prövas för att ytterligare tillgängliggöra kulturen och utveckla utbudet. I en pågående utredning som kultur - och fritidsenheten genomför är syftet att undersöka på vilket sätt ett utökat kundval ska utformas för att stärka och öka mångfald och valfrihet för nackaborna. Utredningen ska genomlysas olika modeller för att öka utbudet av olika kulturuttryck och att fler barn får tillgång till ett kulturutbud i hela kommunen. Under 2017 ska funktionsvarierade ungdomar, ”Funkispiloter”, projektanställas för att granska tillgängligheten i kommunalt finansierade verksamheter och sedan komma med förslag på förbättringar.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Kultur har en sammanhållande kraft i samhället, och den skapar livskvalitet och gör Nacka till en attraktiv plats. Invånarna i Nacka har olika kulturella bakgrunder vilket är berikande. Det är utvecklande att olika kulturer och traditioner kan mötas och komma till uttryck i Nacka. Därför ska yttrandefriheten värnas och reella förutsättningar skapas för att alla ska kunna använda den. Öppna arenor för dialog och kunskapsutbyte ska finnas, såväl centralt som lokalt i kommunen. Ett tillgängligt och varierat utbud av kultur bidrar till ett långsiktigt hållbart samhälle, och detta förutsätter att hänsyn tas till såväl sociala som ekologiska perspektiv. En väl utbyggd och verksamhetsanpassad infrastruktur av lokaler och anläggningar ska skapa förutsättningar för olika kulturaktörer att verka i kommunen på lika villkor, så att alla medborgare får tillgång till kulturaktiviteter av god kvalitet med hög tillgänglighet.

Nämndens fokus

Bibliotek, kulturhus, museer och kulturella arenor är öppna och attraktiva mötesplatser. Kulturarvet utvecklas, berikar och bevaras. Kulturverksamheterna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.

Arbete för att nå målen

Målet är att öka öppettider på museer, bibliotek och kulturhus och i dialog med kommunalt finansierade verksamheter skapa metoder för att öka attraktivite-

ten. Nämnden ska verka för införandet av två pilotprojekt, ”Meröppet bibliotek” och ”Opportunikey - möjligheternas nyckel”. Projekten syftar bland annat till att öka Nackabors, i synnerhet ungdomars, möjlighet att utöva kultur utifrån egna önskemål och förutsättningar. Nämnden ska i samråd med aktörer i stadsbyggnadsprocessen verka för att Nackas kulturarv och offentliga konst används och utvecklas för att berika staden och att fler kulturarenor skapas. Nämnden skall även verka för att fler lokaler för musikskola och kulturkurser ska tillskapas i skolor. Ett hållbarhetsarbete ska initieras i syfte att kartlägga kulturens påverkan på miljön och ta fram förslag på åtgärder för att skapa en giftfri miljö.

Stark och balanserad tillväxt

Kultur fungerar som drivkraft för all samhällsutveckling och kulturens potential ska beaktas när Nacka växer och skapar stad. Kulturlivet gynnas av samverkan mellan lokala kulturverksamheter, näringsliv och forskning och genom att olika kulturyttringar samspelar med varandra på ett gränsöverskridande och normbrytande sätt. Genom att stimulera förnyelse och innovation inom kulturlivet bidrar kulturen till Nackas tillväxt.

Nämndens fokus

Innovation och mångfald används för att nya kulturverksamheter ska starta och utvecklas i takt med ökad efterfrågan och nya behov. För att kulturutbudet ska utvecklas sker samverkan lokalt, regionalt och nationellt.

Arbete för att nå målen

Nacka ska samverka regionalt, nationellt och internationellt för att skapa nya mötesplatser för ett kreativt och innovativt kulturliv. Under 2017/2018 implementeras ett nytt stödsystem för kulturlivet. I samverkan med Operan och Dramaten ska kommunen verka för att skapa ett nationellt kulturcentrum i centrala Nacka. Vidare ska kommunen vara en aktiv aktör i nationella och regionala utvecklings- och forskningsprojekt, exempelvis ”Ung livsstil” (Stockholms Universitet) och Handelshögskolans forskningsprojekt ”Konsten att mäta det omätbara”.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens verksamheter håller hög kvalitet, vilket gynnar Nackas invånare. De lokaler och ytor som används för kulturverksamhet ska nyttjas effektivt. Ur ett socialt hållbarhetsperspektiv är anpassade taxor och avgifter viktiga för att alla kommunens barn och unga ska ges möjlighet att ta del av kulturutbudet.

Nämndens fokus

Biblioteks- och kulturverksamheterna har hög kvalitet. Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar. Lokaler och anläggningar är flexibla och samutnyttjas.

Arbete för att nå målen

Nämnden ska stimulera kompetens- och kvalitetshöjande insatser inom verksamheterna. Detta ska bland annat genomföras vid upphandlingar, skapande av auktorisationsvillkor och genom samverkan med andra aktörer. Vid ny- och ombyggnation av välfärdsfastigheter ska samverkan ske mellan olika kommunala verksamheter och externa aktörer för att skapa resurseffektivt lokalutnyttjande. Inom kundvalsutredningen ska nämnden ta fram ett förslag på avgifter för kommunalt finansierad kulturverksamhet, som utgår från barn och ungdomars olika förutsättningar.

Framåtblick 2030

Kulturen är en av nycklarna för att skapa en attraktiv och sammanhållen stad när kommunen växer. Kultur är en grund för samhällets demokratiska utveckling, och den ger människor möjlighet till bildning, upplevelser, personlig utveckling och kreativitet. Den växande staden ger förutsättningar för ett starkt kulturliv, som bidrar till att göra Nacka till en attraktiv plats att bo och verka i. Ett rikt och kreativt kulturliv bidrar till att skapa nya jobb och en hållbar tillväxt i Nacka. En utmaning är att skapa utrymme för kulturen samt öka anläggningskapaciteten och gör den tillgänglig för alla. En annan är att möta den ökande befolkningens krav och nya önskemål, främst inom vår prioriterade målgrupp barn och unga. Det finns också möjligheter som att öka samlokalisering och samutnyttjande mellan verksamheter. Samverkan kan också öka i den växande staden såväl regionalt som nationellt. Att införa kundval inom kulturskolan och med det locka

fler aktörer som breddar utbudet och ökar mångfalden för barn och unga är en annan möjlighet.

Resursfördelning

135
MILJONER
KRONOR
3%

Kulturnämnden tilldelas 135,1 miljoner kronor för 2017, vilket är en ökning med 6,2 miljoner kronor eller 4,8 procent jämfört med 2016. Ökningen beror till största del på en volymjustering utifrån kommunens prognostiserade befolkningstillväxt inklusive en korrigering av musikskolans budget.

Tabell driftsbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016 T2	Förändring		Budget 2017	Skillnad budget 16	
				Volym	Satsning		tkr	%
Musikskola	-31 401	-29 553	-32 553	-3 866	-215	-33 635	-4 082	13,8
Bibliotek	-42 604	-43 253	-43 253	-216	-800	-44 269	-1 016	2,3
Kulturverksamhet	-48 114	-47 311	-46 511	-498	-163	-47 972	-661	1,4
Nämnd och nämndstöd	-627	-754	-754	-4		-758	-4	0,5
Myndighet & Huvudmänna	-8 074	-8 049	-8 049	-442		-8 491	-442	5,5
Summa	-130 820	-128 920	-131 120	-5 026	-1 178	-135 125	-6 205	4,8

Kulturnämnden tillförs 1,2 miljoner kronor. 0,2 miljoner avser höjning av musikskolechecken med 1 procent och att den lässatsning för barn som startade 2016 fortsätter med 0,3 miljoner kronor.

För att öka tillgängligheten till kulturlokaler avsätts pengar till opportunikey 90 tusen kronor. Ökad tillgänglighet ska i ett projekt granskas av funkpiloter 73 tusen kronor.

För att underlätta upphandlingarna av drift av bibliotek och museet HAMN, vilka ska genomföras 2017, tillförs 0,3 miljoner kronor. Under 2017 genomförs ett ettårigt försök med ”meröppet bibliotek”, det vill säga att Nackabor kan besöka bibliotek utanför ordinarie öppettid. För denna insats tillförs 0,2 miljoner kronor. Kulturnämnden får också i uppdrag att planera för ett bibliotek på Kvarnholmen.

I enlighet med tidigare ambition ska kulturnämnden återkomma med förslag till breddning av musikskolechecken till kulturskolecheck, med inriktning på införande 2018.

Nacka har många intressanta kulturella besöksmål. Kulturnämnden får i uppdrag att ta fram ”upplevelsepaket” för nya och gamla Nackabor, gärna i samverkan med Visit Stockholm.

Operan och Dramaten planerar att etablera en ”filial” utanför innerstaden, med scen för repetitioner och barnföreställningar och där även verkstäderna blir publika. Nacka är en av de intressanta lokaliseringarna för ett sådant kulturhus och beslut väntas inom några månader. Om valet faller på Nacka behöver det övervägas hur kommunen kan samlokalisera andra kommunala funktioner i ett sådant kulturhus.

Investeringar

Kulturnämnden tilldelas 3 miljoner kronor i investeringsmedel. Dessa avser verksamhetsinventarier.

Tabell Tillkommande medel för kulturnämnden, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut netto	Ny projektram netto	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostnad	Planerad ianspråktagande
Inventarier	0,0	-3,0	-3,0	-1,0	-1,0	-1,0	0,0	-0,4	0,0	2020

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ansvar och uppgifter

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighets- och huvudmannauppgifter inom samhällsbyggnads- och miljöområdet. Detta innebär bland annat att upprätta förslag till detaljplaner och fastighetsplaner, bevaka och besluta i miljö- och hälsoskyddsfrågor och pröva ansökningar om bygglov.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Ökningen av antalet ärenden inom nämndens ansvarsområden till följd av den territoriella utvecklingen gör att handläggningstider kommer att vara ett centralt område för nämnden att bevaka under de kommande åren. För att nå måluppfyllelse av antal nya bostäder och arbetsplatser är det avgörande att kommunen klarar av att anta detaljplaner i en takt som stödjer de övergripande målen om bostadsbyggande och nya arbetsplatser.

Även handläggningstider inom andra verksamhetsområden är av stor betydelse, så som för bygglov och fastighetsbildning.

Nämndens fokus

Nacka utvecklas med hög kvalitet, stor variation och i samklang med nackabornas intressen.

Framtagna detaljplaner stödjer en utveckling av bostäder, infrastruktur och näringslivet i Nacka.

Nackaborna är delaktiga i stadsutvecklingsprocessen. Myndighetsutövningen är effektiv, rättssäker, serviceinriktad och kundorienterad.

Arbete för att nå målen

Under de senaste åren har ett omfattande arbete med att öka tempot i stadsbyggnadsprocessen pågått. Arbetet med att effektivisera handläggningsprocesserna och korta handläggningstiderna för den omfattande ärendehantering inom nämndens ansvarsområde är fortsatt prioriterat även under de kommande åren. Detta gäller inte minst handläggningstiderna inom plan- och fastighetbildningsområdet.

Genomgående pågår ett utvecklingsarbete i linje med direktiven för en smart kommun för att säkerställa att förhållningssätt, organisation, arbetssätt och kommunikation sker utifrån kunderna och Nackabornas behov och förväntningar. Kundnöjdheten inom både bygglov och miljötillsynen behöver förbättras. Handlingsplaner har tagits fram inom båda verksamhetsområden och förbättringsarbete pågår. Fortsatta satsningar på bemötande och kvalitetsarbete pågår och nya arbetssätt utvecklas för att bidra till en högre kundnöjdhet.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Översiktsplanen för Nacka kommun innehåller kommunens syn på en långsiktigt hållbar utveckling. I översiktsplanen framgår bland annat att en god livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling ska ligga till grund för de stadsbyggnadsstrategier som tas fram i översiktsplanen och att översiktsplanen ska skapa förutsättningar för en säker och trygg kommun.

I översiktsplanen framgår också att ett effektivt och klimatanpassat transportsystem är viktigt för att Nacka ska fortsätta vara en expansiv del av Stockholmsregionen. För att andelen resor som genomförs med kollektivtrafik ska öka behöver Nackaborna ha nära till kollektivtrafik. I den framtida staden och kommunen i övrigt är det viktigt att Nackaborna även fortsatt har god tillgång till parker, grönområden och natur för både fysisk aktivitet och rekreation.

Att minska den negativa miljöpåverkan och bygga en hållbar framtid innebär stora utmaningar i en kommun som växer så snabbt som Nacka. Men den kommande stadsutvecklingen medför även möjligheter. Inom stadsbyggnadsprojekten används verktyget

”Riktlinjer för hållbart byggande” för att öka hållbarheten i projekten och underlätta uppföljning av prioriterade områden.

Den är fortfarande en bit kvar innan Nacka når målet om en god ekologisk och kemisk status på alla vatten. Övergödning och påverkan av miljögifter är de största problemen i kommunens kustvatten. Flera vattenområden uppnår inte heller god kemisk status.

Avloppsvatten från anläggningar med dålig rening bidrar till övergödning i sjöar och kustvatten. Det är ett av skälen till att det kommunala va-nätet håller på att byggas ut i de så kallade förnyelseområdena.

Nämndens fokus

Genom stadsutvecklingen skapas samband och offentliga rum som är attraktiva och trygga. Nackaborna har god tillgång till parker, grönområden och natur. Den negativa påverkan på miljön minskar.

Arbete för att nå målen

Det är viktigt att varje enskild plan sätts i relation till den övergripande fysiska planeringen och mål i kommunen. Inom kommunen drivs sedan flera år ett projekt med målsättning att nå en god vattenstatus för kommunens vattenförekomster samt att kommunens övriga vattenområden (insjöarna) inte ska försämrats. Inom ramarna för projektet pågår arbete med bland annat förstudier, åtgärdsplaner och samordning av arbetet med att uppnå god vattenstatus. Projektet samordnas även med VA-planen och VA-strategin och kontinuerlig dialog förs med länsstyrelsen om klassning av vattenområden och åtgärdsförslag. Arbete för att nå måluppfyllelse kräver samarbete mellan olika verksamheter inom kommunen.

Stark och balanserad tillväxt

För att nå målet om 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser under perioden 2015-2030 krävs att cirka 150-200 nya planer tas fram. Uppdelningen i två geografiska områden beror på kravet på nya bostäderna på västra Sicklaön kopplat till tunnelbaneavtalet. I tunnelbaneavtalet finns dessutom ett delmål om att Nacka kommun ska se till att det har byggts 8 200 bostäder på västra Sicklaön år 2025. Under de kommande tre åren behövs därför cirka 5 000 bostäder

ingå i tillstyrkta detaljplaner på västra Sicklaön. I övriga kommunen kommer motsvarande nivå att vara cirka 2 000.

Kommunens målsättning om 15 000 nya arbetsplatser, varav 10 000 på västra Sicklaön, till och med år 2030 behöver också följas upp. Det är viktigt att det finns förutsättningar för nya verksamheter i kommande detaljplaner för att målet ska nås, även om det inte endast är genomförandet av detaljplaner som skapar nya arbetsplatser i kommunen. Varje år skapas ett stort antal arbetsplatser som inte hänger ihop med genomförandet av nya detaljplaner.

Nämndens fokus

Nacka utvecklas tillsammans med nackabor och näringsliv. Detaljplaner tas fram i en takt som stödjer de övergripande målen om 20 000 nya bostäder och 15 000 nya arbetsplatser fram till år 2030. Framkomligheten i samhällsplaneringen bevakas. Detaljplaner tas även fram för att möjliggöra ny infrastruktur och en god tillgång till kollektivtrafik.

Arbete för att nå målen

Det krävs ett högt tempo i planering och bostadsbyggande för att nå kommunens mål om nya bostäder och arbetsplatser. Utifrån den gällande genomförandepolaneringen och tidplanerna i de enskilda stadsbyggnadsprojekten är bedömningen att det finns goda förutsättningar att nå kommunens övergripande mål gällande bostadsbyggande och nya arbetsplatser. För att säkra måluppfyllnad är det viktigt att varje plan sätts i relation till de övergripande målen i kommunen.

Maximalt värde för skattepengarna

Målsättningen är att avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. I praktiken behöver vissa mindre delar vara skattefinansierade framförallt inom miljöområdet. De taxor som nämnden ansvarar för ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Som exempel kan nämnas miljötillsynen, där bedömningar i samband med tillsynsbesök kan leda till att den årliga avgiften sänks. På så sätt kan verksamhetsutövare påverka avgiften.

Detaljplaneläggningen ska stödja ett affärsmässigt nyttjande av kommunens mark. Med affärsmässigt nyttjande menas att markförsäljningar ger så stora intäkter som möjligt givet att kommunens aktuella mål med området uppfylls. Det kan handla om utformning av byggnaderna eller anläggande av parker, skolor och fritidsanläggningar som är viktiga för kommunen.

Nämndens fokus

Avgiftsbelagda verksamheter ska vara självfinansierade. Taxor ska vara på lägsta möjliga nivå och påverkbara. Vid detaljplanering ska kommunens markinnehav nyttjas affärsmässigt och nya välfärdsfastigheter (skolor, äldreboende, idrotts- och kulturbyggnader etcetera) ska vara finansierade.

Arbete för att nå målen

Uppföljning av de taxor som nämnden ansvarar för görs årligen. Även självfinansieringsgraden följs upp regelbundet. Inom olika benchmarkingprojekt följs taxenivåer upp och jämförs med andra kommuners nivåer. Den föreslagna resultatindikatorn saknar idag ett målvärde men uppföljning och målvärde kommer att tas fram.

Framåtblick 2030

Nacka kommun kommer under åren fram till 2030 att anta detaljplaner för en omfattande stadsutveckling på västra Sicklaön och en parallell utveckling av kommundelscentra för att uppnå de övergripande målen om antal bostäder och arbetsplatser. Det är viktigt att det strategiska arbetet inom olika verksamheter har en hög kvalitet och att det är väl förankrat i organisationen. Ett sådant arbete skapar förutsättningar för effektiva detaljplaner och påverkar både kostnader och handläggningstid för att ta fram detaljplaner och den möjliga kvalitén i planerna.

Planprogrammen skapar bra förutsättningar för en rationell och sammanhängande detaljplaneläggning i etappdelar. I nuläget återstår två viktiga detaljplaneprogram, Saltsjöbaden och Henriksdal, som förväntas antas 2017. Att det finns planprogram inom dessa två områden är av stor betydelse för att klara det uppsatta bostads målet.

Inom stadsutvecklingsprocessen måste även fokus framöver vara på kompetensförsörjning. En stor utmaning för organisationen är att rekrytera resurser då dessa många gånger finns inom bristyrken. Detta är en utmaning som Nacka delar med andra kommuner och privata aktörer inom stadsutvecklingsområde. Det är viktigt att arbeta systematiskt för att Nacka kommun ska fortsätta vara en intressant och attraktiv arbetsgivare.

Resursfördelning

32
MILJONER
KRONOR
1%

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden tilldelas 31,9 miljoner kronor 2017, vilket är en ökning med 0,4 miljoner kronor eller 1,5 procent jämfört med 2016.

Tabell budget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Satsnin	2017	tkr	%
Projekt	-1 728	-2 436	-2 436	-12	0	-2 448	-12	0,5
Nämnd och nämndstöd	-4 351	-4 476	-4 476	2 021	0	-2 456	2 021	-45,1
Myndighet & Huvudmann	-23 855	-24 563	-24 563	-2 166	-300	-27 029	-2 466	10,0
Summa	-29 934	-31 475	-31 475	-157	-300	-31 933	-457	1,5

Nämndens begäran om 0,3 miljoner för att utöka arbetet med att kartlägga och handlägga frågor om markföreningar och masshantering tillgodoses.

Ett gediget och långsiktigt arbete pågår med stadsbyggnandet i flera kommundelar i Nacka. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att, i samarbete med intresserade markägare, påbörja detaljplanearbete för att utveckla området runt Björknäs Centrum. Som en del i kommunens planprocess ska man också kartlägga hur grönområden och parker nyttjas av förskolor, skolor och verksamheter med pedagogisk omsorg.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel 2017-2019.

Natur- och trafiknämnden

Ansvar och uppgifter

Natur- och trafiknämnden ansvarar för vägar, gator, parker och naturmark med tillhörande anläggningar ägda av kommunen och som är tillgängliga för allmänheten. För att säkerställa funktionen där, också över tid, behövs drift- och underhållsåtgärder, reinvesteringar och nyinvesteringar och kravställande på nya anläggningar som främst kommer till genom exploateringsverksamheten som kommunstyrelsen svarar för.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Till följd av Nackas tillväxt ökar användningen av gemensamma utrymmen och den offentliga miljön generellt. Det kräver ökad omsorg i utförandet och i skötsel och underhåll. Även en förbättrad uppföljning behövs av hur det gemensamma utrymmet används.

Nämndens fokus

Det offentliga rummet är en plats där Nackaborna kan uttrycka sina idéer och drömmar, eller bara vara. En mötesplats för alla. Alla har lätt att orientera sig och förflytta sig i Nackasamhället.

Arbete för att nå målen

Mätningar av antalet besökare på olika naturreservat har påbörjats och arbetet kommer att utökas under 2017. Antalet ideella initiativ i det offentliga rummet följs från 2017 och resultaten analyseras noga. För att mäta orienterbarheten och tillgänglighet kommer en metod, space syntax, som bland annat har använts i arbetet med strukturplanen, att användas från 2017.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Nära och tillgängliga parker och naturmiljöer ska starkt bidra till Nackas attraktivitet i regionen och till en god folkhälsa. I samband med byggandet av Nacka stad har parker identifierats som en av de viktigare framgångsfaktorerna. Förutom att verka för attraktiva parker i Nacka stad ska natur- och trafiknämnden fokusera på tillgängligheten till och attraktiviteten hos de angränsande naturområdena som inte eller bara

delvis ingår i kommande stadsbyggnadsprojekt, främst Nyckelviken och Ryssbergen.

Den goda framkomligheten är också ett av huvudområdena i ett expanderande Nacka. Det ska vara enkelt att ta sig fram på ett säkert sätt. Prioriterat är framkomligheten för gående, cyklister samt kollektivtrafik. Flertalet aktiviteter pågår för att uppmuntra användandet av cykel och kollektivtrafik i det dagliga resandet.

Nämndens fokus

God tillgång på attraktiva offentliga miljöer och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värnas. Framkomligheten är säker och trygg för alla med prioritet för gång-, cykel- och kollektivtrafik

Arbete för att nå målen

Nackaborna är en del av den regionala arbetsmarknaden från och med gymnasieåldern. Arbetspendlingen är därför av väsentlig betydelse för hela Nackasamhället. Initiativ och ekonomi för insatser för att underlätta pendlingen ska koordineras mellan olika verksamheter i kommunen. För det regionala perspektivet har kommunen gått med i Trafik Stockholm och dess samarbete kring framkomlighetsfrågor främst i sydostsektorn. Medlemmarna i trafik Stockholm; Trafikverket, Stockholms stad, Trafikförvaltningen och Nacka kommun, driver också ett utvecklingsarbete för att förbättra trafikinformation för alla trafikslag i regionen. Arbetet med att säkra framkomlighet för kollektivtrafiken och cykling för pendlare fortsätter.

Under 2017 kommer arbetet med särskilda insatser för att förbättra framkomligheten till lokala målpunkter, främst skolor och då ofta ihop med idrottsanläggningar. Tillgängliga investeringsmedel och driftbudgeten prioriteras därmed utifrån barnperspektivet. Det ska tillsammans med matchande prioriteringar från de lokala skolläringarna och berörda fastighetsägare ge bättre utomhusmiljö vid skolor och därmed främja möjligheterna att gå och cykla till skolan. Prioriteringen av större omstigningspunkter mellan olika trafikslag fortsätter. Arbetet pågår för att få stora regionala mätningar av resandet och resvanor i regionen

oftare under de kommande åren. Mätningen av parkernas attraktivitet kommer att mätas enligt boverkets forskningsbaserade metoder liksom besöksmätningar i våra naturreservat.

Stark och balanserad tillväxt

All teknisk infrastruktur ska konstrueras och byggas så att kostnaden minimeras över tid både för att bygga och bibehålla dess funktion. Hänsyn bör också tas till indirekta kostnader som uppstår vid varje störning eller brister i den avsedda funktionen. Generellt sett är utbetalningen vid anläggandet endast en mindre del av den totala livscykelkostnaden. Det är också en fråga om vilken målgrupp eller generation som över tid betalar i form av faktiska utbetalningar och indirekta kostnader.

Nämndens fokus

Allmänna anläggningar utförs och underhålls så att funktion, livslängd, långsiktig ekonomi och miljöaspekter optimeras.

Arbete för att nå målen

Underhållsplaner ska finnas för alla väsentliga anläggningar inom nämndens ansvar. För den infrastruktur nämnden ansvarar för att bygga ska livscykelanalyser (LCA) göras. Arbetet med detta beräknas slå igenom fullt ut 2017. Ett framtida mål är att LCA ska ligga till grund för beslut som innehåller idrifttagande av ny infrastruktur och att varje detaljplan har en LCA som medföljer antagandebeslutet. Att utarbeta ett arbetsätt för att mäta inverkan på de lokala miljömålen till följd av investeringar i allmänna anläggningar kommer att påbörjas under 2016.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämndens ansvarsområden ska bibehålla eller minska sin andel av kommunens totala kostnader över tid. Det ställer särskilda krav på inflytande i planerings- och exploateringsskedena då eventuella kapitalkostnader och specifikt drift- och underhållskostnader för tillkommande infrastruktur slår igenom kraftigt efter 10 till 15 år. Avsikten är att förhållandet ska beskrivas i scenario till år 2030 med utblick mot år 2050 och att det på ett lättförståeligt sätt ska framgå hur en god ekonomi över tid ska påverka dagens beslut.

Nämndens fokus

Kostnader för kommunens allmänna anläggningar som andel av kommunens totala kostnader och per invånare ska vara konstant eller minska över tid samtidigt som kvaliteten bibehålls eller ökar

Arbete för att nå målen

En stor del av kostnaderna för natur- och trafiknämnden kommer från investeringar. För att få bättre kontroll på de ekonomiska konsekvenserna görs livscykelanalyser (LCA), riskbedömningar samt succesiva kalkyler för investeringarna. Utfallet av alla investeringar ska ligga inom den riskbedömning som redovisats vid beslutstillfället. Natur- och trafiknämnden har ambitionen att maximera den täta bebyggelsens skalfördelar. Nämnden befarar att tillkommande kostnaderna, främst kopplade till förnyelseområdenas utbyggnad, kan göra att andelen av kommunens totala kostnader ökar under en period. Ett arbete för närmare analysera detta påbörjas under 2016.

Framåtblick 2030

Idag finns en bra bild av kommunens konstruktionsbyggnaders tekniska status. Genom nya exploateringar ökar volymen och den tekniska komplexiteten. Tydligt exempel som syns redan idag är Kvarnholmen. Den ekonomiska planen till 2030 bygger på förteckning över stadsbyggnadsprojekt antagen av kommunstyrelsen.

I Nacka finns stora behov av utbyggd trafikinfrastruktur, främst på grund av befolkningstillväxten, samtidigt uppstår stora störningar när utbyggnaden görs. Regionen har en stor gemensam uppgift i att förbättra möjligheterna att resa på annat sätt än i egen bil. Stimulering till mer gående, cykel och kollektivtrafik för vardagsresorna behövs. Andra åtgärder kan vara infartsparkeringar, bilpooler och mer regionala samarbetet, till exempel medlemskapet i Trafik Stockholm kring trafikinformation och planering inför störande arbeten.

Vid ombyggnad av naturmark till park, lekplats eller planteringsytor blir skötselkostnaden avsevärt större om Nacka ska behålla den kvalitativa nivån. En mer frekvent användning kan också öka kostnaderna. Det

behöver långsiktig planering för att ge en stabil kostnad över tid.

Resursfördelning

235
MILJONER
KRONOR
5%

Natur- och trafiknämnden tilldelas 235,1 miljoner kronor för 2017, vilket är en ökning med 10,7 miljoner kronor eller 4,8 procent jämfört med 2016.

Tabell driftsbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016 T2	Förändring		Budget 2017	Skillnad budget 16	
				Volym	Satsning		tkr	%
Gator, vägar, park & naturvård	-170 123	-198 824	-180 759	-13 584	3 000	-209 408	-10 584	5,3
Nämnd och Nämndstöd	-1 684	-1 696	-1 925	-9	0	-1 705	-9	0,5
Myndighet & Huvudmänna	-24 763	-23 844	-23 844	-119	0	-23 963	-119	0,5
Summa	-196 571	-224 364	-206 528	-13 712	3 000	-235 076	-10 712	4,8

Natur- och trafiknämndens ram minskas med 3 miljoner kronor, eftersom en del av det överskott som prognostiseras för 2016 också ligger kvar 2017.

Nämnden har sedan tidigare i uppdrag att arbeta för utökad båttrafik till och från Nacka. Under 2017 ska nya steg tas kring detta. Utgångspunkten är att kommunen är beredd att genomföra vissa investeringar i bryggor och kajer för att snabba och moderna kollektivtrafikbåtar ska kunna trafikera våra kuster och också påbörja ett projekteringsarbete med detta syfte, men inte stå för driften av trafiken.

Natur- och trafiknämnden får också i uppdrag att i samverkan med externa intressenter verka för att det installeras laddstolpar för elbilar vid lämpliga platser, exempelvis vid välfärdsfastigheter (såsom idrottsanläggningar och skolor), köpcentrum, infartsparkeringsplatser och andra publika anläggningar.

Investeringar

Natur- och trafiknämnden tilldelas 108 miljoner kronor i investeringsmedel. Stora delar av investeringsmedlen avser reinvesteringar i vägnät, cykelvägar, gatubelysning och konstruktionsbyggnader.

Tabell Tillkommande medel för Natur-och trafiknämnden, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare	Förslag	Ny	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos	Årlig	Årlig drift-	Planerad
	beslutad	nytt beslut	projekt-	2016	s 2017	s 2018	2019	kapital-	kostnad	inspråk-
	projektra		ram					kostnad		tagande
Utredning och projektering cykelväg Fisksåtra/Fidravägen 2017	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	-0,2	0,0	2017
Trafiksäkerhetsarbeten 2018-2019	0,0	-9,0	-9,0	0,0	0,0	-4,5	-4,5	-0,8	0,0	2020
Cykelpaket 2017-2019	0,0	-7,9	-7,9	0,0	-1,9	-3,0	-3,0	-0,4	0,0	2017
Lekplatser 2019	0,0	-5,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	-0,5	0,0	2020
Reservatsbildningar	0,0	-2,0	-2,0	0,0	0,0	-1,4	-0,6	-0,2	0,0	2019
Reparation och framtagande av drift- och underhållsplan för bergskärningar	0,0	-1,8	-1,8	0,0	-1,8	0,0	0,0	-0,1	0,0	2017
Förstudie för åtgärder på murkajen på Montellius väg	0,0	-0,6	-0,6	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	2018
Ombyggnad av stödmurar på Saltsjöbadsvägen vid Duvnäs station	0,0	-4,0	-4,0	0,0	-4,0	0,0	0,0	-0,2	0,0	2018
Reinvesteringar gatubelysning	0,0	-20,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	-20,0	-1,3	0,0	2020
Reinvesteringar konstbyggnader	0,0	-16,0	-16,0	0,0	0,0	0,0	-16,0	-0,6	0,0	2019
Reinvesteringar vägnät 2019	0,0	-28,0	-28,0	0,0	0,0	0,0	-28,0	-2,3	0,0	2020
Brantvägen gång-och cykelväg	-6,0	-8,0	-14,0	0,0	-5,0	-3,0	0,0	-0,7	0,0	2018
Ålgövägen utökad rambudget 2017	-3,0	-3,6	-6,6	-0,6	-3,0	0,0	0,0	-0,2	-0,3	2018
Summa	-9,0	-107,9	-116,9	-0,6	-18,3	-11,9	-77,1	-7,6	-0,3	

Nämnden ska återlämna 6,3 miljoner kronor, avseende maskiner och fordon 1 miljon kronor 2017, reinvesteringar av vägnät 2 miljoner kronor 2017, trafiksäkerhet 1 miljon vardera 2017 och 2018 samt förstudie park och natur 1,3 miljoner kronor 2017.

Objekt motsvarande 15 miljoner flyttas från 2017 till 2018.

Socialnämnden

Ansvar och uppgifter

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten när det gäller individ- och familjeomsorg och funktionsnedsättningsområdet och också andra uppgifter som en socialnämnd enligt lag ska fullgöra. Undantag är till exempel ekonomiskt bistånd och flyktingmottagande inklusive ensamkommande ungdomar över 18 år samt kommunal vård och omsorg för personer 65 år och äldre, som ligger på arbets- och företags- respektive äldrenämnden.

Nämndens fokus 2017-2019

Socialtjänstens områden är i stark utveckling. Inom individ och familjeomsorgen handlar det bland annat om att befolkningen ska ansöka om hjälp och stöd innan bekymren blivit för stora. Utveckling av förebyggande och tidiga insatser, tillgänglighet och service samt dialog och delaktighet är några byggstenar. Regelbunden uppföljning och regelbunden omprövning av besluten är andra områden som är satta under lupp för att ha effektiva och rättssäkra processer.

För att nå goda resultat för brukare arbetar medarbetarna inom myndighetsutövningen utifrån bästa tillgängliga kunskap. Att systematiskt följa upp insatsernas resultat håller på att utvecklas inom enheten för individ och familj och ska på sikt kunna redovisas till nämnden.

Bästa utveckling för alla

Det ska vara enkelt att få kontakt med socialtjänsten och det ska gå snabbt att få hjälp. Den som behöver stöd kan välja bland olika insatser och utförare och de insatser som erbjuds är kunskapsbaserade. Kommunen fokuserar på att utveckla fler förebyggande och tidiga insatser.

Nämndens fokus

Nackborna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar och får hjälp innan problemen blir för stora. Den som behöver hjälp får det enkelt och snabbt genom ett varierat utbud av lättillgängligt stöd.

Arbete för att nå målen

Den som utsatts för våld ska få insatser som stöttar till att kunna leva ett liv fritt från våld och ger förutsättningar att kunna göra självständiga val. Socialtjänsten arbetar för att i ett tidigt skede möta den som utövat våld i nära relation och motivera till insatser som syftar till att det våldsamma beteendet ska upphöra. Det leder till att den som är utsatt för våld kan leva ett tryggt liv.

Efterfrågan på föräldrastöd ökar och fler ska erbjudas stöd. Insatsen följs upp för att säkerställa att det stöd som erbjuds är effektivt och leder till stöd och vägledning i föräldrarollen. Socialtjänstens olika verksamheter ska arbeta för att ge barn förutsättningar att vara delaktiga under hela processen.

Tidigare genomlysningar har visat att barns delaktighet i kontakten med socialtjänsten är ett utvecklingsområde. Barnkonventionen blir lag 2018 vilket ytterligare stärker fokus på att barn ska vara delaktiga i sina liv utifrån sina villkor. Genomförandeplanerna kommer därför att följas upp med fokus på barns delaktighet.

Delaktighet är en förutsättning för att kunden ska kunna uppnå sina mål och kunna leva tryggt och självständigt utifrån sina förutsättningar. Personer med funktionsnedsättning ska ges förutsättningar att vara delaktiga och kunna påverka sin vardag och fritid. Detta följs upp genom brukarenkät och resultatet återkopplas till utförarna både för hela målgruppen och för respektive verksamhet för att ge möjlighet till utveckling.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Att bo i Nacka ska vara attraktivt, tillgängligt och erbjuder goda villkor för alla. Anpassade boendelösningar för Nackabor i behov av stöd i olika former ska finnas i de olika kommundelarna. Socialnämnden är aktiva i bostadsplaneringen och säkerställer att nämndens olika målgruppers behov tas tillvara.

Nämndens fokus

Annan särskilt anpassad bostad Nackabor i behov av stöd har tillgång till anpassade boendeformer integrerade i alla kommundelar vilket bidrar till ökad inkludering och goda villkor för alla.

Arbete för att nå målen

Att kunna erbjuda anpassade bostäder för socialnämndens målgrupper är en stor utmaning. Genom aktivt deltagande i samhällsplaneringen säkerställs att behoven av bostäder till personer som har behov av anpassade bostadslösningar beaktas och utvecklingen följs löpande upp.

Socialt kontrakt är en boendeform som kan beviljas till personer med sociala problem och som har svårt att ta sig in på den ordinarie bostadsmarknaden. Boendetiden i socialt kontrakt är lång och få kommer vidare till eget boende. Insatser har utvecklats under 2015-2016 för att stötta övergången från socialt kontrakt till ett eget boende.

Barn ska ges bästa möjliga uppväxtvillkor och det förutsätter en trygg hemmiljö och en bostad. Genom att erbjuda stöd och arbeta vräkningsförebyggande förhindras att barn vräks från sitt boende.

Stark och balanserad tillväxt

Nackabor som har behov av socialtjänst möts av tillgängliga, innovativa och kunskapsbaserade lösningar.

Nämndens fokus

Barn och unga ska ges förutsättningar till bästa möjliga uppväxt och vuxenliv. Samarbetet med civilsamhället, föreningar och volontärverksamheter är starkt och förebygger sociala problem.

Arbete för att nå målen

Utvecklingen av barn och ungas intag av alkohol, tobak, narkotika är oroande. Parallellt med att fler testar narkotika nås färre av kommunens och landstingets insatser riktade till målgruppen. Fler behöver nås av insatser och uppmärksammas såväl av skolan som socialtjänsten så att de får rätt hjälp.

Socialnämnden arbetar för att minska andelen unga som missbrukar och för att stärka dem som avstår.

Det sker bland annat genom en droginformatör och kampanjen #Starkutanknark.

Kunskapen och engagemanget hos civilsamhället fyller en viktig funktion och utgör ett komplement till socialtjänstens verksamheter. Nacka har en mångfald av utförare och däribland finns flera föreningar som utför socialt arbete. Samverkan med civilsamhället ska stärkas ytterligare och uppföljningen av vilka målgrupper som nås av föreningarnas verksamhet ska förbättras.

Maximalt värde för skattepengarna

Nackaborna ska ha fortsatt stor valfrihet i välfärden och Nackas anordnare levererar kunskapsbaserade välfärdstjänster med hög service, god kvalitet och goda resultat.

Nämndens fokus

Nackabor erbjuds insatser av utförare och anordnare med hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.

Arbete för att nå målen

Resultaten från uppföljningar ska kommuniceras tydligt och hjälpa nackabor att kunna välja anordnare. Det ska vara enkelt att hitta informationen på nacka.se.

Barn i ålder 0-12 år som anmäls till socialtjänsten på grund av oro för hemförhållanden är en prioriterad målgrupp. Familjer ska erbjudas kunskapsbaserade insatser som svarar upp emot behoven. I de fall barnet återaktualiseras inom ett år ger det en indikation på att insatserna inte har lett till en varaktigt förändrad situation för barnet.

Enheten för funktionsnedsättning och enheten för individ och familj kommer genomföra en förändring som syftar till att kunden ska få snabbare hjälp, färre kontaktytor och vid behov ett mer samordnat stöd. Detta är ett led i att möta medborgarnas ökade krav på tillgänglighet och flexibilitet men också att kunna möta upp snabbt för att hindra att bekymren blir stora.

Framåtblick 2030

Utvecklingen av välfärdsteknik går fort och inom funktionsnedsättningsområdet finns idag en mängd olika kognitiva hjälpmedel. Under 2017 kommer ett pågående projekt som syftar till att utveckla och införa välfärdsteknik för äldre att utökas till att också omfatta målgruppen med funktionsnedsättning. Projektet ska stimulera till nya välfärdstekniklösningar för målgruppen och att fler ska få denna hjälp. Fler förväntas på sikt få ta del av dessa lösningar som kan leda till ökad självständighet och förbättrad livskvalitet.

Socialnämndens verksamheter bidrar till ett socialt hållbart Nacka med bästa utveckling för alla. En möjlighet men också en utmaning är att genom första linjens socialtjänst styra om insatserna så att de når invånarna tidigt innan svårigheterna blivit för stora. Detta samtidigt som det fortfarande behöver finnas resurser för de som behöver omfattande insatser. Detta är en förändring på lång sikt. Det kommer alltid att finnas medborgare som till följd av funktionsnedsättningar kommer att behöva omfattande stöd för att kunna bo och leva ett liv med självbestämmande och valmöjligheter. Det kan gälla tillgång på boendeformer och arbete, sysselsättning och aktiviteter.

Utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst måste fortsätta, det leder till bättre resultat för kunden och en kostnadseffektiv verksamhet. Det ställer krav på en hög kompetens hos personalen och att Nacka kan fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare. Utmaningen är extra stor nu när det är brist på socionomer i hela landet.

Dagens och framtidens medborgare har höga förväntningar på en god kvalitet i omsorgen och stöd anpassat efter sina behov och önskemål, service i nivå med övriga icke offentligt finansierade branscher med tillgänglighet dygnet runt. I utvecklingen av verksamheten ska digitalisering användas när den ger kund- och verksamhetsnytta. Utmaningen blir att förutse hur olika yrkesroller kommer att se ut framöver för att kunna möta behoven i tid. Mycket handlar om att förnya arbetssätt och en mindre del om tekniken. Projekten som pågår för att utveckla Pulsen Combine är

ett led i att öka tillgängligheten och servicen så att den ska möta kundernas krav.

Resursfördelning

Socialnämnden tilldelas 717,8 miljoner kronor för 2017, vilket är en ökning med 31,9 miljoner kronor eller 4,7 procent jämfört med 2016. Ökningen beror till största del på en volymjustering utifrån kommunens prognostiserade befolkningstillväxt. Nämndens budget minskar med 1,4 miljoner kronor som överförs till arbets- och företagsnämnden för ekonomiskt bistånd.

Utöver kompensation för volymökningar tilldelas nämnden medel om 3,6 miljoner kronor. Checkhöjningar inom hemtjänst yngre 2,2 procent och LSS-boende 2,0 procent svarar för 1,85 miljoner kronor.

Totalt tillförs 1,8 miljoner kronor för att förstärka arbetet med barn och unga, genom att Polarna får 0,1 miljoner kronor, Föräldrastöd, 0,55 miljoner kronor, ANDT-arbete (alkohol, narkotika, droger och tobak), 0,15 miljoner kronor samt fler handläggare barn och unga 1 miljon kronor. Utöver detta finns även resurser för att, tillsammans med landstinget, starta ytterligare en mottagning för unga personer med psykisk ohälsa.

Tabell driftsbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Satsnin	2017	tkr	%
Barn och unga (IFO)	-94 200	-96 082	-96 900	-8 563	-800	-105 445	-9 363	9,7
Vuxna 19-64 år (IFO)	-46 700	-46 256	-38 500	464	0	-45 792	464	-1,0
Personer med funktionsnedsättning	-397 100	-429 389	-419 200	-16 804	-1 851	-448 044	-18 655	4,3
Gemensam socialtjänst	0	0	0	-8 368	0	-8 368	-8 368	-
Myndighet och huvudmänna	-129 300	-103 312	-102 100	-3 937	-1 000	-108 248	-4 937	4,8
Nämnd och nämndstöd	0	-10 850	-10 600	8 935	0	-1 915	8 935	-82,4
Summa	-667 300	-685 888	-667 300	-28 273	-3 651	-717 812	-31 924	4,7

Nämndens ram minskas med lägre bedömd volym av boendestöd 0,5 miljoner kronor.

Beträffande verksamhetsstödsystemet Combine så ligger fokus nu på att genomföra redan beslutade delar. Därefter kan det bli aktuellt med införande av ytterligare delar, exempelvis medborgarvy.

Om det blir aktuellt med övertagande av hemsjukvården från landstinget behöver ett införandeprojekt startas. Resurser för detta finns i så fall inom kommunstyrelsen.

Socialnämnden får i uppdrag att verka för bredd, mångfald och hög kvalitet i utbudet av daglig verksamhet och att redovisa planering och tidsplan för att klara behovet av LSS-bostäder kommande år.

Det är angeläget att personer som drabbas av våld i nära relationer upptäcks tidigt och att de erbjuds snabb hjälp och att mottagandet sker samordnat mellan olika myndigheter och organisationer. Socialnämnden får i uppdrag att särskilt arbeta med dessa frågor.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2017-2019.

Utbildningsnämnden

Ansvar och uppgifter

Utbildningsnämnden är huvudman och/eller myndighet för förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, grundsärskola, specialskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola samt för vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet. Utbildningsnämnden ansvarar för finansiering, uppföljning, utvärdering och systematiskt kvalitetsarbete för dessa verksamheter i enlighet med skollagen eller annan författning. Utbildningsnämnden ansvarar också för målformuleringar samt att se till att det finns ett varierat och allsidigt utbud med hög kvalitet som ska tillgodose föräldrars och elevers önskemål om förskole- och skolplats. Föräldrar och elever ska även ges en allsidig information om verksamheterna.

Nämndens fokus 2017-2019

Utbildningsnämndens fokus och resultatindikatorer utgår ifrån skolans uppdrag enligt läroplanens mål och andra nationella och kommunala styrdokument. Ytterligare viktiga mått, exempelvis avseende elevresultat i årskurs tre och sex, kommer att finnas med i kvalitetssystemet och redovisas. Detta kommer att tydliggöras i utbildningsnämndens utvärderingsplan. Alla indikatorer avser barn och elever i förskolor och skolor i Nacka. Resultat för gymnasieelever som är folkbokförda i Nacka följs upp i andra resultatredovisningar, vilket kommer att framgå av utbildningsnämndens utvärderingsplan.

Bästa utveckling för alla

För att nå det övergripande målet ”Bästa utveckling för alla” kommer utbildningsnämnden att fokusera på att alla barn och elever som går i förskola eller skola i Nacka utvecklas maximalt och även stimuleras till nyfikenhet och lust att lära.

Nämndens fokus

Alla barn och elever utvecklas maximalt. Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära

Arbete för att nå målen

För att följa upp att alla barn och elever utvecklas maximalt kommer andelen elever i årskurs nio som blir behöriga till gymnasieskolan respektive andelen avgångselever som får gymnasieexamen att användas som indikatorer.

För att följa upp att alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära kommer resultaten från enkäter till föräldrar (förskola och grundskola) och elever (grundskola och gymnasieskola) att användas. Därutöver använder utbildningsnämnden externa bedömningar av förskolors och skolors kvalitet. Sådana kvalitetsbedömningar sker varje år, genom observationer i verksamheterna, vid ett tjugotal förskolor och skolor. Det är professionella förskollärare, lärare och skolledare från andra kommuner som arbetar inom ramen för ”Våga visa”.^[1]

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Ett fokusområde för utbildningsnämnden är att alla förskolor och skolor i kommunen ska hålla hög kvalitet. Det är något som bidrar till attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.

Nämndens fokus

Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet.
Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande.

Arbete för att nå målen

För att följa upp att alla förskolor och skolor håller hög kvalitet kommer för det första de årliga enkätsvaren från föräldrar och elever i förskola och skola att följas upp. För det andra kommer utbildningsnämnden att följa upp att andelen förskolor och skolor uppnår en minsta resultatnivå. Detta kommer att mätas på olika sätt beroende på skolform: 1) andelen förskolor med minst 20 procent förskollärare, 2) andelen grundskolor som presterar högre än förväntat både vad gäller meritvärde och andelen elever som nått kunskapskraven i alla ämnen samt 3) andelen gymnasieskolor där andelen avgångselever med gymnasieexamen är minst 90 procent.

^[1] Våga visa är ett samarbete mellan fem kommuner: Nacka, Sollentuna, Ekerö, Täby och Danderyd.

Trygghet och lärmiljö kommer att följas upp genom föräldrars enkätsvar om deras barn är tryggt i förskolan samt elevernas enkätsvar om de känner sig trygga i skolan. Därutöver kommer andelen förskolor och skolor utan allvarlig kritik i extern granskning av miljön att användas som en indikator. En mätmetod för detta behöver utvecklas, varefter målvärden kan anges.

Stark och balanserad tillväxt

Det övergripande målet stark och balanserad tillväxt bryts ned inom utbildningsnämndens ansvarsområde till två fokusområden. För det första att föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola. För det andra att det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka och att anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.

Nämndens fokus

Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola. Det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.

Arbete för att nå målen

Att det finns stora valmöjligheter i Nacka kommer att följas upp dels genom att det ska finnas tillgång till lediga platser inom förskola och skola i varje kommundel, dels genom andelen elever som får sitt förstahandsval tillgodosett till förskoleklass respektive grundskola. För att följa upp Nackas attraktionskraft för anordnare inom utbildningsområdet kommer en mätmetod att utvecklas. Därefter kan en resultatindikator och ett målvärde anges.

Maximalt värde för skattepengarna

Som ett led i att uppnå målet maximalt värde för skattepengarna kommer utbildningsnämndens fokus vara att Nackas förskolor och skolor ligger i kvalitetstoppen, jämfört med andra kommuner, att alla elever klarar skolan inom avsedd tid samt att nyanlända elever får en god utbildning och en god grund för högre studier och arbetsliv.

Nämndens fokus

Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner. Alla elever klarar skolan inom avsedd tid. Nyanlända elever i Nacka kommer snabbt in i skolan och får en god grund för högre studier och arbetsliv.

Arbete för att nå målen

För att följa upp att förskolor och skolor som verkar i Nacka ligger kvalitetsmässigt högt jämfört med andra kommuner kommer olika resultatindikatorer att användas för olika skolformer. För förskolan, grund- och gymnasieskolan kommer utbildningsnämnden att följa upp att Nacka placerar sig bland de högst rankade kommunerna vad gäller andelen nöjda föräldrar och elever. För grundskolan kommer uppföljningen avse Nackas placering bland de tio bästa skolkommunerna i Sverige, mätt genom SKL:s sammanvägda resultat i Öppna jämförelser. För gymnasieskolan följer nämnden upp att elevernas resultat och betygspoäng, så att de är bland de tio högsta av landets kommuner.

Därutöver kommer utbildningsnämnden att följa upp andelen elever som nått samtliga kunskapskrav i årskurs nio respektive andelen elever som erhållit gymnasieexamen inom tre år. Nyanlända elevers resultat kommer att följas upp i särskild ordning.

Framåtblick 2030

Nackas skolor är bland landets bästa. Betygsresultaten är mycket goda och föräldrar och elever är nöjda med verksamheten. En utmaning för utbildningsnämnden är att se till att kvaliteten även fortsättningsvis är mycket hög. Det krävs bland annat att Nacka kan attrahera utbildade lärare och förskollärare, trots den brist som redan finns idag, särskilt i förskolan och i vissa ämnen i skolan. Den kontinuerliga uppföljning och utvärdering som görs inom ramen för utbildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete visar inom vilka områden särskilda insatser kan behövas för att säkra en god verksamhet för Nackas barn och elever. Utbildningsnämnden kommer fortsätta verka för att det systematiska kvalitetsarbetet utvecklas och förbättras. Som ett led i detta arbete träffar utbild-

ningsenheten huvudmän och chefer för utbildningsverksamheterna i kontinuerliga dialoger om resultat och kvalitet.

Tillgång till skolplatser och framtida utbyggnad

I och med att skolorna maximerar sin organisation utifrån skolvalets utfall är det svårt att kunna erbjuda ett större antal skolplatser till inflyttande elever under pågående läsår. Det är brist på skolplatser till årskurs sju i Boo med början läsåret 2017/2018. Björknässkolan kan genom en smärre ombyggnation utöka antalet platser så att efterfrågan kan tillgodoses. Därefter återstår att fullfölja planerade nybyggnationer.

Fram till 2030 kommer det att behövas ytterligare cirka 3 900 förskoleplatser och cirka 5 100 skolplatser för förskoleklass och årskurserna 7-9. Utbyggnadstakten är naturligtvis kopplad till utbyggnadstakten för de nya bostäderna. Den stora utmaningen är att utbyggnaden av bostäder och verksamheter matchas. Dessutom kommer antalet elever i gymnasieåldern att öka vilket ger ett behov av fler platser inom gymnasie-regionen. Kommunförbundet i Stockholms län har i en rapport över gymnasiebehovet fram till 2025 konstaterat att antalet 16-åringar ökar med 40 procent fram till 2030.

Resursfördelning

2 711
MILJONER
KRONOR
53%

Utbildningsnämnden tilldelas 2 710,7 miljoner kronor för 2017, vilket är en ökning med 125,8 miljoner kronor eller 4,9 procent jämfört med 2016.

Tabell driftsbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016 T2	Förändring		Budget 2017	Skillnad budget 16	
				Volym	Satsning		tkr	%
Förskola		-681 980	-700 837	-18 582	-3 153	-703 715	-21 735	3,2
Pedagogisk omsorg	-700 586	-27 857		-1 144	-120	-29 121	-1 264	4,5
Vårdnadsbidrag	-1 868	-1 907	-1 207	1 348		-559	1 348	-70,7
Fritidshem 6 år	-212 223	-74 886	-216 442	466	85	-74 335	551	-0,7
Fritidshem 7-9 år		-140 556		-2 130	252	-142 434	-1 878	1,3
Öppen fritidsverksamhet	-4 571	-5 199	-4 999	-214		-5 413	-214	4,1
Förskoleklass	-57 444	-57 600	-57 900	-18	-1 152	-58 770	-1 170	2,0
Grundskola	-914 997	-976 423	-976 323	-46 838	-20 465	-1 043 726	-67 303	6,9
Grundskola	-21 861	-23 481	-23 881	-1 912	-508	-25 902	-2 420	10,3
Gymnasieskola	-298 205	-304 658	-312 458	-20 905		-325 563	-20 905	6,9
Gymnasiesärskola	-12 430	-12 855	-11 955	-64		-12 919	-64	0,5
Likvärdighetsgarantin	-227 502	-242 839	-243 639	-10 051		-252 890	-10 051	4,1
Öppen förskola	-5 965	-6 000	-6 000	-30		-6 030	-30	0,5
Nämnd och nämndstöd	-25 801	-14 958	-25 974	13 645		-1 313	13 645	-91,2
Myndighet & Huvudmän		-11 716		-14 181	-300	-26 197	-14 481	123,6
Forskning och utv.	-1 403	-1 936	-1 236	141		-1 795	141	-7,3
Summa	-2 484 856	-2 584 851	-2 582 851	-100 470	-25 361	-2 710 682	-125 831	4,9

Ökningen beror framför allt på volymjusteringar till följd av att antalet barn och elever i Nackas förskolor och skolor ökar. Gymnasieskolans budget har justerats utifrån KSL:s rekommendation till höjning av programpengen samt utifrån förväntat antal asylsökande elever. De volymförändringar som redovisas godkänns, liksom begäran om ökade resurser för controller 0,3 miljoner kronor.

Utöver detta höjs skolpengen för grundskolan, förskoleklass och särskolan med 2,5 procent. Förskolechecken höjs med 1 procent och dessutom genomförs en särskild förstärkning av checken för barn till föräldralediga, det vill säga checken för vistelsetid 15-25 timmar. Regeringen höjer taket inom maxtaxan och minskar statsbidragen i motsvarande grad, vilket gör att Nacka följer höjningen.

Under 2017 får nämnden i uppdrag att se över checkerna för förskoleklass, grundskola och fritidshem, i syfte att säkerställa att de är utformade på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Samarbetet med Specialpedagogiska skolmyndigheten ska utvärderas under 2017. Målet är att öka kompetensen bland förskollärare och lärare och annan förskole- och skolpersonal vad gäller barn och elever i behov av särskilt stöd.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2017-2019.

Äldrenämnden

Ansvar och uppgifter

Äldrenämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten, kommunal vård och omsorg och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd/kommunal nämnd, avseende personer över 65 år. Äldreheten svarar för myndighetsutövning, finansiering och utveckling av äldreomsorgen. Enheten utreder och fattar beslut om insatser för äldre, som exempelvis hemtjänst, dagverksamhet, trygghetslarm och äldreboende. Enheten utreder och beslutar om behovet av färdtjänst och bostadsanpassningsbidrag, fastställer avgiften för den enskilde och vilken ersättning anordnarna får för utförd tjänst.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Nackas seniorer har stor möjlighet att välja anordnare av god kvalitet och kan påverka hur beviljade välfärdstjänster utförs.

Nämndens fokus

Seniorer känner sig trygga och har ett stort inflytande över hur omsorgen och hjälpen utformas. Det finns ett varierat utbud av aktiviteter för god fysisk och psykisk hälsa, självständighet och socialt sammanhang. Nackaborna möts flexibelt, enkelt, snabbt och öppet.

Arbete för att nå målen

Kommunen arbetar proaktivt för att möta seniorers behov och utveckla insatser som leder till psykisk och fysisk god hälsa och seniorer ska ges ännu bättre förutsättningar att ingå i social samvaro med andra. Det finns ett rikt utbud av målgruppsanpassade aktiviteter såsom IT-kurser, Qigong och balansskola. Informationen om aktiviteterna ska vara lättillgängliga.

Var och en har rätt att bli bra bemött och kunna påverka vem man vill ha stöd av, när man ska få stödet och hur det ska genomföras. Genom ett ökat fokus på områdena bemötande, delaktighet och trygghet och genom god samverkan med anordnarna kan resultaten förbättras ytterligare. Resultaten ska göras

tillgängliga för kunderna och det ska vara enkelt att jämföra och välja anordnare.

Det ska utredas om fler insatser kan ges genom förenklad biståndsbedömning för att kunna möta Nackabor enkelt, snabbt och flexibelt. Det innebär att kunden själv beskriver sitt behov och vilken hjälp hen har behov av. Detta utgör biståndsbedömarens underlag till beslut om insats.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

När Nacka förtäts behöver olika typer av mötesplatser för äldre skapas för att främja social samvaro och fysisk aktivitet. Det kan handla om allt från träffpunkter till tillgängliga grönområden med utegym.

Nämndens fokus

Seniorer har möjlighet att bo i attraktiva boendeformer och miljöer, enligt sina individuella önskemål. Det finns lättillgängliga mötesplatser som stimulerar till aktiviteter och uppmuntrar till olika former av möten.

Arbete för att nå målen

Äldrenämnden säkerställer att det är attraktivt för anordnare att vilja etablera sig så att det finns tillräckligt många anordnare i kundvalet särskilt boende. Därmed behåller vi den höga andelen som får sitt första handsval av anordnare. Att som kund få välja vilket särskilt boende man vill bo på är viktigt.

Det ska finnas ett varierat utbud av aktiviteter som bidrar till stimulans och nöje för personer i särskilt boende. För att förbättra resultaten ska en dialog med utförare och kunder genomföras för att ta reda på hur behov och önskemål ser ut och hur resultaten kan förbättras.

Äldrenämnden ska aktivt delta i stadsplaneringen för att skapa tillgängliga mötesplatser. En kartläggning har påbörjats för att se om kommunen uppfyller WHO:s kriterier för att vara en åldersvänlig miljö. Syftet är att identifiera utvecklingsområden.

Stark och balanserad tillväxt

Nacka kommun utvecklar välfärden för seniorer i nära samspel med anordnarna.

Nämndens fokus

Genom ett förtroendefullt samarbete med utförare och företag utvecklar kommunen välfärden för Nackas seniorer. Nackas seniorer har tillgång till attraktiva och anpassade boenden.

Arbete för att nå målen

Genom ett nära och förtroendefullt samarbete med presumtiva fastighetsägare, byggherrar och företag skapas förutsättningar för att Nackas seniorer ska kunna erbjudas anpassade boendelösningar. Behovet av boendeformer för seniorer beaktas i samband med att nya detaljplaner tas fram och genom intern samverkan mellan berörda enheter i kommunen.

Kommunen erbjuder goda förutsättningar för anordnare som vill erbjuda välfärdstjänster i Nacka genom gott samarbete och marknadsmässiga villkor. Nackas seniorer som har behov av särskilt boende och som beviljats insatsen har flera olika utförare att välja på inom kundvalet. Den som är i behov av plats på särskilt boende ska erbjudas en plats inom 90 dagar från det att ansökan är beviljad.

Maximalt värde för skattepengarna

Nackas anordnare fokuserar på att möta seniorernas förväntningar på tjänster och service av god kvalitet. Det görs olika slags verksamhetsuppföljningar för att säkerställa att tjänsterna svarar mot behoven och kartlägga om det finns utvecklings- och förbättringsområden.

Nämndens fokus

Äldreomsorgen utvecklas utifrån Nackabornas behov. Nackas särskilda boenden och hemtjänst håller hög kvalitet. Medborgarnas krav på hög tillgänglighet och flexibilitet tillgodoses genom effektiva rutiner, digitalisering och utveckling.

Arbete för att nå målen

Nacka ska vara bäst på att vara kommun och äldreomsorgen ska vara bland de fem bästa i Stockholms län. Ett flertal variabler ska tas fram som både beaktar kvalitets- och kostnadsaspekter och som är möjliga att jämföra med andra kommuner.

Alla hemtjänstföretag i Nacka kommun ska registrera utförd tid mobilt vilket innebär att anordnaren rapporterar in tid hos kund på ett automatiserat sätt. Enhetliga mätmetoder för tidrapporteringen ökar möjligheten att den faktiskt utförda tiden rapporteras in och att kunden får beslutad insatstid, rätt avgift och anordnaren rätt ersättning. Arbetet med inrapportering av tid, granskning och hantering av ersättning och avgifter förväntas underlätta för alla inblandade parter.

Den demografiska utvecklingen innebär att andelen äldre med omsorgsbehov kommer att öka, samtidigt som det kommer att bli svårt och förenat med stora kostnader att rekrytera tillräckligt med personal till äldreomsorgen. Välfärdsteknologi ökar möjligheterna för äldre att leva tryggt i hemmet så länge de önskar samt bidra till ett mer aktivt liv, delaktighet i samhället och ett högre välbefinnande. Välfärdsteknologi kan frigöra resurser. Kommunen förstärker resurser kopplat till området välfärdsteknik under 2017 och förväntan är att fler seniorer kommer att kunna nyttja välfärdstekniklösningar inom äldreomsorgen.

Framåtblick 2030

Dagens och framtidens seniorer och deras anhöriga har höga förväntningar på en god kvalitet i omsorgen anpassad till deras behov och önskemål, service i nivå med övriga icke offentligt finansierade branscher med tillgänglighet dygnet runt. Nackas största utmaning när det gäller omsorgen av äldre på kort och lång sikt blir att möta dessa förväntningar och tillskapa resurser för en växande befolkning med en större andel äldre. Det gäller såväl ekonomiskt utrymme som att locka ett tillräckligt antal unga människor att vilja arbeta inom äldreomsorgen.

Den förväntade livslängden ökar och för att de sista åren i livet ska bli så friska som möjligt behöver hälsofrämjande aktiviteter kunna erbjudas för att kunna förebygga fysisk och psykisk ohälsa och förlänga kvarboendet i den egna bostaden. Nacka kommun ska göra det möjligt för privata intressenter att bygga attraktiva icke offentligt finansierade boendeformer riktade mot seniorer, så kallade trygghetsboenden/seniorboende. De flesta vill klara sig på egen hand så

långt som möjligt, det är därför angeläget att kunna erbjuda välfärdsteknik, till exempel kognitiva hjälpmedel för personer med demenssjukdom. Välfärdsteknologi kan frigöra resurser. Nacka kommun ingår i ett EU-finansierat projekt, Stockholm Digital Care. I utvecklingen av verksamheten ska vi använda digitaliseringen när den ger kund- och verksamhetsnytta. Utmaningen blir att förutse hur olika yrkesroller kommer att se ut framöver för att kunna möta behoven i tid. Mycket handlar om att förnya arbetssätt och en mindre del om tekniken. Projekten som pågår för att utveckla Pulsen Combine är ett led i att öka tillgängligheten och servicen så att den ska möta kundernas krav.

Resursfördelning

775
MILJONER
KRONOR
15%

Äldrenämnden tilldelas 775,1 miljoner kronor för 2017, vilket är en ökning med 57 miljoner kronor eller 8 procent jämfört med 2016.

Tabell driftsbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Satsning	2017	tkr	%
Äldre	-648 415	-665 942	-666 300	665 942	0	0	665 942	-100,0
Särskilt boende - check	0	0	0	-389 764	-7 637	-397 401	-397 401	-
Särskilt boende - avtal	0	0	0	-42 781	0	-42 781	-42 781	-
Hemtjänst - check	0	0	0	-195 788	-3 276	-199 065	-199 065	-
Ledsagning - check	0	0	0	-1 424	-26	-1 450	-1 450	-
Avlösning - check	0	0	0	-1 424	-26	-1 450	-1 450	-
Verksamhet med beslut enl								
LSS - check	0	0	0	-15 607	0	-15 607	-15 607	-
Dagverksamhet äldre - check	0	0	0	-6 875	0	-6 875	-6 875	-
Korttidsvård - ej check	0	0	0	-17 410	0	-17 410	-17 410	-
Trygghetslarm - ej check	0	0	0	-8 748	0	-8 748	-8 748	-
Övrig verksamhet	0	0	0	-41 045	-1 000	-42 045	-42 045	-
Myndighet & Huvudmänna	0	-40 711	-42 800	-349	0	-41 061	-350	0,9
Nämnd och nämndstöd	0	-11 055	-6 600	9 850	0	-1 205	9 850	-89,1
Summa	-648 415	-717 708	-715 700	-45 422	-11 965	-775 096	-57 388	8,0

Checken för särskilt boende höjs 2,5 procent och för hemtjänst, ledsagning och avlösning med 2,2 procent. Övriga checkar höjs 0,5 procent. Nämnden får i uppdrag att göra en översyn av dagverksamhet för äldre med avsikt att säkra hög kvalitet och brett utbud.

Översynen avser både verksamhetens innehåll, regelverk, ersättningsmodell och ersättningsnivåer.

I budgeten för 2017 införs en checkram för äldrenämnden. Det innebär bland annat att resurser som avser ökad volym inom en viss verksamhet inte kan användas till annat om volymen minskar. På samma sätt kompenseras nämnden om volymen ökar. I nu föreliggande budget har volymökningen inom särskilt boende på ytterligare 9,2 miljoner kronor beaktats och därutöver antas en lägre volym inom dagverksamheten med 1 miljon kronor. En satsning med 1 miljon kronor görs på hälsofrämjande verksamheter.

Äldrenämnden har i uppdrag att stimulera och verka för ett blandat utbud av boenden för äldre med seniorbostäder, 55+-lägenheter, trygghetsboenden och särskilda boenden (vårdboende). Önskvärt att få fram projekt där äldre kan bo sida vid sida med studenter, nyanlända, förskola med mera.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2017-2019.

Överförmyndarnämnden

Ansvar och uppgifter

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter inom överförmyndarverksamheten enligt föräldrabalken, samt vad som i övrigt åvilar överförmyndare eller överförmyndarnämnd enligt annan lag och författning. Nämnden verkar kontinuerligt för att det finns gode män och förvaltare att tillgå. Nämnden erbjuder gode män och förvaltare möjlighet till kunskapsutbyte och information som är väsentlig för uppdraget.

Nämndens fokus 2017-2019

Bästa utveckling för alla

Nämndens huvuduppdrag är att alla som har behov av och rätt till god man eller förvaltare har det, och att dessa fullgör sitt uppdrag på bästa sätt. Nämnden följer upp att uppdraget fullgörs på bästa sätt. Det är centralt att alla som verkar för huvudmännens bästa, gör det utifrån deras fokus. Vidare är god service till huvudmän och gode män viktigt.

Nämndens fokus

Alla verkar utifrån huvudmannens fokus
God service i allt som görs

Arbete för att nå målen

Nämnden följer upp fokusområdena genom årliga enkäter till huvudmän och gode män. Enkäten genomförs i samverkan med ett stort antal kommuner. Resultat av enkäterna jämförs med tidigare resultat och med andra kommuner. Utifrån resultaten sätts utvecklingsinsatser in.

Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Som renodlad myndighetsnämnd för överförmyndarverksamheten har nämnden inget uppdrag att verka för utvecklingen av den fysiska miljön. Däremot kan nämnden bidra till utvecklingen av kommunen som en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar kommun.

Nämndens fokus

Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart utförande av uppdrag

Arbete för att nå målen

Nämnden verkar för att uppdrag utförs på ett hållbart sätt. Gode männen redovisningar visar både hur de hanterat huvudmännens ekonomi och hur de på olika sätt stödjer huvudmännen. Miljömässigt bidrar nämnden genom att införa digitala tjänster och handläggning som är digitaliserad och i vissa delar automatiserad. Eftersom gode männen ofta använder bil i sina uppdrag vill nämnden verka för att bilanvändningen minskar.

Stark och balanserad tillväxt

När kommunen växer blir det flera som behöver god man. Därtill kommer de ensamkommande barn som behöver god man. Nämndens uppdrag är att se till att alla snabbt får en god man med god kompetens.

Nämndens fokus

Alla huvudmän har en kompetent gode man

Arbete för att nå målen

Nämnden har flera strategier för att gode männen ska ha god kompetens. Vid rekrytering görs en lämplighetsprövning. Alla gode män ska genomföra ett kunskapstest, det är en del i att bli certifierad god man. För att vara certifierad måste man dessutom utföra sitt uppdrag korrekt och lämna in felfria redovisningar i rätt tid. Alla med behov av god man ska få det snabbt och nämndens ambitionsnivå är hög. Förutsättningen för att nå detta är att det är attraktivt att vara god man i Nacka.

Maximalt värde för skattepengarna

Nämnden bidrar med att skattepengarna användas på bästa sätt genom att ha låga kostnader och en verksamhet med hög effektivitet. Det görs genom att ha fokus på att i alla delar göra rätt från början och att göra saker i rätt tid.

Nämndens fokus

Rätt från början och i rätt tid.

Arbete för att nå målen

Nämnden följer upp hur stor andel av årsräkningarna som är granskade till halvårsskiftet. Uppföljningen bidrar starkt till en effektivitet i verksamheten och att gode männen får sina arvoden snabbt. Uppföljningen

av andel beslut som överklagas bidrar till att nämndens beslutsunderlag och beslut ska vara så pass väl underbyggda, tydliga och lätt att förstå att de enbart överklagas om man inte är nöjd med nämndens beslut i sak.

Framåtblick 2030

När kommunen växer blir det flera som behöver god man. I snitt behöver 1 procent av befolkningen gode män eller förvaltare. Därtill kommer de ensamkommande barn som kommer till Sverige att behöva god man. Avgörande för att kunna tillgodose att det blir fler huvudmän, är att nämnden hela tiden verkar för att det är attraktivt att vara god man i Nacka. Bemanningen kommer också att behöva öka, men digitalisering ger möjlighet till effektiviseringar. Nämndens uppdrag styrs helt av föräldrabalken.

Resursfördelning

7,6
MILJONER
KRONOR
0,1%

Överförmyndarnämnden tilldelas 7,6 miljoner kronor för 2017, vilket är en ökning med 0,1 miljoner kronor eller 1,2 procent jämfört med 2016.

Tabell driftsbudget tusentals kronor

Verksamhet	Bokslut	Budget	Prognos	Förändring		Budget	Skillnad budget	
	2015	2016	2016 T2	Volym	Satsning	2017	tkr	%
Överförmyndarverksamhet	-3 042	-3 141	-3 141	-66	0	-3 207	-66	2,1
Nämnd & nämndstöd	-267	-170	-170	-1	0	-171	-1	0,5
Myndighet & Huvudmänna	-4 096	-4 183	-4 183	-21	0	-4 204	-21	0,5
Summa	-7 405	-7 494	-7 494	-87	0	-7 581	-87	1,2

Arvodet till gode män för ensamkommande ungdomar sjunker och antalet ungdomar som är under 18 år minskar successivt därför tillförs inga nya resurser.

Investeringar

Nämnden har inga nya investeringsmedel för 2017-2019.

BILAGOR

Bilaga I. Nämndernas resultatindikatorer

Kommunstyrelsen – leda och samordna

	Utfall	Mål	Mål	Mål
Bästa utveckling för alla	2016	2017	2018	2019
Nöjd kundindex NKI (nuläge blandat)				
Nöjd medborgarindex NMI medborgare	64	67	67	67
Kvaliteten bland de 10% bästa i alla verksamheter		10% bästa	10% bästa	10% bästa
Nöjd inflytande index medborgare	46	50	50	50
Folkhälsa, frisktal mm	indikator tas fram			
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Balans mellan verksamheter och bostäder i större utvecklingsområden med god infrastruktur (30 - 70).				
Andel hyresrätter i nyproduktion över tid			>30%	>30%
Andel grönt (park, natur, reservat mm grön mark)			50%	50%
Andel invånare som har nära till grönt (300m) och vatten (1000m)				
Stark och balanserad tillväxt				
Resultatöverskott	2,6%	>2%	>2%	>2%
Soliditeten ska öka över tid	40,1%	>40%	>40%	>40%
Färdigställda bostäder		1 300 st	1 300 st	1 300 st
Nya arbetsplatser		1 000 st	1 000 st	1 000 st
Nya Nackabor, befolkningstillväxt		3 000 st	3 000 st	3 000 st
Maximalt värde för skattepengarna				
Kostnad per invånare på alla områden		bland de 25% lägsta	bland de 25% lägsta	bland de 25% lägsta
Låg skattesats	9:e lägsta			
Digitaliseringsindex	indikator tas fram			
Kommunikationsindex	indikator tas fram			

Kommunstyrelsen – egen nämnd

	Utfall	Mål	Mål	Mål
	2016	2017	2018	2019
Bästa utveckling för alla				
Nöjd kundindex NKI för KS alla områden				
Antal nystartade företag per år				
Hållbart medarbetarengagemang HME	83	84	84	85
Attraktiv arbetsgivare	77	78	79	80
Utvecklingsindex medarbetare	70	72	74	76
Arbets- och hälsoindex medarbetare	71	73	75	77
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Volym (BTA) planerad verksamhetsyta				
Andel Nackabor som är nöjda med framkomligheten	67	70	70	70
Nöjd medborgarindex NMI (SCB) med 5 Nackafrågor	65	67	70	70
Nöjd kundindex NKI, för hyresgäster i kommunens lokaler och anläggningar.	44%	60%	60%	60%
Minskad klimatpåverkan genom minskat koldioxidutsläpp, minskad energiförbrukning och minskad användning av kemikalier i våra välfärdsfastigheter.	indikator tas fram			
Kapacitet lokaler i förhållande till efterfrågan				
Stark och balanserad tillväxt				
Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens (Svenskt näringslivs ranking)	38	Topp 30	Topp 30	Topp 30
Stadsutvecklingsekonomi är självfinansierad i rullande 5-årsperioder		100% 2017-2020		
Övriga investeringar är självfinansierade till 50%		50%	50%	50%
Nya företag per år				
Antal färdigställda bostäder på kommunal mark		550	550	550
Maximalt värde för skattepengarna				
Tillgänglig mark för företagsetableringar i förhållande till efterfrågan (>0)		>0	>0	>0
Försäljningsvärde på fastigheter/mark i förhållande till marknadsvärde (>0)		>0	>0	>0
Nöjd kundindex NKI kopplad till ex bygglov, miljö	63	70	72	74
Nöjd kundindex NKI kundservice, NKI, svarstid mm				

Arbets- och företagsnämnden

	Utfall	Mål	Mål	Mål
Bästa utveckling för alla	2016	2017	2018	2019
Andel kursdeltagare inom grundläggande/gymnasial vuxenutbildning med lägst godkänt betyg.	93/89	≥ 90	≥ 90	≥ 90
Andel kursdeltagare inom svenska för invandrare som senast terminen efter kursstart med lägst godkänt betyg.	35	≥ 42	≥ 46	≥ 48
Andel kursdeltagare som får lägst godkänt betyg kursen svenska som andraspråk.	95(94)	≥ 96	≥ 96	≥ 9
Andel Nackabor som har egen försörjning via arbete, studier eller eget företagande direkt efter och sex månader efter avslutad arbetsmarknadsinsats från kommunen.	64/iu	≥ 65/60	≥ 65/60	≥ 65/60
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Antal/Andel kunder som efter insats från kommunen startar eget företag. (Egen mätning)	4	25	35	45
Andel arbetslöshet utrikesfödda i förhållande till referenskommuner (Arbetsförmedlingens statistik).	5,8 (5,6)	5,8	5,8	5,8
Andel nyanlända som innan två år lägst har klarat C-nivå på svenska för invandrare (Egen mätning).	i.u.	50	55	60
Andel nyanlända som får en genomgångsbostad genom kommunen som fått en egen bostad inom två år (Egen mätning).	i.u.	40	45	50
Stark och balanserad tillväxt				
Företagens tillgång till medarbetare med relevant kompetens (Svenskt näringslivs ranking)	190[2]	100	80	70
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som fått egen försörjning	64	65	65	65
Maximalt värde för skattepengarna				
Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (Kolada)		35	33	31
Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd (Kolada)		2,5	2,3	2,1
Kostnad för utbetalt ekonomiskt bistånd, kr/invånare (Kolada)		645	660	690
Genomsnittlig insatstid innan egen försörjning. (Egen mätning)	201	≤ 195	≤ 190	≤ 185

Fritidsnämnden

	Utfall	Mål	Mål	Mål
Bästa utveckling för alla	2016	2017	2018	2019
Andel barn och ungdomar som anser att det finns ett brett utbud att ta del av på fritiden	Ej mätt	80%	80%	80%
Andel som är aktiva av den totala befolkningen 7-20 år i bidragsberättigad förening	Ej mätt	50%	50%	50%
Invånare 18-64 år som är fysiskt aktiva minst 30 min/dag (andel)	67%	68%	69%	70%
Fördelning mellan flickor respektive pojkar som deltar i de verksamheter som fritidsnämnden finansierar	43/57	50/50 (+/-5%)	50/50 (+/-5%)	50/50 (+/-5%)
Andel deltagare som är nöjda med verksamheten som de deltar i (olika verksamheter mäts olika år. Värdet för 2016 gäller fritidsgårdar)	80%	82%	84%	85%
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Andelen besökare som anser att anläggningen är: - trygg	-	100%	100%	100%
- välskött	-	80%	80%	80%
Andel medborgare som anser sig ha bra möjligheter att kunna utöva sina fritidsintressen*	95%	95%	95%	95%
Stark och balanserad tillväxt				
Andel bidragsberättigade föreninga som är nöjda med kommunens stöd till föreningslivet	81%	82%	83%	84%
Maximalt värde för skattepengarna				
Andel bokad tid i idrotts- och fritidsanläggningarna		100%	100%	100%

* Källa SCB:s medborgarundersökning, de som svarat 5-10 avseende nöjdhet på en 10-gradig skala

Kulturnämnden

	Utgångs- läge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel barn som deltar i musik- och kulturskola av den totala befolkningen 7-15 år	40%	40%	45%	50%
Andel pojkar respektive flickor som deltar i musik- och kulturskola	39/61	50/50	50/50	50/50
Andel medborgare som är nöjda med kulturutbudet i Nacka	90%	90%	95%	95%
Andel barn och unga som deltar i den kulturaktivitet de helst vill	96%	96%	96%	96%
Andel aktiva låntagare på bibliotek av den totala befolkningen, jämfört med övriga länet	5%-enhet ter fler	5%-enhet ter fler	5%-enhet ter fler	5%-enhet ter fler
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Antal besök per invånare och år på bibliotek (länet 6,6 2015)	12,9	13	13	13
Utvecklingsindikator:				
Antal besök per år på museet Hamn och kulturhuset Dieselverkstaden	Ej mätt			
Medborgarnas bedömning av kulturarvets respektive den offentliga konstens tillgänglighet*	6,6	6,8	6,9	7,0
Stark och balanserad tillväxt				
Andel kulturaktörer som upplever att de har goda förutsättningar att starta och utvecklas	Ej mätt	70%	70%	70%
Maximalt värde för skattepengarna				
Nöjd-medborgar-index bibliotek (länet 75 år 2016)	78	78	78	80
Andel barn och unga som är nöjda med den kulturverksamhet de deltar i (snitt andra kommuner i Våga visa 95%)	95%	95%	95%	95%
Beläggningsgrad på kulturaktiver för barn och unga på kulturhusen	Ej mätt	75%	75%	75%

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

	Utgångs- läge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Bästa utveckling för alla				
Mediantid detaljplaner, förnyelseplaner mån	-	36	36	36
Mediantid detaljplaner, övriga normala planer	35	24	24	24
Kundnöjdhet (NKI) bygglov	63	70	72	74
Kundnöjdhet (NKI) miljötillsyn	71	72	73	73
Kundnöjdhet (NKI) livsmedelstillsynen	71	75	77	80
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Andel sjöar med god status vad gäller övergödning (%)				75%
Antal enskilda avlopp i kommunen (st.)				1500
Utvecklingsindikator (målvärden redovisas i nämndens internbudget):				
Andel bostäder i föreslagna planer med högst 300 meter till park eller grönområde.				
Stark och balanserad tillväxt				
Antal bostäder i tillstyrkta detaljplaner västra sicklaön		1670	1670	1670
Antal bostäder i tillstyrkta detaljplaner 2017-2019, övriga kommunen		670	670	670
Utvecklingsindikator (målvärden redovisas i nämndens internbudget):				
Andel av bostäder i föreslagna planer med högst 400 meter till närmaste hållplats.				
Maximalt värde för skattepengarna				
Utvecklingsindikatorer (målvärden redovisas i nämndens internbudget):				
Plankostnad (kr/kvm) för nya lokaler och lägenheter i flerbostadshus.				
Antal verksamheter inom livsmedelstillsynen som genom egna insatser påverkat sin				
Antal verksamheter inom miljötillsynen som genom egna insatser påverkat sin taxenivå (sänkt avgift).				

Natur- och trafiknämnden

Bästa utveckling för alla	Utgångsläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Besöksutveckling i park och natur	Saknas	Ökning 3%	Ökning 3%	Ökning 3%
Kommunens medverkan till att det offentliga rummet i ökad utsträckning kan användas för ideella initiativ	Saknas	Ökning 3%	Ökning 3%	Ökning 3%
Utvecklingsindikator:				
Orienterbarhet och tillgänglighet till besöksmål i det offentliga rummet är god enligt. (mätmetod?!)*	-			
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Attraktiv park enligt Boverkets normer för mätning	-	ökar	ökar	ökar
Ranking i SCB:s medborgarundersökning (här ingår trygghetsfrågor)	63 (2015)	10% bästa	10% bästa	10% bästa
Andel kollektiv- och cykelresenärer vad gäller arbetspendling*	61%, varav cykel 10%	ökar	ökar	ökar
Stark och balanserad tillväxt				
Långsiktig ekonomi och funktion utvärderas m h a livscykelkalkyler och -analyser innan beslut om detalj-plan och genom-förande av investeringar		>25% av detaljplaner mäts	>35% av detaljplaner mäts	>60% av detaljplaner mäts
		>50% mäts av NTN:s invest.	>75% mäts av NTN:s invest.	>90% mäts av NTN:s invest.
Inverkan på de lokala miljömålen till följd av investeringar i allmänna anläggningar		>90% mäts	>90% mäts	>90% mäts
		>50% är sammanvägt positiva	>50% är sammanvägt positiva	>50% är sammanvägt positiva
Maximalt värde för skattepengarna				
Andel av kommunens totala kostnader *	<5%	<5%	<5%	<5%
Kostnad per kommuninvånare (netto)	2 290	2 380	2 442	2 547

Socialnämnden

	Utgångs- läge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Bästa utveckling för alla				
Vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de är delaktiga ökar				
I daglig verksamhet	0,94	1,1	1,2	1,4
I serviceboende	1,52	1,55	1,6	1,65
I gruppboende	1,39	1,42	1,45	1,5
Vuxna med funktions-nedsättning som kan påverka val av fritidsaktiviteter				
I servicebostad enl. LSS	1,63			
I gruppboende enl. LSS	1,08			
Utvecklingsindikatorer:				
Andel personer som utsatts för våld i nära relation och som lever ett liv utan våld vid avslutad insats	Ny mätning, utfall och målvärde saknas			
Andel deltagare som genomfört föräldrastöd och som anser att de har fått stöd och vägledning i sin föräldraroll .	Ny mätning, utfall och målvärde saknas			
Andelen barn 13 år - 17 år, som har varit delaktiga vid upprättandet av en genomförandeplan ökar.	Saknas	65%	70%	75%
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Antal boendeplatser i boendeformerna motsvarar behoven :				
Sociala kontrakt	232			
Bostad med särskild service vuxna	142			
Annan särskilt anpassad bostad	16			
Antal barn och unga som vräks från sin bostad minskar	3	0	0	0
Utvecklingsindikator:				
Andel av sociala kontrakt som avslutas och där den boende får en egen bostad	Ny mätning, utfall och målvärde saknas			
Stark och balanserad tillväxt				
Andel unga som inte dricker alkohol ska öka i åk 9				
Flickor	0,44	0,54	0,58	0,62
Pojkar	0,57	0,59	0,6	0,62
Andel unga i åk 2 som inte testat narkotika ska öka				
Flickor	0,77	0,78	0,79	0,8
Pojkar	0,61	0,65	0,75	0,8
Antal ungdomar i Nacka som får hjälp från MiniMaria för sitt risk- eller missbruk ökar.	185	>210	> 230	> 260
Maximalt värde för skattepengarna				
Antal nya välfärdstekniklösningar som testas för målgruppen med funktionsnedsättning	0	1	2	3
Antal nya välfärdstekniklösningar som testas för målgruppen med funktionsnedsättning	0	1	2	3
Utvecklingsindikatorer:				
Andelen anordnare/utförare som har god kvalitet ökar.	Ny mätning, utfall och målvärde saknas			
Andel ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning eller insats ökar.	Ny mätning, utfall och målvärde saknas			

Utbildningsnämnden

	Utfall 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Bästa utveckling för alla				
Andel elever som når grundläggande kunskapsnivå				
Gr: Andel elever i åk 9 som blir behöriga till gymnasiet.	96	96	97	97
Gy: Andel avgångselever som får gymnasieexamen	95	95	95	95
Genomsnittlig betygsnivå				
Gr: Meritvärde åk 9	264	265	265	265
Gy: Betygspoäng för avgångselever	15	15,1	15,2	15,3
Upplevd stimulans				
Fsk: Andel föräldrar som anser att verksamheten är stimulerande	96	95	95	95
Gr: Andel elever som tycker att det är roligt att lära sig saker (åk 3)/anser att undervisningen motiverar till att vilja lära sig mer (åk 6+8)	69	75	80	80
Gy: Andel elever som anser att undervisningen motiverar till att vilja lära sig mer.	48	55	65	75
Upplevelse av inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll				
Fsk: Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara.	85	85	85	85
Gr: Andel elever med inflytande på skolarbetet. (Genomsnitt av tre enkätfrågor.)	69	70	75	75
Gy: Andel elever som kan påverka arbetsättet under lektionerna.	40	45	50	50
Extern bedömning av målområdet kunskaper, utveckling och lärande i Våga Visa-observationer de två senaste åren.				
Fsk: Genomsnittlig bedömning	3,1	3,3	3,3	3,3
Gr: Genomsnittlig bedömning	3,2	3,3	3,3	3,3
Gy: Genomsnittlig bedömning	3,5	3,3	3,3	3,3
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Andel förskolor/skolor med minst 80 procent nöjda föräldrar/elever				
Fsk: Föräldrar nöjda med verksamheten	95	95	95	95
Gr: Elever nöjda med verksamheten	83	85	90	90
Gy: Elever nöjda med verksamheten	56	60	65	75
Andel förskolor och skolor som minst når en viss nivå resultatmässigt				
Fsk: Andel förskolor med minst 20 procent förskollärare	86	90	90	95
Gr: Andel skolor med positiv salsaaavvikelse både vad gäller meritvärde och andel som nått kunskapskraven i alla ämnen	55	64	72	80
Gy: Andel skolor där andelen avgångselever med gymnasieexamen uppgår till minst 90 procent	66	77	77	90
Trygghet och lärmiljö				
Fsk: Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i förskolan	96	95	95	95
Gr: Andel elever som är trygga i skolan	90	95	95	95
Gy: Andel elever som är trygga i skolan	92	95	95	95
Andel förskolor/skolor utan kritik i extern granskning av miljö (granskningar från Arbetsmiljöverket och kommunens miljötillsyn)	Ny mätning, målvärden bestäms senare			
Stark och balanserad tillväxt				
Tillgång till platser i förskolan och tillgodosedda förstahandsval vid val av skola				
Fsk: Att det finns tillgång till lediga platser i varje kommunal	Ja	Ja	Ja	Ja
Gr: Andel elever som får förstahandsvald skola till förskoleklass och grundskola	87	90	90	90
Bedömning av hur det är att verka som huvudman i Nacka (förskola, grundskola och gymnasieskola)	Ny mätning, målvärden bestäms senare			
Maximalt värde för skattepengarna				
Bland de tio bästa kommunerna i landet avseende elevresultat och bland de tre bästa kommunerna avseende andel nöjda föräldrar/ elever i enkätundersökningen				
Fsk: Andel nöjda föräldrar	nej	ja	ja	ja
Gr: Andel nöjda elever + SKL:s sammanvägda resultat	ja	ja	ja	ja
Gy: Andel nöjda elever + betygspoäng	nej	ja	ja	ja
Andel elever som fullföljer och når målen i en skolform inom avsedd tid				
Gr: Andel som nått kunskapskraven i alla ämnen i åk 9	88	88	89	90
Gy: Andel elever som fått gymnasieexamen inom 3 år	76	77	78	80
Nyanlända elevers resultat				
Gr: Andel elever som är nyanlända de senaste fyra åren som blir behöriga till gymnasieskolan när de går ut åk 9	44	50	55	60
Gy: Andel elever på språkinträdning som går vidare till nationellt program	redovisas ej pga få elever	50	50	50

Äldrenämnden

Bästa utveckling för alla	Utgångsläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andelen kunder som uppger att det är tryggt att bo				
med hemtjänst	87%	88%	89%	90%
i särskilt boende	88%	89%	90%	91%
Andelen kunder som är mycket nöjda med bemötande				
med hemtjänst	83%	85%	87%	88%
i särskilt boende	59%	65%	70%	75%
Andel kunder som upplever att de kan påverka hur hjälpen genomförs				
med hemtjänst	92%	94%	95%	95%
i särskilt boende	75%	77%	79%	80%
Andel kunder som har besvär av oro, ångslan eller ångest ska minska				
med hemtjänst	49%	47%	46%	45%
i särskilt boende	58%	56%	54%	52%
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Andel kunder som uppger att de bor på det särskilda boende som de valt.	93%	93%	93%	93%
Andel kunder i särskilt boende som uppger att de är nöjda med de sociala aktiviteter som erbjuds.	69%	73%	75%	77%
Stark och balanserad tillväxt				
Kötid till särskilt boende.	Nuläge saknas	<90 dagar	<90 dagar	<90 dagar
Maximalt värde för skattepengarna				
Antal kunder som använder välfärdsteknik inom hemtjänst ökar	0	50	100	200
Utvecklingsindikator:				
Nackas äldreomsorg är minst topp 5 av kommunerna i Stockholms län.	Ny mätning, utfall och målvärde saknas			

Överförmyndarnämnden

Bästa utveckling för alla	Utgångsläge	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel huvudmän som är nöjda med sin gode man	84%	85%	90%	90%
Andel gode män som är nöjda med servicen	87%	90%	90%	95%
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka				
Andel redovisningar som lämnas in felfria	84%	85%	90%	95%
Andel redovisningar som lämnas in via digital tjänst.	3%	30%	50%	70%
Andel uppdrag där gode män huvudsakligen använder bil.	Nytt	40%	30%	20%
Stark och balanserad tillväxt				
Andel certifierade gode män	Nytt	30%	50%	70%
Andel ensamkommande som får god man inom en vecka	Nytt	100%	100%	100%
Andel huvudmän som får god man inom två månader	Nytt	100%	100%	100%
Maximalt värde för skattepengarna				
Andelen redovisningar som är granskade per den 30/6.	99%	100%	100%	100%
Andel beslut som överklagas.	Nytt	10%	5%	5%

Bilaga 2. Check- och ersättningsbelopp samt avgifter

Tabell 1) Checkbelopp för förskoleverksamhet och fritidshem

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Förskola	Kronor per år		
	1-2 år	3-5 år	6 år
Förskola 1-5 år			
- 20-25 timmar/vecka	96 294	79 000	-
- 26-39 timmar/vecka	132 325	110 983	-
- 40 timmar och mer/vecka	146 942	127 743	-
Förskola 6 år, en nivå	-		103 234
Allmän förskola 3-6 år, en nivå	-	49 414	49 414
Pedagogisk omsorg			
Pedagogisk omsorg 1-5 år			
- 20-25 timmar/vecka	68 923	53 804	-
- 26-39 timmar/vecka	106 441	88 662	-
- 40 timmar och mer/vecka	110 775	94 292	-
Pedagogisk omsorg med lokal 1-5 år		65 641	
- 20-25 timmar/vecka	80 824	100 546	-
- 26-39 timmar/vecka	118 368	106 208	-
- 40 timmar och mer/vecka	122 734	-	-
Pedagogisk omsorg med lokal 6 år, en nivå	-	-	88 352
Fritidshem			
Förskoleklass	60 732		
Förskoleklass, barn till föräldraledig 10 t/v	47 969		
Årskurs 1-3	39 868		
Årskurs 1-3, barn t föräldraledig/arbetslös 10 t/v	31 497		
Årskurs 4-6 (öppen fritidsverksamhet)	1 407		

Tabell 2) Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem

Avgifter förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem	Kronor per månad			
	Barn 1	Barn 2	Barn 3	Barn 4
Förskola och pedagogisk omsorg 1-6 år				
- 20-25 timmar/vecka	1 232	825	406	0
- 26-39 timmar/vecka	1 292	853	426	0
- 40 timmar och mer/vecka	1 362	908	454	0
Fritidshem				
- förskoleklass-årskurs 3	908	454	454	0
- barn till föräldraledig/arbetslös förälder, 10 t/v	908	454	454	0
- årskurs 4-6, öppen fritidsverksamhet	Avgiften bestäms av skolan			

Tabell 3) Checkbelopp förskoleklass och grundskoleutbildning

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Förskoleklass och grundskoleutbildning	Kronor per år
Förskoleklass	39 997
Grundskola	
- årskurs 1-5	71 524
- årskurs 6	77 066
- årskurs 7-9	92 187
Grundsärskola	
- årskurs 1-5	251 433
- årskurs 6-9	271 845

Tabell 4) Checkbelopp och ersättningar gymnasieskola

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Nationella gymnasieprogram inom samverkansområdet	Kronor per år
Barn- och fritidsprogrammet	79 300
Bygg- och anläggningsprogrammet	110 839
Bygg - och anläggningsprogrammet, Anläggningsf (BAA)	174 955
Ekonomiprogrammet	75 422
El- och energiprogrammet	105 851
El- och energiprogrammet, Energiteknik (EEENE)	112 360
Estetiska programmet	102 934
Estetiska programmet, Estetik och media (EEST)	107 080
Estetiska programmet, musik (ESMUS)	119 596
Fordons- och transportprogrammet	130 344
Fordons- och transportprogrammet, Transport (FTTR)	174 881
Handels- och administrationsprogrammet	83 155
Hantverksprogrammet	103 557
Hotell- och turistprogrammet	83 421
Humanistiska programmet	75 715
Industriprogrammet	136 766
Naturbruksprogrammet	159 826
Naturbruksprogrammet, Lantbruk (NBLAN)	198 184
Naturvetenskapliga programmet	83 394
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	122 687
Samhällsvetenskapsprogrammet	75 249
Samhällsvetenskapsprogrammet, Media, info och komr	84 928
Teknikprogrammet	87 586
VVS- och fastighetsprogrammet	107 223
Vård- och omsorgsprogrammet	83 488
Lagidrott	16 822
Individuell idrott	20 187

Tilläggsbelopp för elever i klass med hörselanpassning i Stockholms stad	Kronor per år
Ekonomiprogrammet	209 869
El- och energiprogrammet	239 807
Naturvetenskapliga programmet	219 998
Samhällsvetenskapliga programmet	212 005
Teknikprogrammet	221 884
Vård- och omsorgsprogrammet	220 089

Programinriktat individuellt val, IMPRO inom samverkansområdet	Kronor per år
Barn- och fritidsprogrammet	82 472
Bygg- och anläggningsprogrammet	114 434
El- och energiprogrammet	108 873
Fordons- och transportprogrammet	134 013
Handels- och administrationsprogrammet	86 597
Hantverksprogrammet	106 520
Hotell- och turismprogrammet	86 597
Industri tekniska programmet	139 391
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	162 098
Naturbruksprogrammet	125 683
VVS- och fastighetsprogrammet	110 665
Vård- och omsorgsprogrammet	86 597

Övriga gymnasieprogram	Kronor per år
Introduktionsprogram	96 320
Introduktionsprogram språkinriktning (IMSPR)	139 143
Gymnasiesärskola	304 936

Tabell 5) Checkbelopp och avgifter - musikskola

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Musikskola	Kronor per barn/elev per år	Avgift per elev och termin
Ämneskurs	9 258	1 080
Grupp ≤ 12 elever	5 270	530
Grupp ≥ 13 elever	2 748	530

Tabell 6) Checkbelopp särskilt boende för äldre

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per dygn	1	2	3	4	5
Vårdbehov, timmar	1-6	7-11	12-15	16-20	21-24
	1 093	1 363	1 623	1 862	2 289

Tabell 7) Checkbelopp dagverksamhet, äldre

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per dygn	1	2	3
	329	518	870

Tabell 8) Checkbelopp hemtjänst (äldre och personer med funktionsnedsättning)

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per timme	
	379

Tabell 9) Checkbelopp ledsagning (Äldre och personer med funktionsnedsättning)

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per timme	
	312

Tabell 10) Checkbelopp avlösning (Äldre och personer med funktionsnedsättning)

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per timme	
	301

Tabell 11) Checkbelopp för ledsagarservice och avlösarservice enligt LSS samt avlösning till barn och ungdomar enligt SoL

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning kr per timme	
Ledsagarservice, LSS	312
Avlösarservice, LSS	301
Avlösarservice enl SOL, barn och unga upp till 20 år	299

Tabell 12) Ersättningsbelopp gruppbostäderna LSS

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per dygn	1	2	3	4	5
	946	1 292	1 640	2 337	3 123

Tabell 13) Ersättningsbelopp servicebostäder LSS

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per dygn	1	2	3	4	5
	634	868	1 105	1 571	2 098

Tabell 14) Checkbelopp daglig verksamhet, LSS

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per dag Heltid	1	2	3	4	5	6
	484	589	825	1 108	1 491	1 827
Ersättningsnivå, kronor per dag Deltid	1	2	3	4	5	6
	349	412	578	776	1 043	1 279

Tabell 15) Checkbelopp korttidsvistelse, LSS

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättningsnivå, kronor per dygn	1	2	3
	3 246	3 894	4 543

Tabell 16) Ersättningsbelopp boendestöd

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per timme	Tider	Belopp
Måndag - fredag	7:30-19:00	375
Måndag - fredag	19:00-22:00	415
Lördag, söndag, helg	7:30-17:00	425

Tabell 17) Checkbelopp sysselsättning för personer med psykiska funktionsnedsättningar

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Sysselsättning i grupp kronor per halvdag	
	402
Individuell sysselsättning, extern arbetsplats kronor per månad	
Kartläggning 3 månader:	4 834
Uppföljning:	1 470

Tabell 18) Ersättningsbelopp familjerådgivning

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per samtal	Belopp inkl egenavgift	egenavgift
	1 394	273

Tabell 19) Checkbelopp familjebehandling

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning, kronor per timme	
En familjebehandlare	803
Två familjebehandlare	1 527

Tabell 20) Checkbelopp för strukturerad öppenvårdsbehandling för personer med missbruksproblematik

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning	
Strukturerad öppenvårdsbehandling	42 142
Strukturerad samtalsserie, kronor per timme	812
Rådgivning, kronor per timme	711

Tabell 21) Ersättningsbelopp för kontaktmannaskap för personer med missbruksproblematik

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Ersättning kronor per timme	kl 07:30-19:00	19:00-22:00	07:30-17:00
	363	402	412

Tabell 22) Checkbelopp kommunala arbetsmarknadsinsatser

Check	Belopp per månad
Jobbpeng grund	3 686
Jobbpeng förstärkt	4 858
Jobbpeng språk- och arbetsintroduktion	7 330
Check	Kronor engångsersättning
Jobbpeng specialutbildning 1	5 000
Jobbpeng specialutbildning 2	10 000
Jobbpeng specialutbildning 3	15 000
Jobbpeng bonus	18 000

Tabell 23) Checkbelopp samhällsorientering

Momskompensation utgår enligt gällande regler, för närvarande 6 procent

Checkgrupp (språk)	Belopp
Arabiska, spanska, engelska, turkiska, svenska	4 372
Somali, persiska, tigrinja, ryska, thai, serbiska	4 864
Amharinja, mandarin	5 246
Övriga och inklusive tolk	6 472

Tabell 24) Checkbelopp vuxenutbildning

Verksamhet	Kronor per verksamhetspoäng
Grundläggande vuxenutbildning	
Kurser inom grundläggande vuxenutbildning	51,4
Orienteringskurser	45,0
Gymnasial vuxenutbildning	
Allmänna gymnasiala kurser	47,2
Kurser inom barn- och fritidsprogrammet	48,1
Kurser inom handelsprogrammet	48,1
Kurser inom vård- omsorgsprogrammet	48,1
Kurser inom administrationsprogrammet	48,1
Kurser inom hotell- och turismprogrammet	48,1
Matematik, fysik, kemi och biologi	59,6
Kurser inom restaurang- och livsmedelsprogrammet	64,2
Naturkunskap	53,6
Övriga yrkesinriktade kurser	72,7
Kurser på distans	38,8
Verksamhet	Kronor per slutförd kurs
Svenskundervisning för invandrare, SFI	
Kurs A	21 030
Kurs A distans	14 520
Kurs B	16 600
Kurs B distans	11 460
Kurs C och D	13 020
Kurs C och D distans	8 990
Verksamhet	Kronor per slutförd praktik
Arbetspraktik i samband med SFI	3 065

Tabell 25) Avgift kolloverksamhet

Inkomstnivå	Familjens sammanlagda inkomst före skatt, kronor/månad	Avgift per barn och dag
Nivå 1	0-25 000	78
Nivå 2	25 001-50 000	156
Nivå 3	50 001 och mer	262

Tabell 26) Avgift vigsel

Vigselavgift	Kronor
Administrationsavgift vid bokning av vigsel för par där båda personerna är folkbokförda utanför kommunen	500

Bilaga 3. Taxor

Nämndernas förslag till mål och budget omfattar i förekommande fall förslag till ändringar i taxor. Följande förslag till ändringar har lämnats och kommer att ingå i det förslag till mål och budget för 2017-2019 som kommunstyrelsen fastställer den 24 oktober och som kommunfullmäktige beslutar den 14 november.

De föreslagna förändringarna beskrivs kortfattat här.

Övergripande

Avgift för vigslar

En administrationsavgift i samband med bokning av vigslar på 500 kronor, föreslås införas för personer boende utanför kommunen.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Förslag till ändrad taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena

Varje livsmedelsverksamhet betalar en årsavgift som motsvarar ett visst antal timmar av tillsyn baserat på risken för verksamheten. Det är viktigt att taxan motsvarar kostnaderna för tillsyn. Ligger taxan för lågt riskerar livsmedelsverksamheterna att inte få den tillsyn de har rätt till, eftersom resurserna inte täcker de antal inspektörstimmar som krävs. Den offentliga kontrollen av livsmedel ska vara avgiftsfinansierad och huvudprincipen är att livsmedelskontrollen ska uppnå full kostnadstäckning.

I syfte att kunna ge verksamheterna den tillsyn de har rätt till och för att hålla en hög kostnadstäckningsnivå föreslås en höjning av taxan från nuvarande 1 160 kronor till 1 220

2 (5) kronor från och med 2017. För exempelvis förskolor och restauranger som tilldelats 7 timmar i årlig kontrolltid, skulle det innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 8 120 kr till 8 540 kr. Taxenivån föreslås uppräknas årligen enligt Prisindex kommunal verksamhet (PKV) från och med 2018. En del mindre ändringar har gjorts i taxan. Punkten om att kunna timdebitera en nystartad verksamhet under det första året har tagits bort. Att debitera en timme per

begärt exportintyg samt att kunna ta betalt per timme vid export- och importkontroll har lagts till.

Förslag till ändrad taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens och strålskyddslagens område samt lagen med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

Timavgiften föreslås höjas för att säkerställa god kostnadstäckning. Taxan höjs från dagens 995 kr/h till 1 040 kr/h. I jämförelse med andra kommuner i Stockholmsområdet ligger Nackas taxa då ungefär i medelnivå. Under 2016 har en rad åtgärder genomförts för att öka tillsynens effektivitet. Miljöenheten arbetar för att minska tiden för inspektion baserat på risknivå och de checklistor 2 (7) inspektörerna använder på plats har kortats ned. Vi har också under 2016 infört en ny rutin för att ta hand om inkommande klagomål och andra ärenden. För att underlätta för våra medborgare har vi även arbetat med klarspråk i våra beslut och tjänsteskrivelser. De vanligast förekommande mallarna har omarbetats så att det är lättare att förstå innehållet. Även anmälningsblanketter och tillhörande vägledning på webben har arbetats om för att göra processen enklare för medborgarna. Under 2016 har NKI (nöjd kund-index) för tillsynen ökat från 56 till 70. Miljöenheten fortsätter att jobba för större effektivitet bl.a. genom att utbyta inspektionsteknik mellan grupperna, specialisera sig på vissa branscher och att förbättra samarbetet med andra enheter i kommunen. Förslaget till förändringar i taxan ska inordnas i processen för mål- och budget under hösten 2016. Samtliga ändringar föreslås gälla fr.o.m. 1 januari 2017. Taxan föreslås därefter årligen uppräknas enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) för att säkerställa en fortsatt kostnadstäckning.

Justering av taxa för planering, byggande, kartor och mättjänster

I anvisningarna till mål- och budget 2017-2019 framgår att om taxor saknar indexreglering ska förslag med reglering tas fram. Grundbeloppet "G" föreslås därför justeras årligen enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Första indexuppräknningen sker 2018.

En översyn av den gällande taxan för planering, byggande, kartor och måttjänster har genomförts. Ingen ökning av grundbeloppet (G) som multipliceras med faktorn för respektive uppdrag föreslås jämfört med 2016. Däremot föreslås förändringar i taxorna för tjänster inom kart- och mätområdet samt planbesked.

Socialnämnden

Förslag till ändringar och höjning av taxa enligt alkohol-, tobaks-, och lagen om vissa receptfria läkemedel

Miljöenheten har föreslagit en höjning av anmälnings- och tillsynsavgift gällande folköl, tobak och receptfria läkemedel med 20 procent samt en ny avgift om 1 220 kronor per timme för återbesök vid uppföljande kontroll. Den nya taxan medför att kostnadstäckning ökar från ca 85 procent till cirka 100 procent, vilket kommer att minska underskottet för verksamheten.

Utbildningsnämnden

Nya checknivåer och avgifter för förskola och pedagogisk omsorg

Utbildningsenheten föreslår förändring i checksystemet för förskola och pedagogisk omsorg. Förändringen innebär att ersättningsnivån för vistelsetiden upp till 25 timmar per vecka höjs med 1,6 procent. För att finansiera den ökade kostnaden föreslås en avgiftshöjning av de två lägre avgiftsnivåerna.

Bilaga 4. Investeringar

Tillkommande investeringsmedel 2016-2020, miljoner kronor

Investeringsprojekt	Tidigare beslutad projektram	Förslag nytt beslut netto	Ny projektram netto	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Prognos 2020 och senare	Årlig kapitalkostnad	Årlig driftkostnad
Bostäder för sociala behov	0,0	-100,0	-100,0	0,0	-100,0	0,0	0,0	0,0	-3,3	0,0
Fritidsanläggningar	0,0	-50,0	-50,0	0,0	-20,0	-20,0	-10,0	0,0	-7,1	0,0
Markförvärv och inlösen	-45,0	-30,0	-75,0	0,0	-10,0	-10,0	-10,0	0,0	0,0	0,0
Skolgårdar för att stimulera utelek	0,0	-12,0	-12,0	0,0	-4,0	-4,0	-4,0	0,0	-1,2	0,0
Giffria utemiljöer förskolor	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Jarlaberg Enspännarvägen	0,0	2,9	2,9	-1,0	0,0	-10,0	-1,1	15,0	0,0	0,0
Dalkarlsängen	0,0	17,9	17,9	-2,0	-28,0	-35,0	-2,1	85,0	0,0	0,0
Bergs gård	0,0	-11,6	-11,6	-3,0	-4,0	-4,0	-0,6	0,0	0,0	0,0
Sydvästra Plania	0,0	-7,6	-7,6	-3,0	-4,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Område A, Eols udde	0,0	-5,5	-5,5	-1,0	-1,0	-1,0	-5,5	3,0	0,0	0,0
Björknäs Talluddsvägen	0,0	-1,4	-1,4	0,0	0,0	0,0	-1,4	0,0	0,0	0,0
Solbrinken Grundet	0,0	-9,4	-9,4	-6,0	-1,7	-1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Delplan I, Ålta C, etapp A och B	0,0	-5,9	-5,9	-1,0	-4,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektram 2016-2019	0,0	-150,0	-150,0	0,0	-50,0	-50,0	-50,0	0,0	0,0	0,0
Område Y och Z, Bo 1:51	-12,6	2,5	-10,1	-13,0	6,0	6,0	4,0	0,0	0,0	0,0
Ny Skurubro	-24,4	11,0	-13,4	6,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Studentbostäder Ektorps	-8,1	-1,9	-10,0	-1,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetsområde Semestervägen	3,2	-0,5	2,7	0,0	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Allmänna anläggningar Danviksstrand	-1,0	-9,1	-10,1	0,0	-2,0	0,0	-7,5	0,0	0,0	0,0
Överdäckning 222 och bussterminal	-17,0	-180,0	-197,0	-6,0	-80,0	-75,0	-19,5	0,0	0,0	0,0
Inventarier Vålfärd skola	0,0	-35,0	-35,0	0,0	0,0	0,0	-35,0	0,0	0,0	0,0
Inventarier Vålfärd samhällsservice	0,0	-1,5	-1,5	0,0	0,0	0,0	-1,5	0,0	-0,9	0,0
Inventarier Kulturnämnden	0,0	-3,0	-3,0	-1,0	-1,0	-1,0	0,0	0,0	-0,4	0,0
Utredning och projektering cykelväg	0,0	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Fisksätra/Fidravägen 2017										
Trafiksäkerhetsarbeten 2018-2019	0,0	-9,0	-9,0	0,0	0,0	-4,5	-4,5	0,0	-0,8	0,0
Cykelpaket 2017-2019	0,0	-7,9	-7,9	0,0	-1,9	-3,0	-3,0	0,0	-0,4	0,0
Lekplatser 2019	0,0	-5,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	0,0	-0,5	0,0
Reservatsbildningar 2017-2019	0,0	-2,0	-2,0	0,0	0,0	-1,4	-0,6	0,0	-0,2	0,0
Reparation och framtagande av drift- och underhållsplan för bergskärningar 2017	0,0	-1,8	-1,8	0,0	-1,8	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0
Förstudie för åtgärder på murkajen på Montelius väg 2017	0,0	-0,6	-0,6	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ombyggnad av stödmurar på Saltsjöbadsvägen vid Duvnäs station 2017	0,0	-4,0	-4,0	0,0	-4,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Reinvesteringar gatubelysning 2019	0,0	-20,0	-20,0	0,0	0,0	0,0	-20,0	0,0	-1,3	0,0
Reinvesteringar konstbyggnader 2019	0,0	-16,0	-16,0	0,0	0,0	0,0	-16,0	0,0	-0,6	0,0
Reinvesteringar vägnät 2019	0,0	-28,0	-28,0	0,0	0,0	0,0	-28,0	0,0	-2,3	0,0
Brantvägen gång-och cykelväg	-6,0	-8,0	-14,0	0,0	-5,0	-3,0	0,0	0,0	-0,7	0,0
Älgövägen utökad rambudget 2017	-3,0	-3,6	-6,6	-0,6	-3,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,3
Totalt tillkommande investeringsmedel	-113,9	-690,0	-803,9	-32,6	-320,9	-218,2	-221,3	103,0	-20,7	-0,3

Bilaga 5a. Stöd till de politiska partiernas arbete arvoden mm 2015-2018

Partistöd

Partistödet består av följande:

- Ett grundstöd i form av ett kanslistöd med 110 000 kronor/parti som är representerat i kommunfullmäktige.
- Ett mandatbaserat stöd på 25 000 kronor/mandat i kommunfullmäktige. Inriktningen är att detta ska höjas med 500 kronor/år 2016, 2017 och 2018. Därutöver tillkommer 5 000 kronor/mandat i utbildningsstöd och 5 000 kronor/mandat för stöd till ungdomsverksamhet.

Kommunalråd

Kommunfullmäktige utser bland kommunstyrelsens ledamöter kommunalråd på hel- eller deltid, dock inte på mindre än 50 procent. På detta sätt ges ett antal personer möjlighet att under stor del av sin arbetstid kunna sätta sig in i och styra den kommunala verksamheten och få ett bättre helhetsperspektiv för att på ett djupare sätt utöva demokratiskt inflytande.

Månadsarvode för kommunalråd som också är ordförande i kommunstyrelsen ska utgöra 70 procent av arvode för annat statsråd än statsminister. För övriga kommunalråd ska månadsarvodet utgöra 60 procent av arvodet för annat statsråd än statsministern. Kommunalråd med tjänstgöringsgrad på 50 procent kan också erhålla andra årsarvoden och sammanträdesarvoden som hittills både på dag- och kvällstid. För kommunalråd på heltid utgår också sammanträdesarvode för kvällssammanträden.

Partierna nominerar kommunalråd enligt följande:

M	2,5
FP	1,0
C	0,5
KD	0,5
S	1,0
MP	0,5

Deltidsengagerade förtroendevalda

Kommunfullmäktige utser deltidsengagerade förtroendevalda för att ge personer i partierna möjlighet att fördjupa sig i kommunala frågor. Majoritetspartierna och oppositionspartierna fördelar sinsemellan vardera 459 000 kronor i årsarvode som deltidsresurs. Om inget annat anges sker fördelningen (avrundat) utifrån storlek i kommunfullmäktige.

Gruppledare/deltidsengagerad förtroendevald

Partigrupperna i kommunfullmäktige väljer gruppledare bland sina ledamöter och ersättare. För att ge dessa förutsättningar att kunna utföra sitt uppdrag på ett bra sätt utgår ett arvode enligt följande:

För parti i kommunfullmäktige med minst 2 mandat (MP, FP, NL, C, V, KD, SD): 61 200 kronor

För parti i kommunfullmäktige med minst 10 mandat (S): 91 800 kronor

För parti i kommunfullmäktige med minst 20 mandat (M): 122 400 kronor.

Årsarvoden

Årsarvoden för deltidsengagerad, gruppleddare, ordförande och vice ordförande i nämnder, kommittéer och råd samt sammanträdesarvoden fastställs i mål och budget. Inriktningen är att arvodena årligen ska värdesäkras. Arvodena ska ge rimlig kompensation för det ansvar och den tidsåtgång som uppdragen medför. För kommunstyrelsens presidium utgår inget annat fast arvode än för kommunalråd.

Politiska sekreterare

För att biträda de förtroendevalda i deras politiska arbete ges partierna möjlighet att anställa politiska sekreterare enligt följande:

Parti med 1-2 mandat:	0
Parti med 3 mandat:	0,25 politisk sekreterare
Parti med 4 mandat:	0,5 politisk sekreterare
Parti med 5 mandat:	0,75 politisk sekreterare
Parti med 6-19 mandat:	1,0 politisk sekreterare
Parti med minst 20 mandat:	1,5 politisk sekreterare

Parti med kommunalråd får därutöver 0,25 politisk sekreterare, för att särskilt kunna biträda dessa.

Tjänst som politisk sekreterare ska tas ut löpande. Den kan delas på flera personer (dock inte i mindre delar än 0,25 tjänst), tas ut under del av året men inte sparas till kommande år. Anställning som politisk sekreterare gäller i maximalt 4 år, d.v.s. som längst till 2018-12-31. Lönenivån sätts till 34 000 kronor/månad för 2015 och räknas årligen upp med genomsnittet av den procentuella löneökningen för kommunanställda året innan.

Lokalbehov

Partierna har rätt att hyra arbetsrum för politiska sekreterare i Stadshuset. Villkoren ska vara desamma som för andra verksamheter som hyr lokaler i Stadshuset. Telefonanslutningar får partierna lösa genom egna abonnemang medan datakommunikation och internetuppkoppling erhålls för politiska sekreterare på samma sätt som för förtroendevalda.

IT-stöd för förtroendevalda

Sammanträdeshandlingar ska i princip endast skickas elektroniskt till de förtroendevalda, men handlingarna ska också finnas tillgängliga på www.nacka.se. Kommunen ska tillhandahålla läsplattor för att underlätta för de förtroendevalda.

Kommunen ska erbjuda viss introduktionsutbildning vid inledningen av den nya mandatperioden för att underlätta för de förtroendevalda att klara uppdraget i den delen.

Deltidsengagerade, gruppleddare och nämndordförande ska kunna använda kommunens nätverk i Stadshuset, komma åt gemensamma mappar och dokument samt kunna skriva ut och kopiera dokument som behövs för uppdraget

Bilaga 5b. Förtroendemannarvoden

Organ	Ordförande, årsarvode (kronor)	1:e och 2:e vice ordförande (kronor)
Kommunfullmäktige	62 424	31 212
AFN, MSN, NTN, SN, UN, ÅN	208 080	104 040
FN, KN	119 646	59 823
Nacka Energi AB, Nacka Vatten AB	119 646	59 823
Valnämnden (ej valår)	10 404	5 202
Valnämnden (valår)	20 808	10 404
ÖFN	31 212	15 606
Miljökommittén, Mångfaldskommittén, Kommittén för hälsa och livskvalitet	41 616	20 808
Råden (BRÅ, naturvårdsråd, näringslivsråd, funktionsnedsättning, seniorråd)	20 808	10 404
Årsarvode, kronor		
Socialutskott	20 808	
Revisorer	78 030	
Deltidsengagerad M	0	
Deltidsengagerad L	208 080	
Deltidsengagerad C	156 060	
Deltidsengagerad KD	104 040	
Deltidsengagerad S	192 474	
Deltidsengagerad MP	119 646	
Deltidsengagerad V	52 020	
Deltidsengagerad NL	67 626	
Deltidsengagerad SD	36 414	
Gruppledare M	124 848	
Gruppledare L	62 424	
Gruppledare C	62 424	
Gruppledare KD	62 424	
Gruppledare S	93 636	
Gruppledare MP	62 424	
Gruppledare V	62 424	
Gruppledare NL	62 424	
Gruppledare SD	62 424	
Sammanträdesarvoden (kronor)		
Grundarvode	530	
Grundarvode Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	1 181	
Per påbörjad halvtimme	64	
Ersättning för förlorad arbetsförtjänst, halvdag	664	
Ersättning för förlorad arbetsförtjänst, heldag	1 328	
Ersättning för barntillsyn, maximalt belopp per timme mot uppvisande av kvitto eller faktura	300	

Bilaga 6. Motioner

Kollektivtrafik på Saltsjöbanan

Motion den 14 mars 2016 av Sidney Holm (MP). I motionen föreslås att Saltsjöbanans byggs om till spårväg genom centrala Nacka på sträckan mellan Quality hotell och Järla sjö.

I samband med att den övergripande strukturplanen för västra Sicklaön togs fram, diskuterades ett antal olika scenarier för Saltsjöbanans framtid som även presenterades för kommunstyrelsen. Bland scenarierna fanns både en ombyggnad av hela Saltsjöbanan till snabbspårväg och en förlängning av tvärbanan till Järla station.

Kommunstyrelsen var emellertid tydlig i sitt beslut 13 januari 2014, § 10. Beslutet innebär att den övergripande strukturplanen ska vara en utgångspunkt för den fortsatta stadsutvecklingen på västra Sicklaön. Kommunstyrelsen beslutade även om justeringar i den övergripande strukturplanen på 4 punkter. Punkt 3 lyder: ”Planeringen ska utgå ifrån att Saltsjöbanan ska fortsätta i sin nuvarande sträckning till Slussen och inte konverteras till tvärbana”. Detta beslut har varit styrande i den fortsatta planeringen och bland annat innebär lett till planläggning för upphöjning av Saltsjöbanan vid Planiavägen.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen ”Kollektivtrafik på Saltsjöbanan”. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Kommunalt bostadsbolag i Nacka

Motion den 16 november 2015 av Rolf Wasteson (V), Camilla Carlberg (V) och Birgit Hansson (V). I motionen föreslås att kommunen bildar ett kommunalt bostadsbolag som ska förvalta, låta bygga men också kunna förvärva hyresbostäder. Motionärerna menar att bostadssituationen i Nacka visar på ett behov av hyresbostäder.

När Nacka bygger stad så kommer det under många år byggas väldigt många bostäder. Om planerna uppfylls kommer många av dem att vara hyresbostäder.

Nacka behöver fler hyresbostäder och till rimliga hyror och kommunen ska fortsätta sitt arbete med att få till stånd hyresrätter på marknadsmässiga villkor, också hyresrätter som människor med låga inkomster har råd med. Att få fram hyresrätter är viktigt och ingår som en naturlig del arbetet med Nackas stadsutveckling.

Kommunfullmäktige antog den 18 april 2016 ”Program för markanvändning” (KFKS 2016/153-003). Programmet anger grunden för hur kommunen ska använda sitt markinnehav för att utveckla Nacka som en attraktiv plats att bo, leva och verka i. Programmet gäller för all kommunal verksamhet. Programmet fastställer att kommunen ska äga, förvalta och utveckla fastigheter som bedöms vara av strategisk betydelse. Kommunal mark kan upplåtas med nyttjanderätt för att tillgodose allmänna intressen. Fastighet för hyresrättslägenheter ska i första hand upplåtas med tomträtt. Programmet tydliggör att kommunen eftersträvar blandade storlekar på bostäder och vill säkerställa bostäder för studenter och äldre samt prisvärda hyres- och bostadsrätter. Kommunen kan och ska, i mån av behov, ställa krav på att byggherren upplåter bostäder för sociala ändamål.

Kommunen möjliggör bostadsbyggande av hyresrätter på annat sätt än genom att kommunen själv ska förvalta, bygga och förvärva hyresrätter. Förslaget att bilda ett kommunalt bostadsbolag för att få hyresbostäder förutsätter dessutom en ekonomisk omprioritering som stadsledningskontoret inte kan se står i rimlig proportion till nyttan för kommunen.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige avslår förslagen i motionen ”Kommunalt bostadsbolag i Nacka”. Motionen är med detta färdigbehandlad.

100-klubben för nyanlända invandrare

Motion den 14 mars 2016 av Maria Raner, Khashayar Farmanbar, Kaj Nyman och Helena Westerling (S). Motionärerna föreslår att Nacka kommun ska gå med i 100-klubben och därmed åta sig att erbjuda sysselsättning för 100 arbetssökande nyanlända under tre år.

Nacka har sedan flera år arbetat aktivt med att etablera arbetssökande på arbetsmarknaden via jobb-peng. Jobb-peng är ett kundvalssystem med ett antal olika insatser i form av utbildning, språk och arbetsmarknadsinsatser. Centralt i Nackas modell för jobb-peng är att auktoriserade jobb- och utbildningsexperter tillsammans med kunden utformar bästa genomförandeplanen för att uppnå egenförsörjning. I denna genomförandeplan ingår det i jobb- och utbildningsexperternas ansvar att ha kontakter med arbetsgivare för att öka möjligheterna till egenförsörjning. Även Arbetsförmedlingens olika subventionerade anställningsformer underlättar för att Nacka kommun som arbetsgivare ska vilja och våga anställa nyanlända Nackabor.

Nacka kommun som arbetsgivare ska naturligtvis föregå med gott exempel och ställer sig redan idag positiv till när jobb- och utbildningsexperter och Arbetsförmedlingen efterfrågar olika anställningsformer för nyanlända Nackabor. Nacka kommun är en arbetsgivare med cirka 4 000 anställda. Nacka kommun växer och kommer framöver ha ett stort behov att anställa, framför allt inom vissa sektorer. Tillsammans med Arbetsförmedlingen håller Nacka kommun på att utveckla former för att hitta nya arbetsplatser hos kommunen som arbetsgivare.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige noterar kommunstyrelsens redogörelse om att det redan pågår ett arbete för att hitta arbetstillfällen hos Nacka kommun som arbetsgivare genom kommunens jobb-peng och via Arbetsförmedlingens insatser. Kommunfullmäktige noterar även att kommunen har initierat ett arbete för att utveckla en än mer proaktiv rekryteringsstrategi genom praktikplatser för nyanlända. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Rätt till kontaktfamilj och kontaktperson även för nyanlända barn och ensamkommande barn

Motion den 14 mars 2016 av Louise Ollivier (MP). I motionen föreslås att Nacka kommun ska erbjuda

nyanlända barn och ungdomar möjlighet till kontaktfamilj och kontaktperson för att stödja inkludering och en god uppväxt för barnen.

Enligt socialtjänstlagen har alla barn och ungdomar bosatta i kommunen rätt till biståndsinsatser utifrån individuella behov. Om socialtjänsten efter en utredning bedömer att en individ har behov av en insats, i form av en kontaktperson eller kontaktfamilj, kommer barnet att beviljas insatsen. Detta gäller alla som är bosatta i kommunen, även nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar.

De barn och ungdomar som inte bedöms vara i behov av kontaktperson eller kontaktfamilj kan på olika sätt få kontakt med etablerade Nackabor och på så sätt inkluderas i Nackasamhället. Kyrkorna i Nacka har ett stort nätverk med privatpersoner som engagerar sig och det finns möjlighet att träffa etablerade Nackabor genom förenings-, kultur- och fritidsverksamhet eller språkkaféer, Kompis Sverige och andra satsningar.

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå förslaget i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Stöd till föreningar med verksamhet för nyanlända

Motion den 19 maj 2016 av Martin Hellströmer, Majvie Swärd, Ella Tegsten och Maria Raner (S). Motionärerna föreslår att kommunen ska göra extra insatser för att stötta föreningars initiativ att arbeta med nyanlända barn och ungdomar och i samband med detta utforma en informationskampanj för att nå föreningarna med information om de extra insatserna.

Arbets- och företagsnämnden avsätter totalt 2,4 miljoner kronor per år i föreningsstöd för arbetsmarknads- och integrationsåtgärder genom Projektbidrag för inkludering. Syftet är att inspirera till förnyelse, inkludering och utveckling för bland annat nyanlända. Det finns riktlinjer och ansökningsformulär för att säkerställa att bidraget på bäst sätt ska möta föreningslivets sätt att bedriva verksamhet. Bidraget kan bland

annat sökas för projekt med målgruppen nyanlända invandrare under etableringsfas.

I samband med att det nya projektbidraget för inkludering lanserades genomfördes en rad informationsinsatser för att nå ut till föreningar i Nacka. Informationen gick ut till föreningar via mail, nyhetsbrev, webben och personliga möten med föreningar. Ytterligare kommunikations- och marknadsföringsinsatser planeras att genomföras för att väcka föreningslivets intresse att söka projektstödet. För att locka deltagare till de olika projekten sprids, via olika kanaler, informationen till nyanlända för att säkerställa att de är medvetna om vad som erbjuds i kommunen och kan även få hjälp med att anmäla sig och förstå de praktiska delarna.

Som ytterligare ett led i arbetet med att stötta föreningsars arbete med integration gick kommunen ut med information till föreningslivet att de lokala aktivitetsbidrag som kommunen betalar ut till föreningslivet även gäller barn och ungdomar utan personnummer.

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att notera att det genom arbets- och företagsnämndens bidrag till föreningslivet för inkludering och informations- och marknadsföringsarbete riktat till föreningslivet redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Kulturkurser en väg in i samhället för nyanlända i Nacka

Motion den 19 maj 2016 av Camilla Carlberg, Lars Örback och Rolf Wasteson (V). Motionärerna föreslår att Nacka kommun snarast startar ett projekt för att låta nyanlända få ta del av den ordinarie kulturkursverksamheten i Nacka avgiftsfritt. Motionärerna pekar bland annat på att konst- och kulturyttringar gör att vi kan kommunicera över språkliga barriärer och skapa förståelse mellan kulturer. Det ger delaktighet i det svenska samhället.

Arbets- och företagsnämnden avsätter totalt 2,4 miljoner kronor per år i föreningsstöd för arbetsmarknads- och integrationsåtgärder genom ”Projektbidrag för inkludering”. Syftet är att inspirera till förnyelse, inkludering och utveckling för bland annat nyanlända. Det innebär att alla kulturanordnare som bedriver kulturkursverksamhet inom ramen för kommunens kulturverksamhet kan ansöka om dessa medel, vilket även musikskolor som drivs i föreningsform kan göra. De barn och ungdomar som lever i familjer som beviljats försörjningsstöd kan även ansöka om avgiftsbefrielse för musikskolan.

Arbets- och företagsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige noterar arbets- och företagsnämnden redovisning. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Utvecklingsplan för ridsporten

Motion den 23 maj 2016 av Martin Hellströmer, Ella Tegsten, Majvie Swärd och Khashayar Farmanbar (S). I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska besluta att en nämndövergripande utvecklingsplan för ridsporten tas fram, som ska komplettera fritidsnämndens kapacitetsutredning. Utvecklingsplanen kan då även ta upp långsiktiga finansierings- och bidragsfrågor.

Fritidsnämnden har tidigare utrett frågan om särskilt föreningsbidrag för ridsportföreningar. Dialog har förts med de två största ridklubbarna i kommunen. Den samlade bedömningen är att ett utökad föreningsbidrag för närvarande skulle ge liten effekt, då det inte finns kapacitet att erbjuda ytterligare ridaktivitet på befintliga anläggningar. Det primära behovet är att öka kapaciteten för och på så sätt öka utbudet. I fritidsnämndens kapacitetsutredning Behov och ytor för idrott och fritid 2017 – 2030, föreslås att ridanläggningarna på Velamsund och Erstavik får ytterligare ridhus. Därefter föreslås ytterligare en ridanläggning vid Källtorp söder om Hellasgården.

Under 2014 har även ett samarbete med ridsportklubb om de befintliga anläggningarna påbörjats. Fritidsnämnden beslöt den 9 december 2014, att införa en föreningsstaxa för upplåtande av ridanläggningen

Erstavik 25:1 och att taxan skulle gälla från och med den 1 januari 2015.

Arbetet kring behov av särskilt föreningsstöd samt taxor och avgifter för upplåtelse av kommunalt finansierade idrotts- och fritidsanläggningar för föreningar hanteras även i fritidsnämndens pågående översyn av generella föreningsbidrag samt taxor och avgifter för nyttjande av kommunalt finansierade idrotts- och fritidsanläggningar.

Fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut

Kommunfullmäktige noterar att det redan genomförts flera utredningar om utveckling av ridsporten som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Musikskola för alla

Motion den 10 mars 2016 av Mattias Qvarsell och Khashayar Farmanbar (S). Motionärerna vill att fler barn och ungdomar i Nacka ska få möjlighet att delta i kommunens musikskoleverksamhet. De pekar bland annat på att deltagandet i musikskoleverksamheten verkar ha kopplingar till socioekonomiska faktorer och att den kommunala musikskolan måste hitta nya metoder att nå hela målgruppen, inte bara de som har råd. Motionärerna föreslår därför att kulturnämnden får i uppdrag att presentera förslag på hur, och vidta åtgärder för att, musikskolan bättre ska nå hela sin målgrupp.

Kulturnämnden har tidigare gett kultur- och fritidsenheten i uppdrag att utreda möjligheten att införa utökad kundval så att det även innefattar kulturskoleverksamhet. Utredningens syfte är att undersöka på vilket sätt ett utökad kundval ska utformas för att stärka och öka mångfald och valfrihet för Nackaborna. Utredningen skall titta på modeller för att öka utbudet av olika kulturuttryck och stärka att fler barn får tillgång till ett kulturutbud i hela kommunen.

Erfarenheter från nuvarande kundval musikskola ska samlas in och analyseras för att kunna tillvaratas i utformandet av kommande förslag om utökad kundval. I det arbetet ingår även att se över avgifterna inom

såväl musikskoleverksamheten som kulturkursverksamheten, samt utreda alternativ till dagens terminsavgifter. Inom ramen för utredningen ska integrations- och jämställdhetsperspektivet belysas och en särskild barnkonsekvensanalys genomförs.

Utredningens förslag till utökad kundval kulturskola, och modeller för att utveckla nuvarande kundval musikskola, ska tas upp till beslut i kulturnämnden i februari 2017 samt i kommunfullmäktige senare under våren.

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det genom kulturnämndens utredning om utökad kundval kulturskola redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Kulturskola med spelutveckling

Motion den 10 mars 2016 av Mattias Qvarsell (S) och Khashayar Farmanbar (S) med flera.

Motionärerna vill ge Nackas flickor och pojkar möjlighet att skapa nästa "Mine craft", "Candy crush" eller "Battle field". På samma sätt som den kommunala musikskolan burt fram det svenska musikundret blir spelutveckling i kulturskolan en garant för fortsatt hög kvalitet på de svenska spelproduktionerna. Motionärerna föreslår därför att dataspelutveckling blir ett ämne inom den kommunalt finansierade kulturverksamheten.

I dagsläget har kulturnämnden avtal med åtta kulturkursanordnare inom bland annat dans, cirkus, teater, bild, form och media. Avtalad verksamhet utgår från respektive anordnarens önskemål om inriktning och antal platser, vilket i sin tur utgår från medborgarnas efterfrågan. Det är inte något som hindrar att en kulturkursanordnare anordnar en kurs inom spelutveckling, däremot innebär nuvarande finansieringsmodell med avtal en begränsning gällande möjligheten att utöka verksamheten under pågående avtalsperiod.

Kulturnämnden har tidigare gett kultur- och fritidsenheten i uppdrag att utreda möjligheten att införa utökad kundval så att det även innefattar kulturskoleverksamhet. Utredningens syfte är att undersöka på vilket sätt ett utökad kundval ska utformas för att stärka och öka mångfald och valfrihet för Nackaborna. Utredningen ska titta på modeller för att öka utbudet av olika kulturuttryck och stärka att fler barn får tillgång till ett kulturutbud i hela kommunen. Utredningens förslag till utökad kundval, och modeller för att utveckla nuvarande kundval musikskola, ska tas upp till beslut i kulturnämnden i februari 2017 samt i kommunfullmäktige senare under våren.

Kulturnämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige noterar att det genom kulturnämndens utredning om utökad kundval kulturskola redan pågår ett arbete som uppfyller intentionerna bakom förslagen i motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Handlingsplan för ökat cyklande

Motion den 14 mars 2016 av Sidney Holm (Mp). Motionären anser att det saknas en egentlig plan för hur cyklandet i kommunen ska öka. Kommunikationen kring cykelfrågorna anses eftersatt och Miljöpartiet yrkar på att en kommunikationsplan tas fram för hur cykelfrågorna ska kommuniceras både internt och externt. Miljöpartiet yrkar även att Nacka kommun deltar i Cykelfrämjandets Kommunvelometer där deltagande kommuners cykelarbete årligen utvärderas.

Utifrån ”Strategi för cykelsatsningar” i Nacka, som antogs av kommunfullmäktige 2014, pågår i dagsläget en rad olika satsningar på att förbättra för cyklister i kommunen. Bland annat sker utbyggnader och förbättringar av cykelvägnätet, nya cykelparkeringar, förbättrad drift och underhåll samt olika typer av kommunikationsinsatser. En kommunikationsplan kring cykelfrågor finns framtagen av trafikenheten.

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut: Kommunfullmäktige noterar att arbetet med ”Strategi för cykelsatsningar i

Nacka” kommer att fortsätta under 2017. Trafikenheten bedömer att dessa insatser kommer att öka kostnaderna med 150 tkr under 2017, vilket rymms inom den befintliga budgetramen. Motionen anses därmed färdigbehandlad.

Kretsloppspark på Västra Sicklaön

Motion 18 april 2016 av Roger Bydler (MP). Motionären önskar att en kretsloppspark, alternativt en återbrukspark som bara hanterar försäljningsfunktionen, anläggs på västra Sicklaön för att underlätta inlämning och försäljning av föremål som kan återbrukas, då han anser att försäljningsförutsättningarna kommer att vara otillräckliga vid den planerade kretsloppscentralen i Kil.

Den planerade kretsloppscentralen i Kil kommer att få en bra placering med tanke på den trafikmängd som förväntas, både med besökare och tunga fordon, som tillhör verksamheten. Med tanke på det bedöms det olämpligt att placera en motsvarande anläggning i en tät stadsbildning. En kretsloppscentral eller återbrukspark är en verksamhet som man inte besöker regelbundet som kommuninvånare och därför kan det anses som en överkomlig ansträngning om det krävs att man planerar sitt besök på samma sätt som när man tar sig till ett köpcenter och liknande. En kretsloppscentral eller återbrukspark kräver också stora lokaler och markytor vilket oftast är för kostsamt för återbruksaktörer vid en central placering.

Natur- och trafiknämnden gör bedömningen att en ny anläggning inte behövs och inga nya medel behöver tillföras. Därför behöver inte heller taxan för avfall justeras.

Natur och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar natur- och trafiknämndens bedömning att ingen ny anläggning behövs och att taxan därmed kan vara oförändrad under 2017. Kommunfullmäktige noterar att ansvaret för återvinning övergick på Nacka vatten AB den 1 september 2016. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Klotterskydd vid Henriksdalsberget samt Medborgarförslag växtlighet som klotterskydd vid Henriksdalsmuren

Motion den 14 december 2015 av Eric Myrin och David Bergquist (SD). Motionärerna föreslår en klotterspaljé i kombination med växtlighet för att förhindra klotter på Henriksdalsmuren. Ett medborgarförslag med nästan samma frågeställning har inkommit om att plantera vildvin alternativt murgröna utmed Henriksdalsmuren för att förhindra klotter.

Henriksdalsmuren är totalt cirka 1 kilometer lång. Vägenheten har efter dialog med tekniska drift- och underhållsheten, som ansvarar för klottersaneringen, uppskattat att det rör sig om ca: 200 - 250 meter som kan vara lämplig att skyddas med spaljé och växtlighet. Under 2015 sanerades 1 200 kvadratmeter på muren vilket kostade 150 000 kronor.

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att förslaget blir en del i projektet Konsten att bygga stad med motiveringen att investeringen är av tillfällig karaktär, dryga 5 år, och synergier eventuellt är möjliga. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Rättighet för äldre att flytta till vård- och omsorgsboende

Motion den 1 februari 2016 av Gunnel Nyman Gräff, Majvie Svärd, Marie Raner och Kaj Nyman (S). I motionen föreslås att de som fyllt 80 år och som önskar

ska ha rätt att flytta till ett vård- och omsorgsboende eller ett trygghetsboende.

Motionärernas yrkande om att personer över 80 år ska få möjlighet att oberoende av behov kunna flytta till ett särskilt boende med personlig omvårdnad kan inte genomföras enligt syftet med lagstiftningen (Socialtjänstlagen kap. 4 § 1). Där anges att plats på särskilda boenden beviljas efter individuell biståndsbedömning. Ålder är inget skäl. Trygghetsboende kan drivas i olika former utan biståndsbedömning. Sociala kvalitetsnämnden har fått i uppdrag att tillsammans med exploaterings- och fastighetsansvariga under 2016 ta fram en strategisk plan för att bygga och utveckla trygghetsboenden.

Äldrenämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut

Kommunfullmäktige noterar att i Mål och budget 2016-2018 finns beslut om att Äldrenämnden ska ta fram en strategi för utvecklande och byggande av trygghetsboende under 2016.

Kommunfullmäktige noterar även möjligheten till att bevilja plats på särskilda boenden till personer över 80 år utan behovsbedömning inte går att genomföra enligt lagstiftning, (Socialtjänstlagen kap. 4 § 1). Plats på särskilda boenden beviljas endast efter individuell biståndsbedömning, enbart ålder är inget skäl. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Bilaga 7. Majoritetsprogrammet 2014-2018

Vi bygger Nacka för framtiden – Öppenhet och mångfald när Nacka växer

Majoritetspartiernas politiska plattform för 2015-2018

Vi fyra Allianspartier har beslutat att samverka för att fortsätta leda Nacka. Vi ska föra en tydlig borgerlig politik för hela Nacka med fokus på ökat bostadsbyggande, bättre framkomlighet, fler jobb, hög kvalitet i välfärden och god miljö.

1. ALLIANSENS VÄRDERINGAR OCH VISIONER

Våra grundläggande idéer och värderingar bygger på respekt för individen, människors lika värde och originalitet. Utgångspunkten när vi formar samhället är en tro på varje människa och på människans förmåga och vilja att ta ansvar för sig själv, sina nära och för samhället. Människor ska ha större makt över sin egen vardag och livssituation. Vi ska vårda och utveckla Nackas unika valfrihetsmodeller. Vi sätter individen och familjen i centrum.

Vi vill se ett Nacka där alla får utrymme att växa. Varje människa ska komma till sin rätt och kunna förverkliga just sina idéer om hur man vill leva sitt liv i Nacka. Nya människor och företag ska välkomnas.

Trycket på Nacka att växa är stort. Detta är i grunden oerhört positivt, eftersom det bottnar i framtidstro och optimism och skapar nya värden. Alliansen bejakar denna utveckling, men ser självklart också de utmaningar detta medför, t ex när det gäller framkomlighet, tryck på naturen och att kunna rekrytera kompetenta medarbetare till olika välfärdstjänster. Men fördelarna överväger.

Vi vill se en stark, grön och långsiktigt hållbar tillväxt i Nacka. Tillväxt är en nödvändig förutsättning för att kunna bryta arbetslöshet och utanförskap och samtidigt förbättra miljön. Tillväxt ger de nya jobb som behövs, vilket i sin tur ger ekonomiskt utrymme för både individer och samhälle. Fler invånare ger också förutsättningar för bättre service, t ex i form av större underlag för handel i våra lokala centra och kollektivtrafik. Och det är bra att vi blir fler skattebetalare i Nacka, som delar på gemensamma kostnader. Miljö och natur ska värnas när Nacka växer. Minst halva Nacka ska vara grönt.

Ekonomisk välfärd är dock inte allt. För att vi ska må bra måste både yttre och inre värden få plats. Även detta perspektiv måste finnas med i de politiska besluten, i en tid av konsumtion och materiellt fokus.

En förutsättning för ett medmänskligt och tryggt samhälle är att människor bryr sig om varandra. Vi vill stärka civilsamhället och enskildas engagemang. Nacka kommun ska inte ha monopol på att hjälpa människor som behöver stöd. Tvärtom, vi är övertygade om att samhället blir bättre när enskilda människor, samfund, föreningar och näringsliv finnas med i detta arbete.

1.1 Ett Nacka för alla

Alliansen står för ett tolerant och öppet samhälle där vi tror att alla människor behövs och kan bidra. Vi accepterar ingen form av diskriminering, utan vill aktivt motverka nedvärdering av människor på grund av deras kön, ålder, religion, etnicitet, sexuella läggning, könsidentitet, funktionsnedsättning eller sociala problematik. Att vi människor är olika är en tillgång som berikar vårt samhälle.

Ett generöst och välkomnande flyktingmottagande är självklart för oss. Jobb och utbildning är nyckelfaktorer för en lyckosam integration. Kommunens vision om Öppenhet och Mångfald är uttryck för en politik som vänder sig till alla.

Nacka ska vara en jämställd kommun där män och kvinnor har samma möjligheter – i skolan, i föreningslivet och arbetslivet. Kommunen ska arbeta med att skapa tryggare miljöer och motarbeta våld i nära relationer och vara ett föredöme som arbetsgivare. Vi ska fortsätta stödja kvinno- och brottsofferjourerna.

I syfte att intensifiera arbetet med dessa frågor inrättas en parlamentarisk mångfaldskommitté.

1.2 Styrningen blir tydligare

Kontinuitet i den grundläggande styrningen ska kombineras med ständig förnyelse av formerna för att uppnå målen.

Kommunens vision om *”Öppenhet och Mångfald”* ligger fast, liksom den grundläggande värderingen *”Respekt för människors kunskap och egen förmåga, samt för deras vilja att ta ansvar”*. Till detta läggs ambitionen att *”Nacka ska vara bäst på att vara kommun”*. Innebörden i detta är att kommunens breda och mångfacetterade verksamhet vara bland de tio procent bästa i landet i olika mätningar.

Vi tror på en styrmodell som bygger på tillit till verksamheten och där stort ansvar och mycket befogenheter finns lokalt. Där bör man avgöra hur de tillgängliga resurserna bäst används. Nacka tillämpar sedan länge, med framgång, lokalt resultatansvar på enheterna med överföring av över- och underskott, internhyror och internpriser. De principerna behålls.

En tydlig och god kommunikation och dialog är strategiskt viktigt när Nacka växer. Visionsarbetet kring Nacka stad och projektet *”Konsten att bygga stad”* syftar till att skapa delaktighet och engagemang bland medborgare och företag för kommunens utveckling. Det arbetet ska fortsätta. Övrigt kommunikationsarbete, inte minst kring stora infrastrukturprojekt som berör Nackaborna och vår framkomlighet (t ex Slussenombyggnaden, Östlig förbindelse och en ny Skurubro), ska förstärkas. Vi strävar efter att kontinuerligt utveckla dialogen mellan medborgare och kommun och vi vill pröva nya former för medborgarinflytande, t ex i stadsplaneringen och i utvecklingen av de lokala centrumområdena.

Under 2015 förbättras styrningen i kommunen.

- De övergripande målen ska bli tydligare och enklare för att få större styrverkan och bättre möta de utmaningar som ligger framför oss.
- De ekonomiska målen anpassas till den nya situationen med kraftigare tillväxt.
- Vi vill se tydligare mål för stadsbyggnadsprocessen, exploateringsverksamheten och fastighetsfrågorna där både tidsaspekter och ekonomi finns med.
- Ägardirektiv tas fram till bolag och verksamheter.
- En ny nämndorganisation, som syftar till att underlätta genomförandet av de politiska målen i majoritetsprogrammet, införs.
- Råden för samverkan och dialog mellan politiken, intresseorganisationer och Nackasamhället kopplas tydligare till kommunstyrelsen och ansvarig nämnd genom att de politiska representanterna utses inom respektive styrelse/nämnd.

Nacka ska vara en smart, öppen och enkel kommun. Servicen till och bemötande av medborgare och företag ska vara snabb och korrekt. Vi vill se fortsatt digitalisering med fler e-tjänster där man kan följa sina ärenden på nätet (t ex ansökan om bygglov och serveringstillstånd).

1.3 Attraktiv arbetsgivare

Nacka ska vara en attraktiv arbetsgivare. Det finns stora utmaningar att samtidigt klara generationsskifte och en kraftig utbyggnad av såväl välfärdsverksamheterna som de verksamheter som utvecklar vårt territorium, vilket fordrar aktiva och målmedvetna insatser för att rekrytera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare.

Vi slår vakt om dagens organisation, som tydligt betonar tilliten till de professionella medarbetarna. Ansvar och befogenheter ska, så långt det är effektivt möjligt, finnas i verksamheten, nära både medarbetare och medborgare. Vi vill inte detaljreglera hur medarbetarna ska prioritera eller utföra sina uppgifter för att bäst nå målen. Cheferna ska ha ett stort och tydligt mandat för att kunna utveckla sin verksamhet.

Vi vill att Nacka ska vara en förebild när det gäller att utveckla ett hållbart medarbetarengagemang. Friska och engagerade medarbetare som fokuserar på målen gör ett bättre jobb, vilket leder till hög kvalitet och kundnytta och samtidigt god ekonomi i verksamheten. En av de viktigaste faktorerna för att medarbetarna ska trivas är att man har en bra chef, som motiverar och får medarbetarna att gå i takt åt samma håll. Även av detta skäl är det viktigt med stor lokal frihet att fatta beslut.

Individuell och differentierad lönesättning är viktigt för att förstärka en god kvalitetsutveckling. Det enskilda engagemang som medarbetarna visar ska återspeglas i lön och kompetensutveckling. Lönekartläggningar ska genomföras regelbundet och osakliga löneskillnader motarbetas.

Kompetens beträffande jämställdhet, jämlikhet, mångfald och HBTQ-frågor ska genomsyra hela organisationen, liksom vad barnperspektivet innebär.

Som arbetsgivare ska Nacka också vara ett föredöme i att tillhandahålla praktikplatser för elever i gymnasiet, personer som studerar SFI eller har insatser via kommunens jobbpeng. Vi vill även se ett aktivt engagemang för de nya yrkesintroduktions-anställningarna (YA-jobben), som öppnar för ungdomar att ”lära sig jobbet på jobbet”.

2. EKONOMI OCH JOBB

Ordning och reda i ekonomin är grunden för en ansvarsfull politik. De ambitioner vi uttrycker i detta majoritetsprogram måste alltid ställas mot det ekonomiska utrymmet. Den ekonomiska politiken ska föras med långsiktigt perspektiv och så att skattehöjningar undviks.

Om det går bra för Nacka och Sverige – om fler jobbar, klarar sin egen försörjning och betalar skatt – så ökar skatteintäkterna i Nacka. Hög prioritet måste därför ges åt att höja tillväxten, så att det skapas nya resurser för välfärden. När ekonomiskt utrymme finns vill vi prioritera fortsatta satsningar på att skapa världens bästa skola, att säkra kvaliteten i omsorgen och åtgärder för att nå de lokala miljömålen.

De största hoten mot kommunens ekonomi som vi nu kan se är dels en ekonomisk politik i landet som gör det mindre lönsamt att arbeta och mer lönsamt att leva på bidrag, dels förändringar av skatteutjämningsystemet i en riktning som straffar tillväxt. Om skatteutjämnings skärps, i enlighet med vad S, V och MP föreslagit i riksdagen under 2014, så står Nacka inför mycket stora ekonomiska påfrestningar. Men det finns också andra hot mot ekonomin; segregation, utanförskap och en känsla av tomhet, trots ekonomisk rikedom. Detta kan tudela samhället, med mycket höga kostnader som följd.

2.1 Ekonomi i balans kräver utrymme och prioriteringar

Nacka befinner sig nu i ett läge med mycket stark expansion. I ett långsiktigt perspektiv är detta ekonomiskt fördelaktigt. Vi blir fler invånare och fler skattebetalare som delar på gemensamma kostnader. Samtidigt medför tillväxten behov av stora investeringar i infrastrukturen innan alla de nya medborgarna flyttat in, t ex utbyggd tunnelbana, överdäckning av Värmdöleden och ny bussterminal vid Forum. Under 2015 ska de ekonomiska målen ses över för att bättre spegla denna situation.

Nacka ska ha en aktiv finansförvaltning. Övergång till certifikat och obligationer har sänkt räntekostnaderna avsevärt. Ytterligare åtgärder behövs för att låneskulden ska hållas på en nivå som är långsiktigt hållbar. Det fordrar samarbete med andra parter om angelägna investeringar samt försäljningar. Vi vill även pröva sk gröna obligationer vid framtida lånebehov.

Varje skattekrona ska användas så effektivt och ändamålsenligt att medborgarna känner att de får större värde för pengarna på detta sätt än om de skulle ha använt dem själva. Det kräver kontinuerliga insatser för att mäta effektiviteten i kommunens insatser i jämförelse med andra kommuners och vidta åtgärder så att Nacka tillhör de mest effektiva. Det kräver också ständiga prioriteringar av vad som är kommunala kärnuppgifter.

För oss är det självklart att kommunen som helhet, nämnderna och verksamheterna ska ha balans i sin ekonomi. Den budget som är beslutad ska hållas och vid risk för överskridanden ska åtgärder omedelbart vidtas. Vi vill se en ökad affärsmässighet i kommunens agerande och det gäller både inom de verksamheter som drivs i kommunal regi och i kommande exploateringar.

Nacka ska fortsätta ha låg skatt. Det främjar tillväxten, men är framför allt viktigt för att ge medborgare med små marginaler större ekonomisk frihet. Det ska alltid löna sig att jobba.

Vi vill också att våra medborgare och företag genom sitt eget agerande ska kunna påverka avgifterna för t ex förskola, sophämtning, och livsmedelstillsyn.

Kommunens fastighetsförvaltning har förbättrats de senaste åren. Genom att höja hyrorna och samtidigt tillföra verksamheterna pengar för att klara detta, så är ekonomin nu i balans och det finns större utrymme för löpande underhåll av lokalerna. En fastighetsstrategi arbetas nu fram, där principer för ägande och förvaltning klargörs. Vi vill ha en aktiv fastighetspolitik där både köp och försäljningar kan vara aktuella. Det är bra att få in konkurrens på fastighetsmarknaden.

Konkurrens och konkurrensneutralitet mellan olika aktörer är viktiga styrprinciper i Nacka. Kommunen ska inte tillföra extra pengar till de kommunala verksamheterna i form av att underskott regelmässigt skrivs av. Det kan endast ske i undantagsfall och när det finns särskilda skäl (t ex om en verksamhet

läggs ned) För att skapa likvärdiga ekonomiska villkor mellan kommunala och privata utförare inom välfärdssektorn så kompenseras de privata aktörerna för sina momskostnader. Detta har hittills hanterats olika av olika nämnder. För att skapa ett enhetligt förhållningssätt övergår vi från 2015 till att de checkbelopp (skolpeng, jobbpeng, hemtjänstcheck etc) som kommunfullmäktige fastställer är exklusive moms-kompensation. Därutöver tillförs de privata aktörerna kompensation för momskostnaderna som motsvarar det statsbidrag som kommunen kan återsöka, vilket för närvarande är 6 procent.

2.2 Företagande och jobb är grunden för välfärd

Jobb och företagande är grunden för vår välfärd och för att människor ska känna sig delaktiga i samhället. Vårt mål är att 10 000 nya jobb eller arbetsplatser ska skapas på västra Sicklaön fram till år 2030 samt ytterligare ett antal tusen i övriga kommundelar. Detta kräver att Nacka har ett av landets bästa klimat att starta och driva företag i.

Under 2015 ska en näringslivsstrategi utarbetas. Den ska visa på vilka de strategiska faktorerna är för att företag ska etablera sig och växa i Nacka och hur kommunen på bästa sätt kan bidra. Ett område där kommunen har en direkt påverkan är vid myndighetsutövning, t ex vad gäller bygglov, serveringstillstånd och livsmedelstillsyn. Den ska vara snabb, enkel och korrekt och utgå från värderingen att vi tror på människor.

Tillgång till kompetent arbetskraft samt framkomlighet, kommunikationer och tillgång till bredband är andra viktiga frågor där kommunen kan och ska underlätta för företagen. Vi vill även att kommunen fortsätter ge stöd till nyföretagande och innovationer. Kommunen ska bidra till att verksamhetsområden/företagsbyar finns i alla kommundelar. Med fler jobb och större dagbefolkning ökar dessutom underlaget för våra lokala centra.

Nackas jobbpeng bidrar till att arbetslösa som har försörjningsstöd erbjuds aktiva insatser för att snabbt komma i egen försörjning. Jobbpengen förändras något under 2015 för att öka träffsäkerheten i insatserna och underlätta administrationen. Utfallet ska följas noga.

Vi vill att Nacka ska vara pilotkommun för samverkan med Arbetsförmedlingen när det gäller gemensamt utbud av jobbskapande insatser. Inom ramen för samordningsförbundet Välfärd i Nacka ska ytterligare insatser göras för att enskilda inte kommer i kläm mellan olika myndigheter, utan i stället får snabb hjälp. För att förstärka genomslaget av detta överförs ansvaret för försörjningsstöd till Arbets- och företagsnämnden med målet att fler ska klara sin försörjning själva.

Många företag vill vara en tydlig del av det lokala samhället och göra en samhällsinsats, t ex hjälpa till med praktikplatser och sommarjobb. Kommunen ska göra det enkelt för företagen att kunna bidra.

Kommunen är en stor upphandlare och finansiär av varor av tjänster. Genom kundval och smarta upphandlingar ska vi underlätta för små och medelstora lokala företag att lägga anbud.

2.3 Nacka berikas av mångfald

Nacka berikas av att människor med olika bakgrund bor här. 17 000 av våra invånare är födda utomlands och de allra flesta är väl etablerade i det svenska samhället. 2 000 av Nackaborna har bott i Sverige högst 2 år, många av dem behöver hjälp med språk och jobb. Vissa är nyanlända flyktingar som kommunen har avtal med Migrationsverket om att ta emot och där kommunen ställer upp med stora insatser.

Ett generöst och välkomnande flyktingmottagande är självklart för oss. Vi ser jobb och utbildning som nyckelfaktorer för en lyckosam integration och dit kommunens insatser ska koncentreras. Arbets- och företagsnämnden får ett samlat ansvar för flyktingmottagandet och att samordna integrationsinsatserna i kommunen. Målen för verksamheten ses över.

Bristen på bostäder är den trånga sektorn i Nacka och övriga Stockholmsregionen. Vi är beredda att pröva olika tillfälliga boendelösningar för att kunna öka flyktingmottagandet.

3. UTVECKLA TERRITORIET NACKA

Vi Allianspartier fick förtroende i valet för att öka takten i bostadsbyggandet. Vi har en genomtänkt strategi för hur vi vill utveckla Nacka och samtidigt bevara unika miljöer och grönområden. De nya bostäderna ska främst tillkomma genom förtätning på västra Sicklaön och i centrala lägen i övriga kommuner så att naturområden samtidigt bevaras. Planeringen ska ske i samspel med medborgarna, dialog och förankring är viktigt.

Vi eftersträvar ett brett politiskt samförstånd om detta. Det finns också stor uppslutning bakom både översiktsplanen från 2012 och tunnelbaneavtalet från 2014, vilket förpliktigar.

3.1 Hela Nacka ska utvecklas

Västra Sicklaön ska utvecklas till en tät och blandad stad ("Nacka stad"), i enlighet med de beslut som redan fattats om vision för staden i Nacka. Vi vill se en stad där alla får plats och utrymme, en vänlig stad som är nära och nyskapande. Gestaltning, arkitektur, torgytor, mötesplatser, kultur och konst, motionsmöjligheter, lekplatser, arbetsplatser, handel och restauranger är viktiga inslag för att skapa en attraktiv och barnvänlig stad. Planeringen för detta ska se sammanhållet så att även arbetsplatser, skolor, idrottsanläggningar etc får sin naturliga plats. Markanvisningar ska bidra till att skapa variation så att helheten blir en spännande sammanhållen stadsstruktur med kvartersbebyggelse.

Även övriga kommuner ska utvecklas. Vi vill se en förtätning runt de lokala centrumen Ektorp, Fisksätra, Orminge, Saltsjöbaden och Älta. Det ger underlag för bättre service och handel och är en förutsättning för att de lokala centrumen ska vara levande mötesplatser. Villaområdena ska få behålla sina olika karaktärer och särarter.

Det är mycket angeläget att öka tempot i både planering och byggande. Detaljplaner som omfattar minst 5 000 bostäder på västra Sicklaön och 2 000 i övriga kommuner ska ha beslutats till och med år 2017. Handläggningstider, både i planskedet och för bygglov, ska förkortas.

En blandning av bostäder vad gäller upplåtelseform, storlek och gestaltning ska eftersträvas. Vi behöver både stora och små lägenheter, studentbostäder, seniorboenden och prisvärda bostadsrätter. Vår ambition är att en tredjedel av de tillkommande bostäderna fram till 2030 ska vara hyresrätter. I avtal om markanvisningar och exploateringar ska vi säkra behovet av sociala kontrakt. Vi behöver inget kommunalt bostadsbolag eftersom behoven bättre tillgodoses på andra sätt.

Vi har ofta omväxlande väderförhållanden på våra breddgrader, vilket medför en blåsig vädertyp. Detta måste beaktas när Nacka stad byggs ut och våra lokala centra förnyas, så att onödiga blåshål och vindtunnlar undviks, eftersom det skapar otrivsel och motverkar stadslivet.

Förnyelseplaneringen i sommarstugeområdena går mot sitt slut. Under mandatperioden ska alla detaljplaner vara klara. Vi är, som hittills, öppna för att behålla enskilda vägar om de boende efterfrågar det. Gatukostnadsavgifter ska tas ut enligt de fastställda principerna. Standarden på vägarna ska utformas i dialog med de boende.

Strategiska frågor som måste lösas under mandatperioden är om Värmdöleden ska överäckas mellan Nacka Forum och Nacka Strand eller en längre sträcka och hur det ska finansieras samt var nya bussterminalen vid Nacka Forum och tunnelbaneuppgångarna ska ligga.

3.2 Förädla det gröna och det blå

Nacka ska växa i harmoni med de gröna och blå värdena som gör Nacka så attraktivt, dvs med beaktande av natur och vatten. Vi vill se ett miljövänligt, energieffektivt och hållbart stadsbyggande där naturens egna reningsprocesser tas tillvara, t ex genom gröna tak, våtmarker för dagvattenrening och träd för luftrening.

Kommunens miljö- och klimatambitioner när vi bygger stad ska samlas i ett gemensamt dokument. Det handlar om grönytefaktor vid markanvisningar, riktlinjer för hållbart byggande, energieffektivisering, parkeringsstrategi, ekosystemtjänster, cykelstrategi mm. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott samordnar detta.

Arbetet med klimatstrategin och de lokala miljömålen fortsätter enligt de riktlinjer som kommunfullmäktige lade fast i juni 2014. En parlamentarisk miljömålskommitté inrättas för att påskynda detta arbete. Kommittén får ett tydligt uppdrag att komplettera miljöanalysen, att följa miljösituationen i Nacka vad avser status och utvecklingen över tid av de fastställda nyckeltalen samt relatera dessa till andra kommuners mål, att föreslå strategier för det vidare arbetet, att föreslå nya etappmål samt att stödja nämndernas arbete. Kommittén ska årligen lämna rapport till kommunstyrelsen och i övrigt lämna de förslag till kommunstyrelsen man finner påkallat. Kommittén ska stödjas av stadsledningskontoret.

Nacka har många sjöar och vattendrag och en lång kuststräcka. Närheten till vattnet tillhör Nackas styrkor och ska tas tillvara. Det är angeläget att kontakten med vattnet ökar, t ex i form av strandpromenader och att nya bostäder planeras så att de får sjöutsikt. Som skärgårdskommun ska vi värna om och underlätta för båtlivet, bland annat genom att tillåta nya båtplatser och möjliggöra för miljöanläggningar med båtbottentvättar och mottagning av latrin och avfall. Ett särskilt program för vattenvård och sjörestaurering ska tas fram. En av de viktigaste åtgärderna är att påskynda utbyggnaden av kommunalt VA och få en effektiv dagvattenrening.

Minst halva Nacka ska vara grönt i form av naturreservat, parker och andra grönområden. De fyller en viktig funktion för människors livskvalitet, rekreation och hälsa och för att värna den biologiska mångfalden. Reservatsbildning pågår för Skuruparken, Baggenstaket, Svärdsö, Ryssbergen och Rensättra. Dessa ska slutföras snarast möjligt. Ytterligare reservat efter dessa planeras för närvarande inte. Föreskrifterna ska ske så att inskränkningar i allemansrätten minimeras och ett aktivt friluftsliv stimuleras.

Ansvar för skötseln av kommunens natur och parker samlas i en ny Natur- och trafiknämnd från 2015, varvid Naturreservatsnämnden läggs ned. Särskilda styrdokument för de stora reservaten Nyckelviken och Velamsund, där också publik verksamhet bedrivs, ska tas fram för att tydliggöra hur vi vill utveckla dessa områden och där olika intressekonflikter kan avgöras.

Nacka ska vårda sitt territorium. Ute ska det vara rent, snyggt och inbjudande med trevliga planteringar. För att skapa trygga miljöer, särskilt vid stora kollektivtrafiklägen, måste man arbeta aktivt med belysning och stadsplanering. Klotter både förfular områden och skapar en känsla av otrygghet och ska därför motarbetas kraftfullt.

Nackaborna ska ha en giftfri vardag. Det gäller i synnerhet barn, som är extra känsliga för olika kemikalier. Mat i förskolan och skolan och barnens arbetsmaterial och leksaker i verksamheten ska vara fria från gifter. Miljökrav ska ställas vid upphandling av mat och material.

3.3 Bättre framkomlighet

Det ska vara lätt och bekvämt att resa i och till Nacka. Vi vill verka för ett Nacka som hänger ihop genom hållbara kommunikationer, vägar och kollektivtrafik. Det är en extra utmaning när Nacka växer, men tillväxten är också en förutsättning för att det ska vara möjligt att investera i bättre framkomlighet. Nacka ska vara tydlig i kontakter med Trafikverket, Stockholm och Landstinget om att våra invånares framkomlighet måste förbättras.

Alliansen i Nacka, Stockholm, landstinget och riksdagen har under gångna två mandatperioder fattat flera beslut som underlättar framkomligheten. Under 2015 påbörjas förlängningen av Tvärbanan till Sickla och Kvarnholmsförbindelsen öppnas för trafik. Saltsjöbanan ska börja en välbehövlig renovering för att öka turtäthet och punktlighet. Under slutet av perioden ska tunnelbanan och den nya Skurubron börja byggas. De är mycket angelägna och förseningar måste undvikas.

Slussen är en central punkt för Nacka och Nackaborna, trots att den inte ligger i kommunen. Tusentals Nackabor passerar där varje dag på väg till och från arbete och studier. Slussen är i stort behov av upprustning och Nacka har tidigare enigt ställt sig bakom Stockholms planer på hur omvandling av Slussen ska ske. Det är av yttersta vikt att säkra en bussterminal vid Slussen som är både kapacitetsstark och bekväm. Signaler från Stockholm om en mindre bussterminal och uppskjuten renovering inger stor oro och vi ska därför försöka fördjupa dialogen med Stockholm och påtala de behov som finns och kommer att finnas när Nacka bygger stad och tar ett betydande ansvar för regionens bostadsförsörjning.

Slussen måste fungera som knutpunkt såväl under ombyggnadstiden som när ombyggnaden är klar. Vi ska ännu tydligare markera Nackabornas behov av framkomlighet under ombyggnadstiden. Vi är också beredda att medverka till mer pendelbåtstrafik och fler infartsparkeringar för att underlätta.

Alliansregeringen avsatte över 2 miljarder kronor till förprojektering för en östlig förbindelse mellan Nacka och Värtahamnen/Ropsten. En sådan skulle bidra till att trafik leds runt innerstaden i stället för rakt igenom. När Norra länken färdigställs är det den östliga förbindelsen som saknas för att sluta ringen runt Stockholm. Den skulle påtagligt förbättra Nackabornas framkomlighet. Nacka ska med högt tempo fortsätta planeringen för östlig förbindelse. Vi noterar att Centerpartiet inte tagit ställning till Österleden.

Vi vill underlätta för människor att välja cykel framför bilen och då måste det vara tryggt och smidigt att cykla. Nacka ska ha sammanhängande och säkra cykelstråk. Cykelstrategin, som tagits fram under 2014, ska genomföras med utbyggnad av nya cykelbanor och cykelparkeringsplatser i bra kollektivtrafiklägen. Vi vill få till stånd ett system med låncyklar i Nacka utan att skattefinansiera verksamheten. Vi är därför beredda att, om nödvändigt, ändra i de riktlinjer som finns för skyltning.

I syfte att förbättra framkomlighet och parkeringssituationen på västra Sicklaön införs parkeringsavgifter under 2015. Detta stimulerar också ökat kollektivtrafikresande.

Den förbättrade framkomligheten ska självklart även omfatta de som har funktionsnedsättning.

4. UTVECKLA VÄLFÄRDEN

Kommunen har en avgörande roll för att människors vardag ska fungera. Vi vill att de välfärdstjänster som kommunen finansierar ska hålla hög kvalitet och bidra till att både människor och samhället utvecklas. Våra invånare ska i så hög utsträckning som möjligt kunna välja anordnare och påverka servicen. Vi ska uppmuntra ökad mångfald av aktörer för att ännu bättre möta människors olika behov.

4.1 Förskola och skola i världsklass

Barn och ungdomar i Nacka ska ha tillgång till världens bästa utbildning, varje dag. Vi vill att alla elever ska kunna lära och utvecklas maximalt utifrån sina egna förutsättningar. Det fordrar stor valfrihet, individualiserad undervisning och rätt stöd i tid, oavsett om eleven är högrepresterande, särbegåvad, har språk- eller inlärningssvårigheter eller på annat sätt behöver hjälp för att nå läroplanens mål och sin egen fulla potential.

Likvärdighetsgarantin förändras från 2015 i syfte att öka träffsäkerheten i de extra resurser som fördelas vid sidan av skolpengen, så att fler barn och ungdomar når sin fulla potential och får rätt stöd i tid. Förändringen ska följas upp så att den ger avsett resultat. En förutsättning för ett fungerande mottagande av nyanlända elever är att skolorna direkt får ökade resurser så att eleverna snabbt kommer in i undervisningen och lär sig svenska.

Skolan ska erbjuda alla elever en trygg och stimulerande lärmiljö och i klassrummen ska det vara lugn och arbetsro. Det innebär att klasserna inte får vara för stora. Särskilt i lågstadiet är det viktigt med små grupper, då eleverna lär sig grunderna i att läsa, skriva och räkna. Vi har nolltolerans mot kränkande behandling och mobbning i och kring skolan. Goda studieresultat är kopplat till att eleverna känner trygghet, att det är ordning och arbetsro på lektionerna men också att de har inflytande över vardagen i skolan. Även regelbunden fysisk aktivitet förbättrar inlärning, visar forskningen, vilket manar till efterföljd i våra skolor. Mer insatser behöver göras för att eleverna ska röra sig mer varje dag.

Den mest avgörande faktorn för elevernas lärande är att det finns yrkesskickliga lärare med gedigna ämneskunskaper och förmåga att väcka nyfikenhet och motivera eleverna att lära nytt. Nacka ska vara en attraktiv arbetsgivare så att de bästa vill bli lärare hos oss. Vi vill fortsätta på den inslagna vägen med fler karriärtjänster och där Nacka är löneledande för lärare. Skickliga lärare ska ha bra betalt. Det gäller även förskolan. Vår prioritering är kompetenta lärare.

En annan viktig faktor för lärandet är elevernas tid med sina lärare. Vi ser gärna reformer där eleverna får fler lektioner, framför allt i matematik, och mer hjälp med läxorna. En viktig grund för inläring är läsandet. Läskunnighet är nyckeln till livslång förkovran och bildning, och en förutsättning att kunna delta fullt ut som delaktig samhällsmedborgare. Vi vill på olika sätt stärka skolans uppdrag att främja lusten att läsa.

Nacka har varit, och ska vara, föregångare med modern teknik i skolan. Datorer ska vara hjälpmedel för lärandet, inget självändamål. Digitaliseringen ökar ofta motivationen och ska underlätta en modern och individualiserad undervisning. Därför är det viktigt att satsningen fortsätter.

Varje barn är unikt och har rätt att bemötas med respekt för sin personlighet. Detta ställer höga krav på förskolan, där många barn tillbringar en stor del av sin tid. Förskolan ska vara en trygg plats med kompetent personal som är lyhörda för barnens behov. Miljön ska vara trivsam, säker och stimulerande för att uppmuntra varje barn att upptäcka, utveckla och träna sina förmågor och fantasier.

En av de största utmaningarna för att höja kvaliteten är att öka andelen förskollärare. Utbildade barnskötare är också en viktig personalkategori, inte minst för de mindre barnen. Vi ska pröva möjligheten att öka den tid som barn till arbetssökande och föräldralediga får vara i förskolan, från 25 till 30 timmar per vecka.

Alla som har rätt till en förskoleplats ska kunna erbjudas detta utan dröjsmål vi accepterar ingen platsbrist i Nacka, och ingen ska behöva åka tvärs över kommunen till sin förskola om de inte själva har önskat detta.

Det är viktigt att det finns många olika alternativ att välja mellan med olika inriktning. Pedagogisk omsorg, tidigare kallat familjedaghem, ska finnas som komplement till förskola för familjer som önskar det. Vårdnadsbidraget är en möjlighet för föräldrar att kunna vara hemma längre än vad föräldrapengen medger. Möjligheten att ta ut vårdnadsbidrag på halvtid ska utredas.

4.2 Trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar

Frågan om barns och ungdomars uppväxtvillkor är central i ett välfärdssamhälle. Vi vill att alla som växer upp i Nacka ska kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar. Trygga familjer, en bra skola och rika möjligheter till kultur och idrott skapar bra möjligheter för det.

Samtidigt som Nacka är en kommun som generellt ger utrymme för goda uppväxtvillkor, finns barn och unga som mår dåligt och far illa. Det kan handla om psykisk ohälsa, missbruk och socialt utanförskap eller utnyttjande. Kommunen har en central roll för att motverka detta.

En tidig varningssignal för att allt inte står rätt till är frånvaro i skolan. Skolk ska därför tas på största allvar och leda till insatser från skolornas sida.

Barn i riskzon ska få stöd i ett tidigt skede och förebyggande insatser ska prioriteras. Samtidigt är det viktigt att de insatser man vidtar är resultatnriktade. Att bara ”göra något” räcker inte, insatserna ska vara evidensbaserade.

Föräldrar ska erbjudas stöd i föräldrarollen. Det kan handla om stöd med anknytning, stöd till pappor att prioritera upp vården av sina barn och allmänt inspirera föräldrar att ge tid till sina barn. Ett bra sätt är det nya ABC-programmet.

Vi vill också betona elevhälsans självklara plats. Där samlas på ett naturligt sätt olika stödfunktioner i skolan runt eleverna i vardagen. Vi vill att denna verksamhet genomlyses. SkolFam-projektet för familjehemsplacerade ungdomar har varit framgångsrikt och ska vara permanent och breddas till fler ungdomar.

Socialnämnden ska ha ett tydligt ansvar för att samordna det förebyggande barn- och ungdomsarbetet. Vi ser ett allt större behov av fördjupat samarbete mellan olika instanser runt barn och unga. Kontakterna mellan skolorna, socialtjänsten, fritidsgårdar, föreningslivet, polisen och vården måste förbättras. Samarbetet måste grundas på en respekt för varje organisations ansvar och kompetens, men med ett gemensamt intresse av att stödja barnet eller ungdomen. För att arbetet ska vara framgångsrikt måste problem med sekretess mellan organisationerna minskas.

Vi ser med oro på ungdomars tilltagande drogmissbruk. Alkoholkonsumtion förefaller minska, men narkotiska preparat som cannabis och nätdroger blir allt mer tillgängliga. Kommunen måste, tillsammans med andra, tydligt motarbeta detta. Nya effektivare insatser måste till för att bryta trenden.

4.3 God vård och omsorg när den egna förmågan inte räcker till

Alla människor har rätt till ett tryggt och självständigt liv. De flesta av oss behöver hjälp och stöd under vissa skeden i livet, vissa mer än andra. Den vård och omsorg som kommunen finansierar för personer som behöver hjälp i sin vardag ska hålla hög kvalitet.

En utmaning kommande år är att vården och omsorgen byggs ut i takt med att Nackas befolkning växer. Äldrenämnden ska bland annat verka för att fler boenden för äldre byggs, både för personer med och utan vårdbehov. Det kan handla om fler särskilda vårdboenden med olika inriktning, trygghetsboenden och seniorlägenheter med både hyres- och bostadsrätter. Vi vill också att äldre fritt ska kunna söka sig till de boenden de önskar i hela länet.

Vi ser gärna också att sjukvården vid Nacka sjukhus byggs ut, för att våra invånare ska få en vård som är nära och tillgänglig. Kommunen ska söka samverka med landstinget kring hur kommunens tillväxtambitioner med sikte på 2030 påverkar vårdbehoven. I ett första skede kan det handla om utbyggd barnsjukvård, fler vårdplatser och ytterligare funktioner kopplade till närakuten, men i en förlängning också till en förlossningsklinik.

Valfriheten för äldre är central för oss. Man ska inte bli omyndigförklarad bara för att man behöver hjälp när man blir gammal. Vi tillämpar en sk kvarboendepincip, som innebär att man har rätt att bo kvar hemma livet ut. Avvägningen mellan att bo hemma och på särskilt boende ska de äldre och deras anhöriga göra, inte kommunen. Checksystemen, som garanterar valfriheten, ska ses över. Genom större andel undersköterskor i hemtjänsten kan kvaliteten höjas. Vi ska också ta initiativ för att fler äldre ska delta i dagverksamhet.

LSS-verksamheten har byggts ut kraftigt det senaste decenniet och det statliga regelverket förändrats så att kommunerna fått ta allt större del av kostnaderna. I Nacka ökar såväl de egna kostnaderna för LSS-

insatser som kostnaderna för LSS-utjämning med andra kommuner. Detta faktum måste utredas noga i syfte att kraftigt minska utjämningskostnaderna.

4.4 Kultur och fritid

Nacka ska ha ett rikt och brett utbud av kultur och fritidsaktiviteter för alla åldrar och av hög kvalitet. Kultur, idrott och motion bidrar till livskvalitet och främjar hälsan. Kommunen har ett särskilt ansvar för att alla barn och unga, oavsett familjeförhållanden, får möjlighet att uppleva och utöva kulturverksamhet, därför prioriterar vi barn och ungdomar och deras möjligheter till aktiviteter. Biblioteken, musikskolorna och kulturkurserna utgör viktiga inslag i kulturutbudet. Inför 2016 ska vi pröva möjligheten att införa en check för kulturkurser inom dans, teater, cirkus och bild för att öka utbudet och mångfalden av aktörer som kan erbjuda Nackas barn och unga spännande kulturupplevelser.

Nacka har varit föregångare i att upphandla driften av biblioteken, detta med mycket gott resultat: fler och nöjdare besökare till rimliga kostnader. Under perioden ska en ny biblioteksupphandling göras. Mediabeståndet är så klart det avgörande i ett bibliotek. Det ska vara aktuellt, ha bredd och kvalitet, och ligga i framkant med digital media.

HAMN-museet i Fisksätra öppnade 2014 och har stor potential att bli en spännande attraktion, inte bara för Nacka utan för hela regionen. Fisksätra och de som bor där nu och tidigare, har så mycket att berätta och lära oss. Historien i Fisksätra är relevant för oss också idag. Vi behöver känna vår historia för att förstå nutiden och framtiden.

Nacka har visat sig vara en intressant besöks- och turistkommun. Vi vill hitta nya vägar för att underlätta besök, både när det gäller att ta del av vår natur och våra kulturella skatter.

Kultur har en viktig sammanhållande kraft i samhället och skapar livskvalitet för många. Människor i Nacka har olika kulturell bakgrund, vilket vi ser som berikande. Det är bra att olika kulturer och traditioner kan mötas och komma till uttryck i Nackasamhället. ”Guds Hus” i Fisksätra är ett gott exempel på att mångkultur inte behöver betyda kulturkrock och leda till konflikter. Vi ser positivt på sådana initiativ.

Kultur-, fritids- och natur- och trafiknämnderna har viktiga roller när Nacka växer. Behoven av mötesplatser och lokaler för kultur, idrott, spontanidrott, motion och lek måste klargöras tidigt i planeringsprocessen så att de blir naturliga inslag i områdena. Vi ser t ex gärna att en ny biblioteksfilial kan starta på Kvarnholmen och att en ny större lekplats för barn planeras in på Sicklaön. Kulturutbudet ska följa utvecklingen när Nacka får fler invånare.

Fritidsnämnden arbetar nu med kapacitetsplan och behovsanalys för kommande idrottsanläggningar. Våra höga ambitioner vad gäller tillgänglighet och standard måste alltid ställas mot ekonomiskt utrymme. Vi vill prioritera det som med så liten ekonomisk insats ger största nytta för våra barn och ungdomar. Vi är öppna för att pröva nya lösningar, t ex där kommunen hyr tider för allmänheten och barn- och ungdomsverksamhet i stället för att bygga och driva allt i egen regi. Vid planeringen av nya anläggningar ska flickors villkor särskilt uppmärksammas. Vi vill också ha upplysta motionsspår i några av våra större naturområden, t ex Nyckelviken.

Idrottsområdet på Järlahöjden är en knutpunkt för kommunens idrottsliv. Det är en bra lokalisering, i synnerhet när tunnelbana och bussterminal kommer till Forum. Dagens funktioner bör säkras när området omvandlas, men möjligen i andra former.

Vi planerar för ett nytt fullgott alternativ till Näckenbadet och en ny simhall i Boo. Lokalisering av båda anläggningarna utreds nu och vägval beträffande detta måste göras under 2015. Ett alternativ är att området runt Myrsjöskolan utvecklas till ett större sportcampus med simhall, fullstor konstgräsplan och ny idrottshall. Det är också angeläget att en ny idrottshall tillkommer i Älta.

I Nacka, med stora skogs- och naturområden, finns naturliga förutsättningar för ridverksamheten att utvecklas. Senast har kommunen utökat sitt engagemang genom Stall Compass. Efterfrågan på ridning är fortsatt stort. Vi vill möta det i första hand genom ett nytt ridhus i Velamsund. Ridverksamheten i Velamsund behöver långsiktiga villkor för kunna expandera. Vi ska därför överväga möjligheten för verksamheten att friköpa stallet och är beredda att teckna långsiktiga arrendeavtal för betesmark och annat. För att utveckla ridverksamheten på längre sikt ska ytterligare insatser övervägas under mandatperioden, t ex ett nytt ridhus i Källtorp.

NACKA
K O M M U N